

VYBRANÉ ÚDAJE O SOCIÁLNÍM ZABEZPEČENÍ

za rok 2017

Sociální zabezpečení

Praha, 15. 11. 2018

Kód publikace: 190029-18

Č. j.: CSU-3318/2018-63

Zpracoval: Odbor statistik rozvoje společnosti

Ředitel odboru: Ing. Martin Mana

Kontaktní osoba: Mgr. Markéta Pištorová, e-mail: marketa.pistorova@czso.cz

Zajímají Vás nejnovější údaje o inflaci, HDP, obyvatelstvu, průměrných mzdách a mnohé další? Najdete je na stránkách ČSÚ na internetu: www.czso.cz

KONTAKTY V ÚSTŘEDÍ

Český statistický úřad | Na padesátém 81, 100 82 Praha 10, tel.: 274 051 111 | www.czso.cz
Oddělení informačních služeb | tel.: 274 052 648, 274 052 304, 274 052 451 | e-mail: infoservis@czso.cz
Prodejna publikací ČSÚ | tel.: 274 052 361 | e-mail: prodejna@czso.cz
Evropská data (ESDS), mezinárodní srovnání | tel.: 274 052 347, 274 052 757 | e-mail: esds@czso.cz
Ústřední statistická knihovna | tel.: 274 052 361 | e-mail: knihovna@czso.cz

INFORMAČNÍ SLUŽBY V REGIONECH

Hl. m. Praha | Na padesátém 81, 100 82 Praha 10, tel.: 274 052 673, 274 054 223
e-mail: infoservispraha@czso.cz | www.praha.czso.cz

Středočeský kraj | Na padesátém 81, 100 82 Praha 10, tel.: 274 054 175
e-mail: infoservisstc@czso.cz | www.stredocesky.czso.cz

České Budějovice | Žižkova 1, 370 77 České Budějovice, tel.: 386 718 440
e-mail: infoserviscb@czso.cz | www.cbudejovice.czso.cz

Plzeň | Slovanská alej 36, 326 64 Plzeň, tel.: 377 612 108, 377 612 249
e-mail: infoservisplzen@czso.cz | www.plzen.czso.cz

Karlovy Vary | Sportovní 28, 360 01 Karlovy Vary, tel.: 353 114 529, 353 114 525
e-mail: infoserviskv@czso.cz | www.kvary.czso.cz

Ústí nad Labem | Špálova 2684, 400 11 Ústí nad Labem, tel.: 472 706 176, 472 706 121
e-mail: infoservisul@czso.cz | www.ustinadlabem.czso.cz

Liberec | Nám. Dr. Edvarda Beneše 585/26, 460 01 Liberec 1, tel.: 485 238 811
e-mail: infoservislbc@czso.cz | www.liberec.czso.cz

Hradec Králové | Myslivečkova 914, 500 03 Hradec Králové 3, tel.: 495 762 322, 495 762 317
e-mail: infoservishk@czso.cz | www.hradeckralove.czso.cz

Pardubice | V Ráji 872, 531 53 Pardubice, tel.: 466 743 480, 466 743 418
e-mail: infoservispa@czso.cz | www.pardubice.czso.cz

Jihlava | Ke Skalce 30, 586 01 Jihlava, tel.: 567 109 062, 567 109 080
e-mail: infoservisvys@czso.cz | www.jihlava.czso.cz

Brno | Jezuitská 2, 601 59 Brno, tel.: 542 528 115, 542 528 105
e-mail: infoservisbrno@czso.cz | www.brno.czso.cz

Olomouc | Jeremenkova 1142/42, 772 11 Olomouc, tel.: 585 731 516, 585 731 509
e-mail: infoservisolom@czso.cz | www.olomouc.czso.cz

Ostrava | Repinova 17, 702 03 Ostrava, tel.: 595 131 230, 595 131 232
e-mail: infoservis_ov@czso.cz | www.ostrava.czso.cz

Zlín | tř. Tomáše Bati 1565, 761 76 Zlín, tel.: 577 004 932, 577 004 935
e-mail: infoservis-zl@czso.cz | www.zlin.czso.cz

Obsah

ÚVODNÍ SLOVO	5
KAPITOLA 1. DŮCHODOVÉ POJIŠTĚNÍ	6
1-1. Výdaje na důchody podle druhu důchodu	11
1-2. Příjemci důchodů podle druhu důchodu a pohlaví (stav k 31. 12.)	12
1-3. Průměrné měsíční výše sólo vyplácených důchodů podle pohlaví v prosinci (2007–2017)	13
1-4. Příjemci důchodů podle druhu důchodu a krajů k 31. 12. 2017	14
1-5. Průměrné měsíční výše sólo vyplácených důchodů podle krajů v prosinci 2017	15
1-6. Příjemci důchodů podle měsíční výše vyplácených důchodů a pohlaví k 31. 12. 2017	16
1-7. Nově přiznané důchody - počet podle druhu důchodu a pohlaví v letech 2011–2017	17
1-8. Nově přiznané důchody - průměrná výše podle druhu důchodu a pohlaví v letech 2011–2017	18
1-9. Podíl výdajů na důchody k hrubému domácímu produktu a relace průměrného vypláceného starobního důchodu k průměrné mzdě (1995–2017)	19
KAPITOLA 2. NEMOCENSKÉ POJIŠTĚNÍ	20
2-1. Příjmy a výdaje nemocenského pojištění (2000–2017)	24
2-2. Průměrný měsíční počet výplat dávek nemocenského pojištění podle druhů dávek (2000–2017)	25
2-3. Výdaje na dávky nemocenského pojištění podle krajů v roce 2017	26
2-4. Relace průměrného denního nemocenského a průměrné denní mzdy (1985–2017)	27
2-5. Pracovní neschopnost pro nemoc a úraz (2000–2017)	28
2-6. Pracovní neschopnost pro nemoc a úraz podle krajů v roce 2017	29
2-7. Ukončené případy pracovní neschopnosti podle příčin v roce 2017	30
2-8. Ukončené případy pracovní neschopnosti podle pohlaví a věkových skupin v roce 2017	31
2-9. Smrtelné pracovní úrazy a nemoci z povolání (2005–2017)	32
KAPITOLA 3. DÁVKY STÁTNÍ SOCIÁLNÍ PODPORY A PĚSTOUNSKÉ PĚČE	33
3-1. Výdaje na dávky státní sociální podpory (2002–2017)	38
3-2. Průměrný měsíční počet vyplácených dávek státní sociální podpory (2002–2017)	39
3-3. Výdaje na dávky státní sociální podpory podle krajů v roce 2017	40
3-4. Počet vyplácených dávek státní sociální podpory podle krajů v roce 2017	41
3-5. Příjemci příspěvku na bydlení podle vztahu k bytu a krajů v roce 2017	42
3-6. Příjemci rodičovského příspěvku podle pohlaví, věku a krajů v roce 2017	43
3-7. Výdaje na dávky pěstounské péče (2005–2017)	44
3-8. Průměrný měsíční počet vyplácených dávek pěstounské péče (2002–2017)	45
3-9. Výdaje na dávky pěstounské péče podle krajů v roce 2017	46
3-10. Počet vyplácených dávek pěstounské péče podle krajů v roce 2017	47
KAPITOLA 4. DÁVKY POMOCI V HMATNÉ NOUZI, DÁVKY PRO OSOBY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM, PŘÍSPĚVEK NA PĚČI	48
4-1. Výdaje na dávky pomoci v hmotné nouzi a příspěvek na péči (2007–2017)	52
4-2. Průměrný měsíční počet dávek pomoci v hmotné nouzi a příspěvků na péči (2007–2017)	53
4-3. Výdaje na dávky pomoci v hmotné nouzi a příspěvek na péči podle krajů v roce 2017	54
4-4. Průměrný měsíční počet vyplácených dávek pomoci v hmotné nouzi a příspěvků na péči podle krajů v roce 2017	55
4-5. Průměrný měsíční počet vyplácených příspěvků na péči podle stupně závislosti a věku osoby v roce 2017	56
4-6. Příspěvek na péči podle pohlaví, stupně závislosti a krajů v roce 2017	57
4-7. Výdaje na dávky pro osoby se zdravotním postižením (2007–2017)	58
4-8. Průměrný měsíční počet vyplácených dávek pro osoby se zdravotním postižením (2012–2017)	59
4-9. Výdaje na dávky pro osoby se zdravotním postižením podle krajů v roce 2017	60
4-10. Počet dávek pro osoby se zdravotním postižením podle krajů v roce 2017	61
4-11. Držitelé průkazu osoby se zdravotním postižením podle krajů k 31. 12. 2017	62

Pokračování obsahu

KAPITOLA 5. VYBRANÉ TERÉNNÍ A AMBULANTNÍ SOCIÁLNÍ SLUŽBY63

5-1. Výdaje na vybrané terénní a ambulantní sociální služby (2010–2017)	67
5-2. Počet uživatelů (klientů) vybraných terénních a ambulantních sociálních služeb (2010–2017).....	68
5-3. Ekonomické ukazatele vybraných terénních a ambulantních sociálních služeb za rok 2017	69
5-4. Výdaje na vybrané terénní a ambulantní sociální služby podle krajů v roce 2017	70
5-5. Výše příjmů celkem za vybrané terénní a ambulantní sociální služby podle krajů v roce 2017	71
5-6. Počet uživatelů (klientů) vybraných terénních a ambulantních sociálních služeb podle krajů v roce 2017	72
5-7. Evidovaný počet neuspokojených žadatelů o vybrané sociální služby podle krajů v roce 2017	73
5-8. Pečovatelská služba v letech 2000–2017	74

KAPITOLA 6. ZAŘÍZENÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB.....75

6-1. Počet zařízení sociálních služeb a jejich kapacita v roce 2017	81
6-2. Vybraná pobytová zařízení sociálních služeb (stav k 31. 12.)	82
6-3. Uživatelé (klienti) zařízení sociálních služeb v roce 2017	83
6-4. Počet uživatelů (klientů) zařízení sociálních služeb podle krajů k 31. 12. 2017	84
6-5. Počet zařízení sociálních služeb podle zřizovatele v roce 2017	85
6-6. Kapacita (počet lůžek) zařízení sociálních služeb podle zřizovatele v roce 2017	86
6-7. Ekonomické ukazatele vybraných zařízení sociálních služeb podle zřizovatele v roce 2017	87
6-8. Počet neuspokojených žádostí o sociální služby podle krajů k 31. 12. 2017	88

KAPITOLA 7. EVROPSKÝ SYSTÉM JEDNOTNÝCH STATISTIK SOCIÁLNÍ OCHRANY (ESSPROS)89

7-1. Výdaje na sociální ochranu v ČR podle základního systému ESSPROS (1995–2016)	94
7-2. Absolutní výdaje na sociální ochranu ve vybraných evropských zemích v mil. eur (2008–2016)	95
7-3. Výdaje na sociální ochranu ve vybraných evropských zemích v eurech na 1 obyvatele (2006–2016).....	96
7-4. Výdaje na sociální ochranu ve vybraných evropských zemích v PPS na 1 obyvatele (2006–2016).....	97
7-5. Podíl výdajů na sociální ochranu k HDP ve vybraných evropských zemích (2006–2016)	98
7-6. Podíl výdajů podle funkcí sociální ochrany ve vybraných evropských zemích v roce 2015	99

ZKRATKY.....100

ZNAČKY V TABULKÁCH.....101

Úvodní slovo

Publikace **Vybrané údaje o sociálním zabezpečení za rok 2017** (kód **190029-18**) přináší základní údaje z oblasti sociálního zabezpečení v České republice v roce 2017 a u vybraných ukazatelů v dlouhodobých časových řadách. Sociální zabezpečení zahrnuje systém **důchodového pojištění, nemocenského pojištění, dávky státní sociální podpory**, nepojistné dávkové systémy (zahrnující **dávky pomoci v hmotné nouzi, dávky pro osoby se zdravotním postižením a příspěvek na péči**) a **sociální služby**. V publikaci lze nalézt údaje o vývoji výdajů na důchody (starobní, invalidní, pozůstalostní), počtu důchodců, průměrné měsíční výši důchodů, a nově přiznaných důchodech. Dále základní ukazatele nemocenského pojištění, dávek státní sociální podpory a dávek pěstounské péče, informace o výdajích a počtu vyplacených dávek pomoci v hmotné nouzi, vývoji výdajů na dávky pro osoby se zdravotním postižením a příspěvku na péči. Jsou zde uvedeny informace o počtech registrovaných sociálních služeb, uživatelích sociálních služeb a ekonomických ukazatelích vybraných sociálních služeb. Většina předkládaných ukazatelů je k dispozici také v třídění podle krajů. Závěrečná kapitola publikace se zabývá mezinárodním srovnáním výdajů na sociální zabezpečení a členěním výdajů podle jednotlivých funkcí sociální ochrany a obsahuje základní informace o **Evropském systému jednotných statistik sociální ochrany (ESSPROS)**.

Data jsou publikována v následujících kapitolách, sestávajících se vždy z úvodní textové části doplněné grafy a z datové tabulkové části:

1. Důchodové pojištění
2. Nemocenské pojištění
3. Dávky státní sociální podpory a pěstounské péče
4. Dávky pomoci v hmotné nouzi, dávky pro osoby se zdravotním postižením a příspěvek na péči
5. Vybrané terénní a ambulantní sociální služby
6. Zařízení sociálních služeb
7. Evropský systém jednotných statistik sociální ochrany (ESSPROS)

Většina údajů uveřejněných v této publikaci je přebírána z **Ministerstva práce a sociálních věcí ČR (MPSV)** a **České správy sociálního zabezpečení (ČSSZ)**. Zdrojem informací o pracovní neschopnosti pro nemoc a úraz a o věkové struktuře obyvatelstva je Český statistický úřad (ČSÚ). Údaje o ukončených případech pracovní neschopnosti dle příčin a věku a o nemocech z povolání jsou získány z Ústavu zdravotnických informací a statistiky České republiky (ÚZIS ČR). Statistika smrtelných pracovních úrazů je převzata z internetových stránek Státního úřadu inspekce práce. Mezinárodní srovnání výdajů na sociální ochranu podle Evropského systému jednotných statistik sociální ochrany jsou převzaty z internetových stránek Eurostatu: <http://ec.europa.eu/eurostat/web/social-protection/data/main-tables> .

Další informace ke zveřejněným údajům jsou dostupné na internetových stránkách Ministerstva práce a sociálních věcí (MPSV) <http://www.mpsv.cz/cs/> nebo na internetových stránkách České správy sociálního zabezpečení (ČSSZ) www.cssz.cz/cz.

1. Důchodové pojištění

Důchodové pojištění zajišťuje občany pro případ stáří, invalidity nebo při ztrátě živitele. Ze základního důchodového pojištění se tedy poskytují důchody starobní, invalidní, vdovské, vdovecké a sirotčí. Výše důchodů se vypočítává ze dvou složek, a to ze základní výměry, která je stanovená pevnou částkou stejnou pro všechny důchodce, a z procentní výměry určené podle délky doby pojištění a výše výdělků.

O nároku na důchod, jeho výši a výplatě rozhoduje Česká správa sociálního zabezpečení a orgány sociálního zabezpečení ministerstev obrany, vnitra a spravedlnosti.

Systém základního důchodového pojištění je založený na povinné účasti a na průběžném financování. Jedná se o univerzální systém zabezpečující všechny ekonomicky aktivní osoby, jehož financování probíhá na základě solidarity mezi generacemi. Právní úprava je jednotná pro všechny pojištěnce. Určité odchylky v oblasti organizačního a administrativního zabezpečení platí v případech, kdy jsou k rozhodování příslušné orgány sociálního zabezpečení ministerstev obrany, vnitra a spravedlnosti.

Pokud není uvedeno jinak, jsou v předkládaných tabulkách zahrnuty důchody, které se poskytují podle zákona o důchodovém pojištění. Nejsou v nich obsaženy údaje týkající se ozbrojených složek Ministerstva obrany, Ministerstva vnitra a Ministerstva spravedlnosti.

Nárok na důchod vzniká splněním podmínek, které se liší u jednotlivých druhů důchodu.

Plný starobní důchod může být pobírán buď **po dosažení věkové hranice** (důchodového věku), a pak se jedná o řádný starobní důchod, nebo v zákonem stanovené době před dosažením důchodového věku, a pak se jedná o **předčasný starobní důchod**. Nárok na plný i předčasný starobní důchod je zároveň podmíněn získáním potřebné doby pojištění. Při odchodu do předčasného důchodu je důchod krácen v souladu s tím, kolik času zbývá do dosažení důchodového věku. Při nesplnění potřebné doby pojištění na plný starobní důchod může pojištěnec po dosažení určené nižší doby pojištění a vyššího zákonem daného věku pobírat **poměrný důchod**.

Invalidní důchod získá pojištěnec, jehož pracovní schopnost poklesla z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nejméně o 35 % a který nedosáhl věku 65 let. Aby mohl být invalidní důchod přiznán, musí být splněna též podmínka potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod, nejde-li o invaliditu vzniklou následkem pracovního úrazu, nemoci z povolání nebo z některých příčin souvisejících s obranou státu. Ve věku 65 let nárok na invalidní důchod zaniká a dochází k přeměně na starobní důchod. Podle míry poklesu pracovní schopnosti se invalidita dělí na **invaliditu prvního stupně** (pokles o 35 % až 49 %), **druháho stupně** (pokles o 50 % až 69 %) a **třetího stupně** (pokles o 70 % a více) a od toho se také odvíjí výše invalidního důchodu. Toto rozdělení platí až od začátku roku 2010. Do konce roku 2009 se invalidní důchody dělily na plné a částečné a tato změna je také zohledněna v předkládaných tabulkách. Od roku 2010 se invalidní důchody od věku 65 let transformují na důchody starobní ve výši dosud vypláceného invalidního důchodu.

Vdovský či vdovecký důchod mohou pozůstalí manželé pobírat pod podmínkou, že zemřelý(á) byl poživitelem starobního nebo invalidního důchodu, anebo ke dni smrti splnil(a) podmínku potřebné doby pojištění k nároku na invalidní nebo podmínky nároku na starobní důchod, anebo zemřel(a) následkem pracovního úrazu (nemoci z povolání). Pokud nejsou splněny další podmínky pro výplatu vdovského či vdoveckého důchodu, nárok na tyto důchody po jednom roce od smrti manžela nebo manželky zaniká. Podmínkami pro pokračování nároku na vdovský či vdovecký důchod jsou dosažení zákonem stanoveného věku, péče o nezaopatřené nebo závislé dítě, péče o svého rodiče nebo rodiče zemřelého manžela (manželky) závislého na pomoci jiné osoby, anebo invalidita třetího stupně.

Sirotčí důchod náleží nezaopatřenému dítěti, jehož zesnulý rodič (osoba, která převzala dítě do péče na základě rozhodnutí soudu nebo do společné výchovy manželů) byl poživitelem starobního nebo invalidního důchodu, anebo zemřel následkem pracovního úrazu (nemoci z povolání); případně pokud zemřelý ke dni smrti získal alespoň polovinu doby pojištění potřebné pro vznik nároku na invalidní důchod (do roku 2012 celou dobu pojištění) nebo splnil podmínky nároku na starobní důchod. Nárok na sirotčí důchod zaniká nesplněním výše uvedených podmínek, zejména podmínky nezaopatřenosti dítěte (osvojením, zahájením výdělečné činnosti, ukončením studia, dosažením stanoveného věku apod.).

Uvedené druhy důchodů mohou být vypláceny samostatně, v takovém případě se jedná o tzv. **sólo důchody**. Vdovské a vdovecké důchody mohou být vypláceny **v souběhu** se starobním nebo invalidním důchodem (kombinované důchody). Jsou-li současně splněny podmínky nároku na výplatu vdovského nebo vdoveckého důchodu a zároveň starobního nebo invalidního důchodu, vyplácí se nejvyšší důchod v plné výši, včetně základní výměry a z ostatních důchodů se vyplácí polovina procentní výměry.

Kromě povinného základního důchodového pojištění podle zákona č.155/1995 Sb., o důchodovém pojištění mají občané ČR možnost dobrovolné účasti na doplňkovém penzijním spoření (dříve penzijní připojištění) podle zákona č. 427/2011 Sb., které se od jiných spořicíh produktů odlišuje státními příspěvky a daňovými úlevami v závislosti na výši příspěvku účastníka a také možnou podporou od zaměstnavatele. Výše výplat dávek tohoto systému se na příjmech důchodců podílí zatím jen zanedbatelnou měrou.

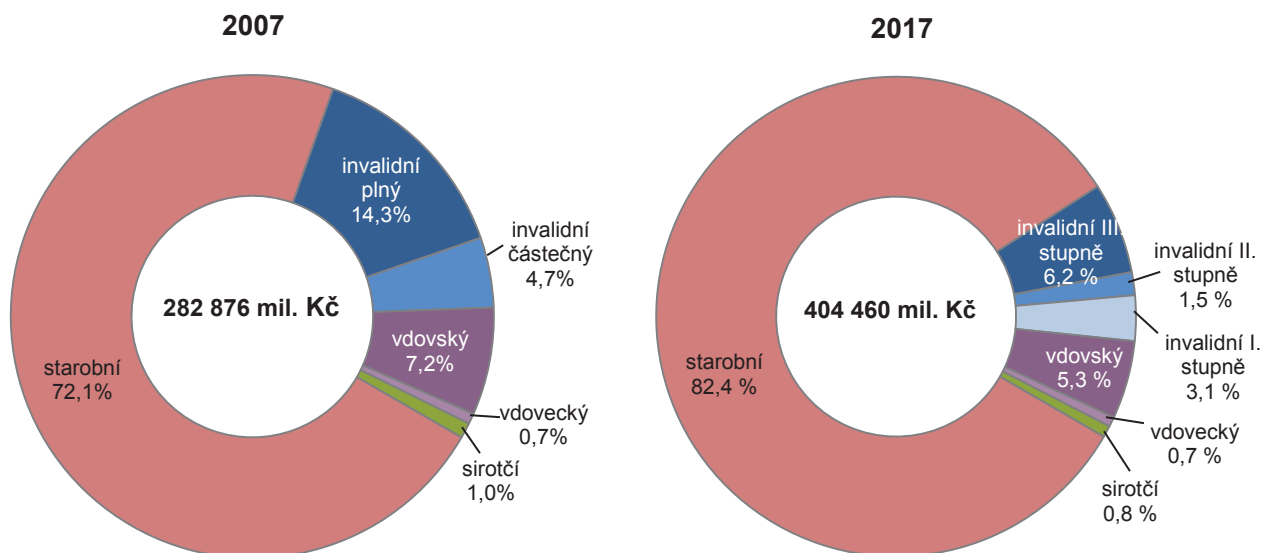
V letech 2013 až 2015 fungoval ještě tzv. druhý pilíř důchodového systému, dobrovolné fondové penzijní spoření, které ovšem bylo ke konci roku 2015 zrušeno a úspory z něj převedeny účastníkům na bankovní účet či doplňkové penzijní spoření (penzijní připojištění).

Současné uspořádání českého důchodového systému je ustaveno zákonem č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění. Od nabytí účinnosti tohoto zákona následně docházelo k přijímání řady dalších reformních opatření s cílem reagovat na měnící se ekonomickou, sociální nebo demografickou situaci a zabezpečovat stabilitu, dlouhodobou udržitelnost systému a zároveň sociální adekvátnost důchodů. K nejvýznamnějším novelám zákona o důchodovém pojištění patřil zákon č. 306/2008 Sb. účinný v zásadě od ledna 2010, který mimo jiné nově vymezil invaliditu, a zákon č. 220/2011 Sb., který řešil především dopady nálezu Ústavního soudu ohledně způsobu stanovení výpočtového základu pro výpočet procentní výměry důchodu a výše tzv. redukčních hranic.

Důchodové pojištění v roce 2017

Základními parametry, které ovlivňují výdaje na důchody, jsou počet důchodců a výše důchodů měněná především valorizacemi. Nejvyšší podíl na výdajích na důchodové pojištění mají výdaje na starobní důchody. To je dáno jak nejvyšším počtem starobních důchodců z celkového počtu příjemců důchodů, tak i nejvyšší úrovní starobních důchodů v porovnání s výší ostatních druhů důchodů. Ke skokovému zvýšení podílu výdajů na starobní důchody došlo v roce 2010 v důsledku toho, že zákonem o důchodovém pojištění byly transformovány invalidní důchody osob starších 65 let na důchody starobní. Ze stejného důvodu se v tomto roce snížil podíl výdajů na invalidní důchody. K trvalému snižování podílu výdajů dochází u vdovských důchodů v důsledku jejich snižujícího se počtu, zejména u samostatně vyplácených, které nejsou kráceny pro souběh s jiným důchodem.

Graf 1.1 Výdaje na důchody podle druhu důchodu v letech 2007 a 2017

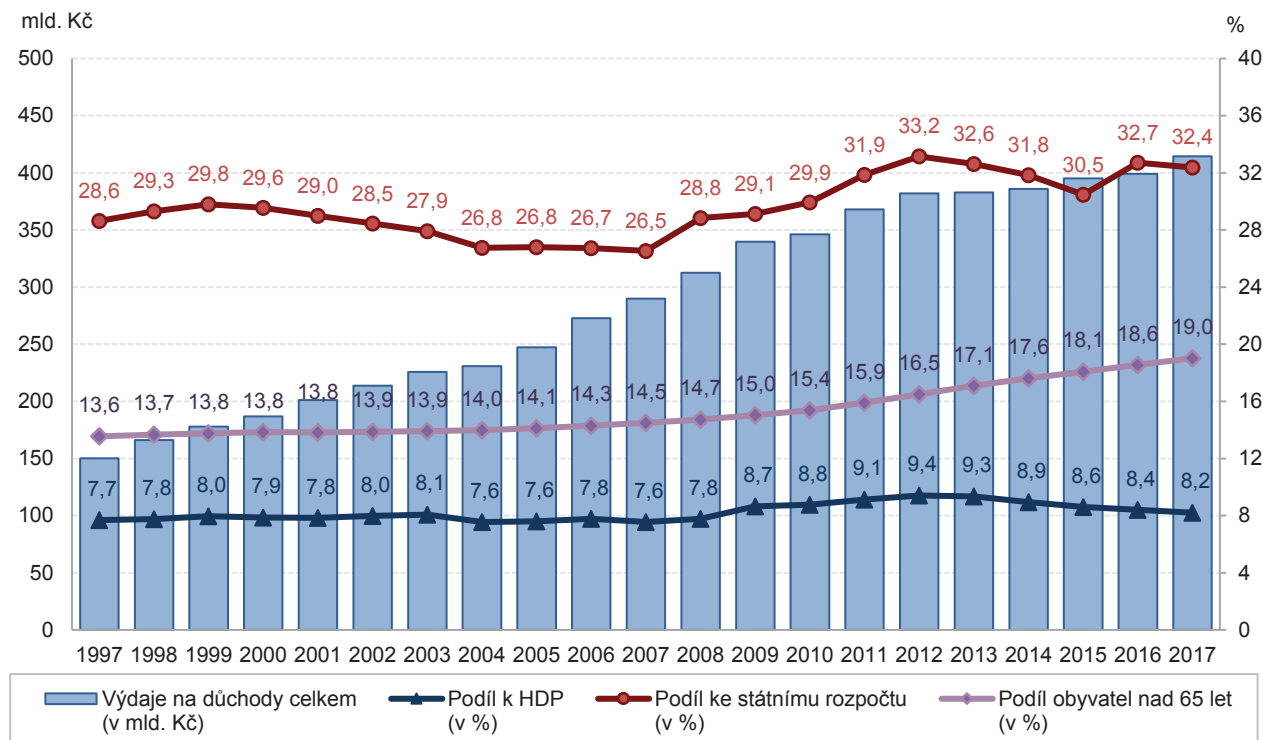

Pozn.: čisté výdaje v roce bez záloh poštám na výplatu důchodů; civilní sektor
Zdroj dat: ČSSZ

Výdaje na důchody civilního sektoru (nezahrnuje údaje týkající se ozbrojených složek Ministerstva obrany, Ministerstva vnitra a Ministerstva spravedlnosti) v roce 2017 meziročně vzrostly o 13,6 mld. Kč na úroveň 404,5 mld. Kč. Tento nárůst byl způsoben zejména růstem výdajů na starobní důchody, neboť základní výměra se zvýšila o 110 Kč, nejvíce od roku 2008. Výdaje na invalidní a pozůstalostní důchody po poklesu mezi lety 2015 a 2016 opět mírně vzrostly.

Počty starobních důchodců a s nimi spojené celkové výdaje na důchody, jsou pochopitelně ovlivňovány rostoucími počty osob ve vyšších věkových skupinách. Podíl obyvatel ve věku nad 65 let již v roce 2015 přesáhl 18% hranici a podle prognóz demografů bude i nadále narůstat. Celkové výdaje na důchody včetně výdajů na důchody ozbrojených, složek dosáhly v roce 2017 hodnoty 414 mld. Kč, což představovalo 8,2 % hrubého domácího produktu (v běžných cenách) a 32,4 % výdajů státního rozpočtu.

Graf 1.2 Výdaje na důchody celkem a jejich podíl k HDP a ke státnímu rozpočtu

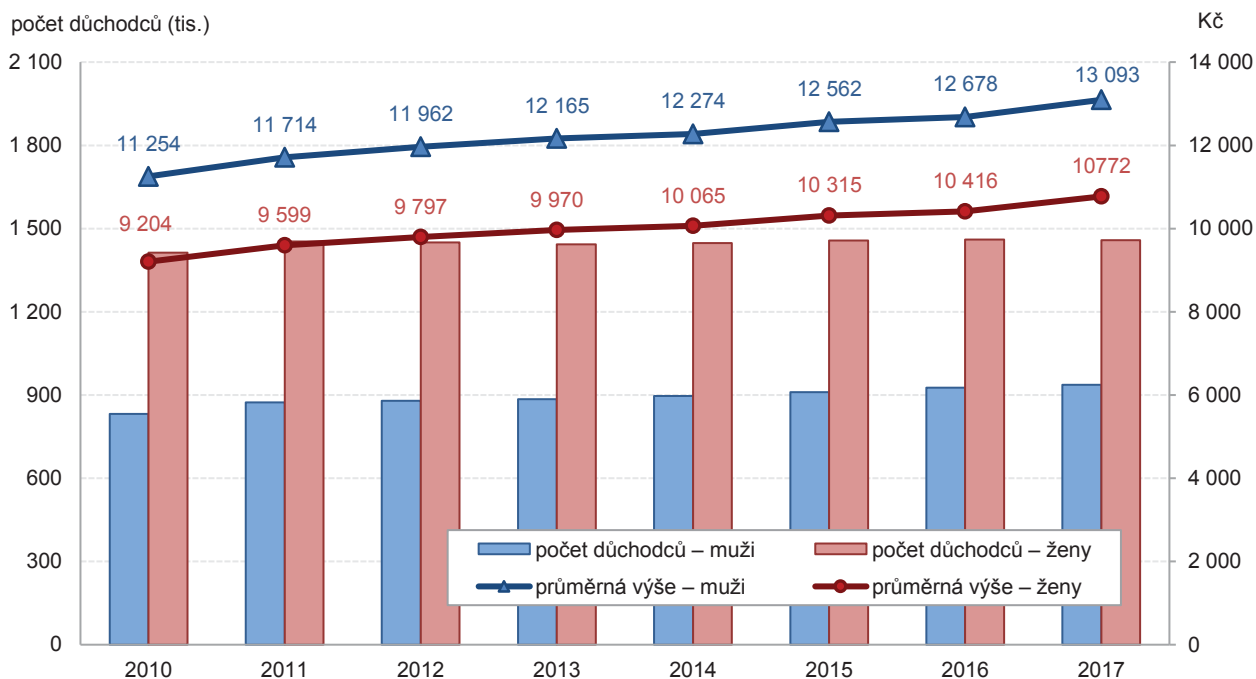

Zdroj dat: ČSSZ, ČSÚ, MF, státní závěrečný účet

Celkový počet důchodců se výrazně zvýšil v roce 2011, což bylo způsobeno zvýšením zájmu o odchod do předčasného důchodu při očekávaných změnách zákona o důchodovém pojištění. Pojištěnci, kteří předpokládali, že způsob výpočtu důchodu přiznaného po 29. září 2011 bude pro ně nevýhodný, se často rozhodli pro odchod do předčasného starobního důchodu před 30. zářím 2011, aby využili starší způsob výpočtu důchodu. To vedlo k rekordnímu nárůstu počtu přiznaných předčasných starobních důchodů. Od roku 2010 došlo ke zrušení plných a částečných invalidních důchodů a jejich transformaci na invalidní důchody pro invaliditu I., II. a III. stupně a přeměně invalidních důchodců starších 65 let na důchodce starobní. Pokračovalo snižování počtu žen i mužů pobírajících samostatně vyplácený vdovský nebo vdovecký důchod a snižování počtu sirotčích důchodů. Snižování počtu samostatně vyplácených vdovských a vdoveckých důchodů souvisí s tím, že důchodci využívají možnosti odchodu do předčasného starobního důchodu a také s narůstající nadějí dožití, takže stále častěji ovdoví osoby ve vyšším věku, které v době ovdovění již pobírají starobní důchod.

Počet příjemců důchodů se meziročně zvýšil o necelých 3,5 tisíce osob. Počet starobních důchodců vzrostl o 8,5 tisíce, zatímco počet invalidních důchodců klesl o 1,5 tisíce. Počty příjemců samostatně vyplácených pozůstalostních důchodů rovněž klesly, celkem o 3,5 tisíce. Zatímco u mužů došlo k nárůstu počtu starobních důchodců (o 11,5 tisíce), u žen byl zaznamenán pokles počtu příjemkyň starobního důchodu o téměř 3 tisíce. Počty mužů pobírajících poměrný starobní důchod jsou v čase relativně stabilní, nicméně stále představují pouze pětinu ze všech příjemců poměrného starobního důchodu, přestože se počet žen, kterým je poměrný starobní důchod vyplácen, trvale snižuje.

Graf 1.3 Plné starobní důchody podle pohlaví - počet důchodců a průměrná výše důchodu v Kč

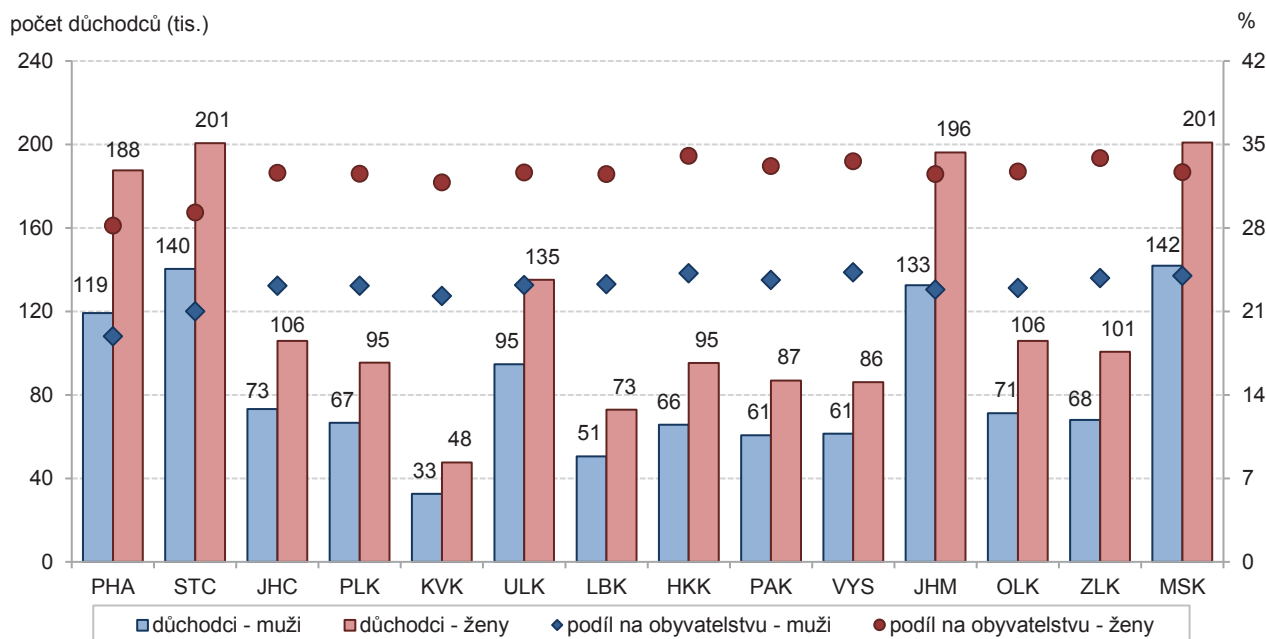

Pozn.: průměrná výše pouze sólo starobních důchodů, vyplácených samostatně bez souběhu s pozůstalostním důchodem

Zdroj dat: ČSSZ

Průměrná výše vyplácených důchodů je ovlivňována především zvyšováním vyplácených důchodů. Na její růst působí též tzv. generační obměna, jejímž důsledkem je, že průměrná výše vyplácených důchodů by rostla, i kdyby důchody nebyly valorizovány, protože zanikají důchody starších důchodců, které jsou v průměru nižší než důchody nově přiznávány. V zásadě tedy platí, že čím déle jsou důchody vypláceny, tím jsou jejich výše nižší ve vztahu k ostatním důchodům. Tyto rozdíly jsou zapříčiněny mzdovým vývojem, změnami ve způsobu výpočtu nově přiznaných důchodů a valorizacemi důchodů, které existující rozdíly vesměs zvyšují.

Graf 1.4 Počet příjemců důchodů a jejich podíl na obyvatelstvu podle krajů a pohlaví v roce 2017

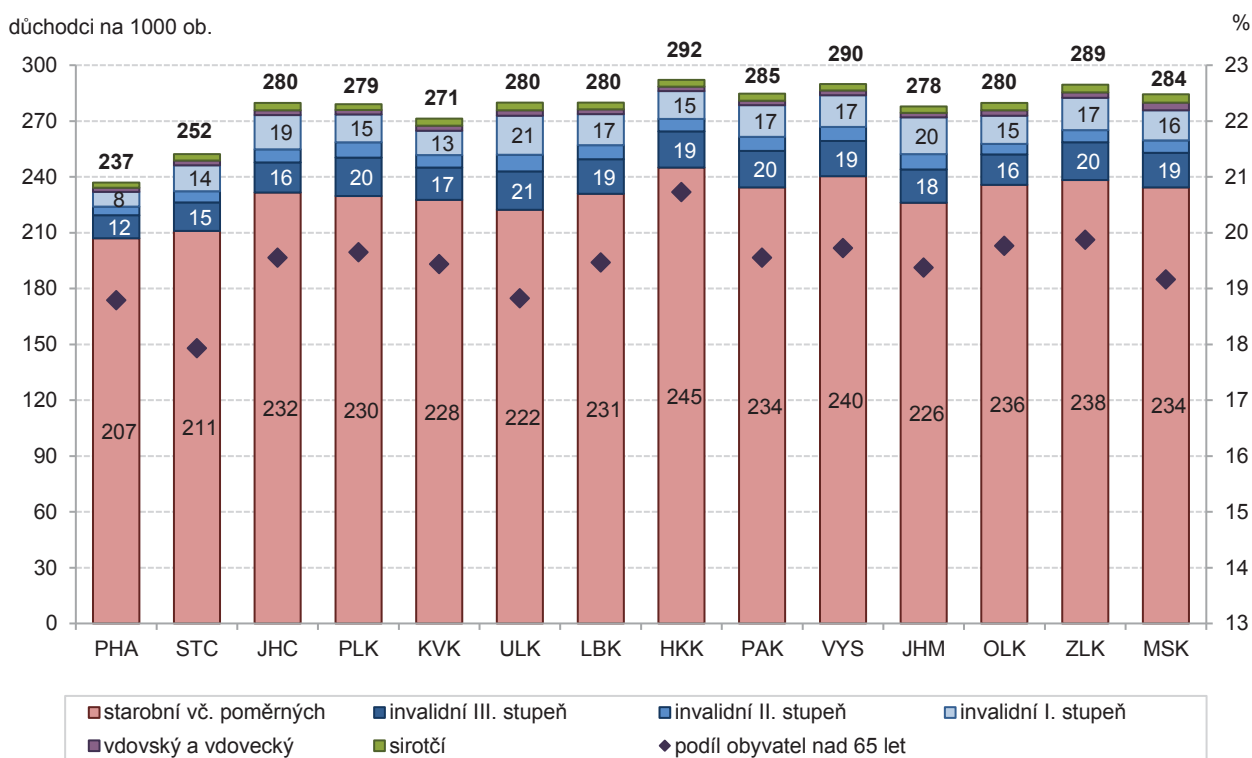

Zdroj dat: ČSSZ, ČSÚ

Počty důchodců v jednotlivých krajích jsou z největší části určeny velikostí daného kraje a dále věkovou a pohlavní strukturou jeho obyvatel. Vzhledem k tomu, že starobní důchodci představují drtivou většinu všech příjemců důchodů, je věkové složení kraje nejzásadnější. Nejvyšší podíl příjemců důchodu byl v roce 2017 evidován v Královéhradeckém kraji, kde na 1000 obyvatel připadalo 292 důchodců, z čehož 245 byli starobní důchodci. Tento kraj je zároveň nejstarším krajem České republiky a podíl osob starších 65 let zde ke konci roku 2017 dosahoval 20,7 %. Na opačném konci žebříčku krajů podle podílu důchodců na 1000 obyvatel je hlavní město Praha. Podíl příjemců důchodu zde byl jako v jediném kraji menší než čtvrtina obyvatel, konkrétně 237 důchodců (z toho 207 starobních) na 1000 obyvatel. Hlavní město Praha je v tomto ohledu specifické, jelikož nejnižšího podílu důchodců na počtu obyvatel je zde dosaženo i přes zhruba průměrné zastoupení osob nad 65 let (18,8 %). To může být ovlivněno jednak nižšími podíly invalidních důchodců v hlavním městě a také častěji využívanou možností odcházet do starobního důchodu později, než jsou stanovené věkové hranice, a zvyšovat si tak budoucí výši důchodu. V regionu s nejnižším podílem obyvatel nad 65 let (17,9 %), Středočeském kraji, bylo druhé nejnižší zastoupení důchodců v České republice, 252 příjemců důchodu všech druhů na 1000 obyvatel.

V průměru za celou Českou republiku ke konci roku 2017 připadalo na 1000 obyvatel 273 příjemců důchodů, z toho bylo 227 starobních důchodců, 40 invalidních důchodců a 7 příjemců samostatně vyplácených pozůstalostních důchodů (vdovských, vdoveckých a sirotčích).

Graf 1.5 Příjemci důchodů na 1000 obyvatel podle druhu důchodu a krajů a podíl osob nad 65 let v krajích v roce 2017

Zdroj dat: ČSSZ, ČSÚ

Další informace o důchodovém pojištění jsou dostupné na internetových stránkách Ministerstva práce a sociálních věcí (MPSV) <http://www.mpsv.cz/cs/> nebo na internetových stránkách České správy sociálního zabezpečení (ČSSZ) <http://www.cssz.cz/cz/duchodove-pojisteni/>.

Podrobnější analýzy obsahují publikace Statistická ročenka z oblasti důchodového pojištění 2017 (ČSSZ) <https://www.cssz.cz/NR/rdonlyres/5B8D1852-AE80-471E-AF60-D19366CFA3E3/0/SR2017.pdf> nebo

Pojistně-matematická zpráva o důchodovém pojištění 2017 (MPSV)

https://www.mpsv.cz/files/clanky/32894/Pojistnematemacka_zprava_o_duchodovem_pojisteni_2017.pdf

1-1. Výdaje na důchody podle druhu důchodu

Pramen: Česká správa sociálního zabezpečení

mil. Kč

Rok	Výdaje na důchody celkem	podle druhu důchodu						
		starobní	invalidní pro invaliditu stupně			Pozůstalostní důchody		
			III. ¹⁾	II. ²⁾	I.	vdovský	vdovecký	sirotčí
2000	181 921	130 932	26 412	7 012	-	14 534	1 055	1 975
2001	195 814	140 657	27 970	7 677	-	15 938	1 200	2 373
2002	210 440	150 772	30 222	8 501	-	17 078	1 368	2 498
2003	218 273	156 273	31 531	9 135	-	17 343	1 487	2 504
2004	226 883	163 026	32 719	9 631	-	17 408	1 532	2 567
2005	243 648	175 669	35 028	10 575	-	18 042	1 651	2 684
2006	261 464	188 949	37 239	11 802	-	18 924	1 810	2 740
2007	282 876	203 933	40 420	13 254	-	20 382	1 984	2 904
2008	305 536	222 105	42 446	14 952	-	20 871	2 096	3 066
2009	331 705	243 636	44 380	16 609	-	21 576	2 249	3 254
2010	340 162	265 985	30 870	4 295	12 516	21 018	2 263	3 214
2011	359 234	284 614	29 504	5 116	12 831	21 483	2 385	3 301
2012	367 864	295 140	28 067	5 250	12 159	21 463	2 443	3 341
2013	372 335	300 574	26 903	5 457	11 781	21 935	2 519	3 166
2014	376 406	305 668	26 062	5 608	11 683	21 731	2 553	3 101
2015	386 520	314 872	26 505	5 773	11 736	21 951	2 584	3 099
2016	390 904	321 033	24 964	5 956	12 048	21 149	2 621	3 134
2017	404 460	333 848	24 881	6 264	12 387	21 271	2 694	3 114

Pozn.: čisté výdaje v roce bez záloh poštám na výplatu důchodů; civilní sektor

¹⁾ do roku 2009 výdaje na plně invalidní důchody²⁾ do roku 2009 výdaje na částečné invalidní důchody

1-2. Příjemci důchodů podle druhu důchodu a pohlaví (stav k 31. 12.)

Pramen: Česká správa sociálního zabezpečení

Rok	Příjemci důchodů celkem	podle druhu důchodu								
		starobní				invalidní pro invaliditu stupně			vdovský a vdovecký (sólo)	sirotčí
		plný		poměrný ³⁾	III. ⁴⁾	II. ⁵⁾	I.			
		celkem	v tom:							
	nekrácený ¹⁾	krácený ²⁾								
celkem										
2007	2 719 161	2 011 281	1 677 398	333 883	17 584	383 913	202 773	-	54 195	49 415
2008	2 754 011	2 049 530	1 690 727	358 803	16 475	377 723	211 022	-	51 507	47 754
2009	2 790 391	2 092 894	1 697 687	395 207	15 474	370 154	215 790	-	49 281	46 798
2010	2 819 093	2 245 707	1 817 312	428 395	14 325	244 048	54 973	167 308	46 711	46 021
2011	2 873 004	2 326 984	1 825 195	501 789	13 163	227 640	58 034	159 359	42 131	45 693
2012	2 866 056	2 329 054	1 805 168	523 886	12 166	215 840	62 612	160 057	40 471	45 856
2013	2 857 856	2 329 050	1 785 694	543 356	11 271	206 484	65 616	161 314	38 863	45 258
2014	2 863 210	2 344 718	1 778 792	565 926	10 426	199 377	67 264	161 657	36 205	43 563
2015	2 873 953	2 367 307	1 781 298	586 009	9 576	192 408	68 363	160 884	33 545	41 870
2016	2 892 469	2 386 432	1 782 931	603 501	8 950	190 837	71 031	163 920	31 304	39 995
2017	2 895 963	2 395 517	1 776 675	618 842	8 416	185 457	72 708	166 077	29 266	38 522
muži										
2007	1 045 146	710 131	576 665	133 466	1 487	193 744	110 009	-	7 635	22 140
2008	1 066 465	733 276	589 616	143 660	1 553	189 678	113 199	-	7 506	21 253
2009	1 089 430	760 365	600 696	159 669	1 613	184 918	114 416	-	7 438	20 680
2010	1 108 146	832 291	656 755	175 536	1 629	129 066	29 314	88 383	7 296	20 167
2011	1 139 080	873 426	661 861	211 565	1 615	120 308	31 201	83 605	6 881	22 044
2012	1 140 727	879 610	657 710	221 900	1 613	114 453	33 734	82 238	6 889	22 190
2013	1 141 950	885 394	654 533	230 861	1 609	109 532	35 090	81 688	6 760	21 877
2014	1 147 479	896 559	655 498	241 061	1 603	105 622	35 593	80 542	6 471	21 089
2015	1 155 531	910 491	660 397	250 094	1 611	102 070	35 856	79 052	6 165	20 286
2016	1 171 031	926 010	668 536	257 474	1 691	101 588	36 888	79 482	5 917	19 455
2017	1 178 803	937 360	672 849	264 511	1 805	98 651	37 159	79 378	5 590	18 860
ženy										
2007	1 674 015	1 301 150	1 100 733	200 417	16 097	190 169	92 764	-	46 560	27 275
2008	1 687 546	1 316 254	1 101 111	215 143	14 922	188 045	97 823	-	44 001	26 501
2009	1 700 961	1 332 529	1 096 991	235 538	13 861	185 236	101 374	-	41 843	26 118
2010	1 710 947	1 413 416	1 160 557	252 859	12 696	114 982	25 659	78 925	39 415	25 854
2011	1 733 924	1 453 558	1 163 334	290 224	11 548	107 332	26 833	75 754	35 250	23 649
2012	1 725 329	1 449 444	1 147 458	301 986	10 553	101 387	28 878	77 819	33 582	23 666
2013	1 715 906	1 443 656	1 131 161	312 495	9 662	96 952	30 526	79 626	32 103	23 381
2014	1 715 731	1 448 159	1 123 294	324 865	8 823	93 755	31 671	81 115	29 734	22 474
2015	1 718 422	1 456 816	1 120 901	335 915	7 965	90 338	32 507	81 832	27 380	21 584
2016	1 721 438	1 460 422	1 114 395	346 027	7 259	89 249	34 143	84 438	25 387	20 540
2017	1 717 160	1 458 157	1 103 826	354 331	6 611	86 806	35 549	86 699	23 676	19 662

Pozn.: Příjemci starobních a invalidních důchodů včetně souběhu s pozůstalostním důchodem.

Nejsou zahrnuty důchody vyplácené do ciziny.

1) Starobní důchod přiznaný po dosažení důchodového věku nebo od roku 2010 invalidnímu důchodci po dosažení 65 let věku

2) Předčasný starobní důchod přiznaný před věkovou hranicí podle § 30 nebo § 31 zák. č. 155/1995 Sb.

3) Poměrné starobní důchody za dobu pojištění kratší než 25 let, podle § 26 zák. č. 100/1988 Sb. a § 29 písm. b) zák. č. 155/1995 Sb.

4) do roku 2009 plně invalidní důchody

5) do roku 2009 částečně invalidní důchody

1-3. Průměrné měsíční výše sólo vyplácených důchodů podle pohlaví v prosinci (2007 - 2017)

Pramen: Česká správa sociálního zabezpečení

v Kč

Rok	Průměrná měsíční výše sólo důchodů celkem	podle druhu důchodu						
		starobní		invalidní pro invaliditu stupně			vdovský a vdovecký	sirotčí
		plný	poměrný ¹⁾	III. ²⁾	II. ³⁾	I.		
celkem								
2007	8 176	8 761	3 994	8 496	5 161	-	5 705	4 278
2008	9 039	9 653	4 545	9 337	5 893	-	6 407	4 989
2009	9 413	10 062	4 511	9 681	6 076	-	6 567	5 145
2010	9 506	10 138	4 407	9 656	6 671	6 140	6 575	5 194
2011	9 913	10 567	4 473	10 004	6 748	6 094	6 814	5 428
2012	10 093	10 793	4 420	10 141	6 714	6 021	6 929	5 544
2013	10 249	10 985	4 405	10 245	6 675	5 989	7 046	5 657
2014	10 337	11 090	4 331	10 262	6 662	5 911	7 083	5 703
2015	10 576	11 361	4 335	10 392	6 738	5 924	7 225	5 833
2016	10 675	11 475	4 274	10 395	6 745	5 883	7 277	5 874
2017	11 026	11 866	4 329	10 655	6 922	5 998	7 512	6 078
muži								
2007	8 990	9 796	3 664	9 094	5 457	-	4 668	4 254
2008	9 888	10 728	4 239	9 943	6 193	-	5 412	4 960
2009	10 311	11 189	4 249	10 301	6 384	-	5 580	5 114
2010	10 408	11 254	4 178	10 142	6 978	6 432	5 660	5 153
2011	10 835	11 714	4 294	10 482	7 036	6 399	5 920	5 414
2012	11 034	11 962	4 285	10 597	6 997	6 336	6 076	5 534
2013	11 202	12 165	4 301	10 676	6 961	6 305	6 240	5 645
2014	11 298	12 274	4 284	10 664	6 945	6 222	6 314	5 693
2015	11 550	12 562	4 319	10 759	7 013	6 231	6 475	5 825
2016	11 659	12 678	4 294	10 736	7 019	6 183	6 551	5 852
2017	12 040	13 093	4 396	10 982	7 199	6 294	6 815	6 067
ženy								
2007	7 484	7 952	4 080	7 750	4 800	-	5 875	4 298
2008	8 311	8 799	4 634	8 588	5 535	-	6 577	5 013
2009	8 636	9 149	4 597	8 925	5 718	-	6 743	5 169
2010	8 721	9 204	4 491	9 075	6 310	5 806	6 744	5 226
2011	9 102	9 599	4 545	9 435	6 405	5 752	6 989	5 440
2012	9 261	9 797	4 478	9 596	6 375	5 683	7 104	5 554
2013	9 402	9 970	4 453	9 730	6 338	5 659	7 216	5 668
2014	9 481	10 065	4 354	9 784	6 338	5 598	7 250	5 713
2015	9 704	10 315	4 344	9 951	6 428	5 622	7 394	5 840
2016	9 788	10 416	4 262	9 988	6 444	5 597	7 446	5 894
2017	10 107	10 772	4 281	10 266	6 627	5 724	7 677	6 089

¹⁾ Poměrné starobní důchody za dobu pojištění kratší než 25 let,
podle § 26 zák. č. 100/1988 Sb. a § 29 písm. b) zák. č. 155/1995 Sb.

²⁾ do roku 2009 plné invalidní důchody

³⁾ do roku 2009 částečné invalidní důchody

1-4. Příjemci důchodů podle druhu důchodu a krajů k 31. 12. 2017

Pramen: Česká správa sociálního zabezpečení

ČR, kraje	Celkem	podle druhu důchodu									
		starobní					invalidní pro invaliditu stupně			vdovský a vdovecký	sirotčí
		plný				poměrný ³⁾	III.	II.	I.		
		celkem	v tom:								
	nekrácený ¹⁾	krácený ²⁾									
Česká republika	2 895 963	2 395 517	1 776 675	618 842	8 416	185 457	72 708	166 077	29 266	38 522	
Hl. m. Praha	306 718	266 219	229 935	36 284	1 732	16 034	6 113	10 027	2 942	3 651	
Středočeský	341 101	284 500	220 877	63 623	941	20 682	8 002	18 863	3 506	4 607	
Jihočeský	179 044	148 021	107 408	40 613	287	10 337	4 443	11 857	1 648	2 451	
Plzeňský	162 087	133 017	94 794	38 223	434	11 896	4 883	8 659	1 371	1 827	
Karlovarský	80 220	67 077	48 186	18 891	252	5 100	2 009	3 851	826	1 105	
Ústecký	229 816	182 045	130 478	51 567	486	16 976	7 249	17 245	2 396	3 419	
Liberecký	123 548	101 704	76 273	25 431	163	8 224	3 299	7 396	1 114	1 648	
Královéhradecký	160 957	134 781	98 540	36 241	200	10 704	3 747	8 187	1 347	1 991	
Pardubický	147 550	121 313	84 007	37 306	142	10 136	3 933	8 810	1 305	1 911	
Vysočina	147 500	122 123	82 394	39 729	198	9 622	3 844	8 693	1 253	1 767	
Jihomoravský	328 649	266 644	201 566	65 078	885	21 095	9 749	23 343	3 027	3 906	
Olomoucký	177 128	148 870	105 455	43 415	332	10 404	3 596	9 537	1 826	2 563	
Zlínský	168 761	138 590	100 808	37 782	339	11 827	3 854	10 078	1 755	2 318	
Moravskoslezský	342 884	280 613	195 954	84 659	2 025	22 420	7 987	19 531	4 950	5 358	

Pozn.: Příjemci starobních a invalidních důchodů včetně souběhu s pozůstalostním důchodem.

Nejsou zahrnuty důchody vyplácené do ciziny.

¹⁾ Starobní důchod přiznaný po dosažení důchodového věku nebo invalidnímu důchodci po dosažení 65 let věku²⁾ Předčasný starobní důchod přiznaný před věkovou hranicí podle § 30 nebo § 31 zák. č. 155/1995 Sb.³⁾ Poměrné starobní důchody za dobu pojištění kratší než 25 let, podle § 26 zák. č. 100/1988 Sb. a § 29 písm. b) zák. č. 155/1995 Sb.

1-5. Průměrné měsíční výše sólo vyplácených důchodů podle krajů v prosinci 2017

Pramen: Česká správa sociálního zabezpečení

v Kč

ČR, kraje	Průměrná měsíční výše sólo důchodů celkem	podle druhu důchodu						
		starobní		invalidní pro invaliditu stupně			vdovský a vdovecký	sirotčí
		plný	poměrný ¹⁾	III.	II.	I.		
Česká republika	11 026	11 866	4 329	10 655	6 922	5 998	7 512	6 078
Hl. m. Praha	11 929	12 690	4 393	10 462	6 839	5 845	7 609	6 275
Středočeský	11 182	12 019	4 480	10 753	6 951	5 993	7 545	6 156
Jihočeský	10 899	11 765	4 218	10 660	6 895	6 014	7 375	6 130
Plzeňský	11 008	11 811	4 287	10 811	6 984	5 953	7 470	6 138
Karlovarský	10 774	11 520	4 227	10 426	6 794	5 815	7 289	5 762
Ústecký	10 694	11 718	4 344	10 515	6 823	5 839	7 375	5 774
Liberecký	10 920	11 750	4 222	10 617	6 893	5 988	7 325	6 030
Královéhradecký	10 995	11 718	4 667	10 683	6 913	6 037	7 351	6 118
Pardubický	10 830	11 629	4 325	10 718	6 967	5 997	7 364	6 049
Vysočina	10 846	11 593	4 181	10 822	7 138	6 149	7 453	6 253
Jihomoravský	10 801	11 718	4 401	10 630	6 948	6 017	7 390	6 027
Olomoucký	10 768	11 505	4 250	10 479	6 856	5 963	7 385	6 003
Zlínský	10 853	11 638	4 439	10 839	7 053	6 080	7 416	6 191
Moravskoslezský	11 060	11 936	4 090	10 684	6 876	6 144	7 890	6 071

¹⁾ Poměrné starobní důchody za dobu pojištění kratší než 25 let, podle § 26 zák. č. 100/1988 Sb. a § 29 písm. b) zák. č. 155/1995 Sb.

1-6. Příjemci důchodů podle měsíční výše vyplacených důchodů a pohlaví k 31. 12. 2017

Pramen: Česká správa sociálního zabezpečení

Měsíční výše důchodu (Kč)	podle druhu důchodu							
	starobní		invalidní pro invaliditu stupně			vdovský a vdovecký		sirotčí
	plný	poměrný ¹⁾	III.	II.	I.	sólo	kombinovaný ²⁾	
muži								
1–2 999	2 888	153	166	154	284	78	18	887
3 000–3 999	1 668	664	1 318	1 334	3 305	177	18	1 175
4 000–4 999	2 080	470	999	960	8 032	218	47	1 226
5 000–5 999	3 067	178	1 205	2 367	19 993	644	100	5 007
6 000–6 999	4 543	138	1 111	10 338	26 378	1 831	138	6 165
7 000–7 999	7 801	69	1 602	11 402	14 388	1 777	260	3 254
8 000–8 999	15 255	22	10 438	7 952	5 474	695	427	673
9 000–9 999	31 903	7	27 416	1 642	1 026	120	720	245
10 000–10 999	74 438	6	9 634	516	71	23	1 396	104
11 000–11 999	125 228	7	10 474	204	45	10	4 320	70
12 000–12 999	154 715	1	11 371	48	-	10	14 429	38
13 000–13 999	147 584	1	9 849	22	-	2	19 625	7
14 000–14 999	125 316	1	7 025	7	2	2	18 303	6
15 000–15 999	67 387	2	2 876	8	-	1	12 883	-
16 000–16 999	40 852	-	914	2	-	2	9 001	1
17 000–17 999	13 158	-	445	-	-	-	6 258	-
18 000+	28 406	-	711	-	-	-	4 894	2
ženy								
1–2 999	3 328	84	116	182	351	194	75	846
3 000–3 999	4 237	1 462	1 450	2 124	6 377	285	78	1 158
4 000–4 999	6 143	364	1 239	1 425	12 703	435	202	1 251
5 000–5 999	9 742	142	1 335	3 759	33 514	1 062	345	5 257
6 000–6 999	16 690	158	1 339	13 030	23 621	4 257	834	6 629
7 000–7 999	36 006	127	2 516	10 341	7 524	8 541	3 186	3 360
8 000–8 999	88 814	52	10 817	3 102	1 010	5 809	5 957	631
9 000–9 999	174 950	10	24 865	640	50	1 915	14 408	279
10 000–10 999	199 429	1	10 231	203	12	773	41 511	136
11 000–11 999	165 559	3	11 286	31	4	219	117 602	64
12 000–12 999	113 568	1	8 668	8	-	75	150 342	26
13 000–13 999	71 312	-	4 665	5	-	47	87 906	19
14 000–14 999	30 807	-	2 144	1	-	33	46 922	3
15 000–15 999	12 198	-	725	-	-	14	24 990	1
16 000–16 999	6 100	-	324	-	-	9	12 633	-
17 000–17 999	3 575	-	155	1	-	1	5 350	1
18 000+	7 363	-	203	-	-	7	7 160	1

¹⁾ Poměrné starobní důchody za dobu pojištění kratší než 25 let, podle § 26 zák. č. 100/1988 Sb. a § 29 písm. b) zák. č. 155/1995 Sb.

²⁾ Příjemci vdovského či vdoveckého důchodu v souběhu s důchodem starobním nebo invalidním

1-7. Nově přiznané důchody - počet podle druhu důchodu a pohlaví v letech 2010 - 2017

Pramen: Česká správa sociálního zabezpečení

Důchody							
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
celkem							
Důchody celkem	216 628	143 117	153 606	162 875	180 927	169 298	161 992
Starobní plné celkem	147 543	71 273	83 252	91 876	107 357	97 696	91 212
z toho k věkové hranici	58 053	38 161	44 157	51 990	68 294	60 779	55 386
odložený odchod	2 915	1 549	1 368	1 234	1 023	865	807
po invalidním	10 012	10 748	9 810	8 286	8 597	8 370	8 170
po věkové hranici celkem	70 980	50 458	55 335	61 510	77 914	70 014	64 363
předčasné	76 563	20 815	27 917	30 366	29 443	27 682	26 849
Poměrné starobní	71	128	146	144	164	168	257
Invalidní III. stupně	9 945	9 699	9 539	9 860	9 529	9 460	9 019
Invalidní II. stupně	4 859	4 821	4 588	4 674	4 805	4 742	4 657
Invalidní I. stupně	12 486	14 095	13 729	14 828	15 837	15 938	15 973
Vdovské a vdovecké	37 118	37 672	37 743	36 687	38 473	36 903	36 738
Sírotčí	4 606	5 429	4 609	4 806	4 762	4 391	4 136
muži							
Důchody celkem	97 212	63 970	70 581	73 605	78 673	79 982	75 593
Starobní plné celkem	70 711	36 767	44 208	47 397	51 295	53 408	49 427
z toho k věkové hranici	24 706	19 754	23 836	27 022	30 896	34 425	30 294
odložený odchod	1 364	912	672	635	525	424	371
po invalidním	5 372	5 542	4 958	4 005	4 201	4 106	4 022
po věkové hranici celkem	31 442	26 208	29 466	31 662	35 622	38 955	34 687
předčasné	39 269	10 559	14 742	15 735	15 673	14 453	14 740
Poměrné starobní	23	37	55	55	81	74	157
Invalidní III. stupně	5 866	5 702	5 571	5 538	5 539	5 318	4 996
Invalidní II. stupně	2 832	2 810	2 660	2 583	2 727	2 628	2 618
Invalidní I. stupně	6 270	6 623	6 518	6 789	7 159	7 357	7 162
Vdovecké	9 153	9 379	9 346	8 853	9 486	9 024	9 180
Sírotčí	2 357	2 652	2 223	2 390	2 386	2 173	2 053
ženy							
Důchody celkem	119 416	79 147	83 025	89 270	102 254	89 316	86 399
Starobní plné celkem	76 832	34 506	39 044	44 479	56 062	44 288	41 785
z toho k věkové hranici	33 347	18 407	20 321	24 968	37 398	26 354	25 092
odložený odchod	1 551	637	696	599	498	441	436
po invalidním	4 640	5 206	4 852	4 281	4 396	4 264	4 148
po věkové hranici celkem	39 538	24 250	25 869	29 848	42 292	31 059	29 676
předčasné	37 294	10 256	13 175	14 631	13 770	13 229	12 109
Poměrné starobní	48	91	91	89	83	94	100
Invalidní III. stupně	4 079	3 997	3 968	4 322	3 990	4 142	4 023
Invalidní II. stupně	2 027	2 011	1 928	2 091	2 078	2 114	2 039
Invalidní I. stupně	6 216	7 472	7 211	8 039	8 678	8 581	8 811
Vdovské	27 965	28 293	28 397	27 834	28 987	27 879	27 558
Sírotčí	2 249	2 777	2 386	2 416	2 376	2 218	2 083

Pozn.: Nejsou zahrnuty důchody vyplácené do ciziny.

1-8. Nově přiznané důchody - průměrná výše podle druhu důchodu a pohlaví v letech 2010 - 2017

Pramen: Česká správa sociálního zabezpečení

v Kč

Důchody							
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
celkem							
Důchody celkem	10 069	9 741	10 178	10 286	10 699	10 876	11 248
Starobní plné celkem	10 850	11 322	11 588	11 661	12 027	12 337	12 828
z toho k věkové hranici	11 736	12 243	12 484	12 420	12 602	13 032	13 574
odložený odchod	15 088	18 128	16 800	16 897	18 425	17 177	17 856
po invalidním	10 385	10 518	10 677	10 782	10 999	11 039	11 237
po věkové hranici celkem	11 685	12 058	12 273	12 291	12 503	12 847	13 334
předčasné	10 078	9 538	10 234	10 388	10 771	11 049	11 618
Poměrné starobní	3 383	3 179	3 223	3 375	3 698	3 616	3 942
Invalidní III. stupně	10 853	10 893	11 129	11 139	11 421	11 572	12 091
Invalidní II. stupně	6 613	6 641	6 793	6 779	6 965	7 099	7 365
Invalidní I. stupně	5 069	5 088	5 223	5 233	5 352	5 461	5 700
Vdovské a vdovecké	7 040	7 146	7 269	7 357	7 494	7 617	7 925
Sírotčí	5 749	5 535	5 820	5 841	5 941	5 986	6 310
muži							
Důchody celkem	10 856	10 644	11 075	11 184	11 609	11 841	12 213
Starobní plné celkem	11 759	12 354	12 528	12 613	13 076	13 272	13 737
z toho k věkové hranici	12 870	13 295	13 471	13 415	13 833	13 946	14 571
odložený odchod	16 533	19 437	18 948	18 919	20 816	19 241	19 861
po invalidním	11 227	11 395	11 529	11 706	11 842	11 794	11 863
po věkové hranici celkem	12 749	13 107	13 269	13 309	13 701	13 777	14 314
předčasné	10 966	10 484	11 047	11 212	11 656	11 910	12 380
Poměrné starobní	3 924	3 458	3 335	3 736	3 736	3 785	4 251
Invalidní III. stupně	11 232	11 254	11 490	11 516	11 800	12 029	12 485
Invalidní II. stupně	6 852	6 846	7 017	7 004	7 222	7 356	7 636
Invalidní I. stupně	5 246	5 271	5 423	5 433	5 555	5 676	5 935
Vdovské a vdovecké	6 246	6 332	6 458	6 502	6 630	6 745	7 049
Sírotčí	5 707	5 531	5 815	5 821	5 922	5 973	6 318
ženy							
Důchody celkem	9 344	8 848	9 248	9 401	9 886	9 830	10 232
Starobní plné celkem	10 011	10 215	10 519	10 643	11 064	11 205	11 748
z toho k věkové hranici	10 895	11 110	11 323	11 341	11 583	11 835	12 367
odložený odchod	13 811	16 238	14 723	14 752	15 888	15 174	16 123
po invalidním	9 388	9 569	9 790	9 903	10 183	10 298	10 617
po věkové hranici celkem	10 836	10 917	11 131	11 205	11 489	11 674	12 181
předčasné	9 139	8 559	9 322	9 500	9 762	10 107	10 689
Poměrné starobní	3 100	3 059	3 145	3 105	3 657	3 467	3 412
Invalidní III. stupně	10 307	10 377	10 623	10 656	10 896	10 986	11 601
Invalidní II. stupně	6 276	6 353	6 480	6 501	6 627	6 777	7 014
Invalidní I. stupně	4 888	4 923	5 042	5 063	5 183	5 275	5 507
Vdovské a vdovecké	7 241	7 340	7 468	7 560	7 698	7 830	8 121
Sírotčí	5 792	5 539	5 824	5 861	5 960	5 997	6 302

Pozn.: Nejsou zahrnuty důchody vyplácené do ciziny; průměrná výše nekrácených důchodů (pro souběh s jiným důchodem).

1-9. Podíl výdajů na důchody k hrubému domácímu produktu a relace průměrného vypláceného starobního důchodu k průměrné mzdě (1995 - 2017)

Pramen: MF (státní závěrečný účet), ČSÚ (údaje o HDP po aktualizaci 1. 10. 2018), MPSV

Rok	Výdaje na důchody celkem k HDP			Průměrný starobní důchod k průměrné mzdě				
	Výdaje na důchody celkem (v mld. Kč)	HDP v běžných cenách (v mld. Kč)	Podíl (v %)	Průměrný starobní důchod ¹⁾ (v Kč)	Průměrná mzda (v Kč)		Relace důchodu ke mzdě (v %)	
					hrubá ²⁾	čistá ³⁾	hrubé	čisté
1995	110	1 586	6,9	3 578	8 172	6 318	43,8	56,6
1996	127	1 818	7,0	4 213	9 676	7 520	43,5	56,0
1997	150	1 959	7,7	4 840	10 696	8 308	45,3	58,3
1998	166	2 146	7,7	5 367	11 693	9 090	45,9	59,0
1999	178	2 242	7,9	5 724	12 655	9 842	45,2	58,2
2000	187	2 379	7,9	5 962	13 490	10 447	44,2	57,1
2001	201	2 568	7,8	6 352	14 640	11 324	43,4	56,1
2002	214	2 682	8,0	6 830	15 711	12 082	43,5	56,5
2003	226	2 810	8,0	7 071	16 769	12 807	42,2	55,2
2004	231	3 062	7,5	7 256	17 882	13 601	40,6	53,3
2005	247	3 265	7,6	7 728	18 809	14 252	41,1	54,2
2006	273	3 513	7,8	8 173	20 050	15 506	40,8	52,7
2007	290	3 840	7,5	8 736	21 527	16 509	40,6	52,9
2008	313	4 024	7,8	9 347	23 280	17 714	40,2	52,8
2009	340	3 930	8,6	10 028	24 091	18 665	41,6	53,7
2010	346	3 962	8,7	10 093	24 526	18 962	41,2	53,2
2011	368	4 034	9,1	10 543	25 093	19 246	42,0	54,8
2012	382	4 060	9,4	10 770	25 903	19 903	41,6	54,1
2013	383	4 098	9,3	10 962	25 903	19 903	42,3	55,1
2014	386	4 314	8,9	11 065	26 357	20 216	42,0	54,7
2015	395	4 596	8,6	11 331	27 156	20 777	41,7	54,5
2016	399	4 768	8,4	11 439	28 250	21 526	40,5	53,1
2017	414	5 045	8,2	11 826	30 156	22 832	39,2	51,8

Pozn.: včetně výdajů na důchody ozbrojených složek;

částky mezd a důchodů jsou zvýšeny o státní vyrovnávací příspěvek v dobách kdy náležel.

¹⁾ Měsíční průměr roční výplaty důchodu vypláceného samostatně (bez pozůstalostního).

²⁾ Jako průměrná hrubá mzda je uveden všeobecný vyměřovací základ (§ 17 odst. 2 zákona č. 155/1995 Sb..) stanovený nař. vlády.

³⁾ Průměrná čistá mzda je průměrná hrubá mzda snížená o této mzdě odpovídající daň z příjmu a o pojistné zdravotního a soc. pojištění.

2. Nemocenské pojištění

System nemocenského pojištění je určen pro výdělečně činné osoby, které při ztrátě příjmu v případech dočasné pracovní neschopnosti z důvodu nemoci, úrazu, karantény, ošetřování člena rodiny, těhotenství a mateřství nebo péče o dítě zabezpečuje peněžitými dávkami nemocenského pojištění.

Od 1. ledna 2009 je nemocenské pojištění upraveno **zákonem č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění**, ve znění pozdějších předpisů. Jde o komplexní úpravu nemocenského pojištění, která zahrnuje jak okruh osob účastných nemocenského pojištění, jejich nároky z tohoto pojištění a stanovení výše poskytovaných dávek, posuzování zdravotního stavu pro účely nemocenského pojištění, tak organizační uspořádání nemocenského pojištění, jakož i řízení v tomto pojištění. Nemocenské pojištění pro „civilní sféru“ (všechny pojištěnce s výjimkou příslušníků ozbrojených sil, bezpečnostních sborů, osob ve vazbě a odsouzených) provádí pouze okresní správy sociálního zabezpečení, nikoliv již zaměstnavatelé.

Nemocenského pojištění jsou účastni zaměstnanci, včetně příslušníků ozbrojených sil a bezpečnostních sborů, a osoby samostatně výdělečně činné. Zaměstnanci jsou nemocenského pojištění účastni povinně, na rozdíl od OSVČ, jejichž účast na nemocenském pojištění je od roku 1994 dobrovolná.

Povinná účast na nemocenském pojištění vzniká u zaměstnance (s výjimkou zaměstnance činného na základě dohody o provedení práce), pokud splňuje podmínky dané zákonem o nemocenském pojištění: výkon práce na území České republiky a minimální výše sjednaného příjmu (jedná se o tzv. rozhodný příjem, jehož hranice je od roku 2012 stanovena na 2 500 Kč). U zaměstnance činného na základě dohody o provedení práce vzniká povinná účast na nemocenském pojištění, pokud vykonává práci na území ČR a v kalendářním měsíci, v němž dohoda o provedení práce trvá, dosáhl započitatelného příjmu v částce vyšší než 10 000 Kč. Účast OSVČ na nemocenském pojištění vzniká na základě přihlášky k nemocenskému pojištění a zaplacením pojistného na nemocenské pojištění.

Od roku 2014 jsou nově definovány pojmy „zaměstnaní“ a „zaměstnanci“, platí výjimka pro neuvolněné zastupitele územních samosprávných celků a jsou určeny zvláštní podmínky účasti na nemocenském pojištění při výkonu tzv. zaměstnání malého rozsahu.

Z nemocenského pojištění se poskytují 4 druhy peněžitých dávek:

nemocenské – zaměstnanec nebo OSVČ, který je uznán ošetřujícím lékařem dočasně práce neschopným (případně při nařízené karanténě) má nárok na nemocenské od 15. kalendářního dne trvání jeho dočasné pracovní neschopnosti do konce dočasné pracovní neschopnosti, maximálně však 380 kalendářních dnů.

Po dobu prvních 14 kalendářních dnů je zaměstnanec zabezpečen náhradou mzdy, kterou poskytuje zaměstnavatel podle zákoníku práce. Náhrada mzdy náleží za pracovní dny a to při dočasné pracovní neschopnosti od 4. pracovního dne (při karanténě od prvního pracovního dne).

ošetřovné – je vypláceno zaměstnanci z důvodu ošetřování nemocného člena domácnosti nebo péče o zdravé dítě mladší 10 let (protože školské nebo dětské zařízení bylo uzavřeno, dítěti byla nařízena karanténa, nebo osoba, která jinak o dítě pečuje, sama onemocněla). Podpůrčí doba u ošetřovného činí nejdéle 9 kalendářních dnů. U osamělého zaměstnance, který má v trvalé péči aspoň jedno dítě ve věku do 16 let, které neukončilo povinnou školní docházku, činí podpůrčí doba nejdéle 16 kalendářních dnů.

peněžitá pomoc v mateřství – od roku 2011 je vyplácena ode dne, který určí sama pojištěnka, a to v období od počátku osmého do počátku šestého týdne před očekávaným dnem porodu (případně ode dne převzetí dítěte do péče). Podpůrčí doba činí 28 týdnů (v případě porodu dvou nebo více dětí, činí podpůrčí doba 37 týdnů).

Zákon umožňuje střídání matky dítěte s jejím manželem či otcem dítěte v péči o dítě, přičemž každý z nich má při této péči o dítě nárok na vyplatu peněžité pomoci v mateřství po dobu a za podmíněk stanovených zákonem o nemocenském pojištění.

vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství – pobírají zaměstnankyně, které musely být z důvodu těhotenství (mateřství nebo kojení) převedeny na jinou práci, kde dosahují nižšího výdělku. Vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství se vyplácí za kalendářní dny od data převedení na jinou práci do doby nástupu na peněžitou pomoc v mateřství.

Výše dávek nemocenského pojištění je odvozena od úrovně příjmů zaměstnance v rozhodném období (zpravidla období 12 kalendářních měsíců před kalendářním měsícem, ve kterém vznikla sociální událost). Výpočet výše dávky je následně proveden na základě denního průměru těchto příjmů (tzv. denní vyměřovací základ), který je stanoveným způsobem limitován pomocí určených redukčních hranic.

Výše **nemocenského** činí 60 % denního vyměřovacího základu od 15. kalendářního dne trvání dočasné pracovní neschopnosti.

Výše **ošetřovného** činí 60 % denního vyměřovacího základu.

Výše **peněžité pomoci v mateřství** činí 70 % denního vyměřovacího základu.

Výše **vyrovnávacího příspěvku v těhotenství a mateřství** je stanovena rozdílem mezi denním vyměřovacím základem ke dni převedení na jinou práci a průměrem jejích započitatelných příjmů připadajícím na jeden kalendářní den v jednotlivých kalendářních měsících po tomto převedení.

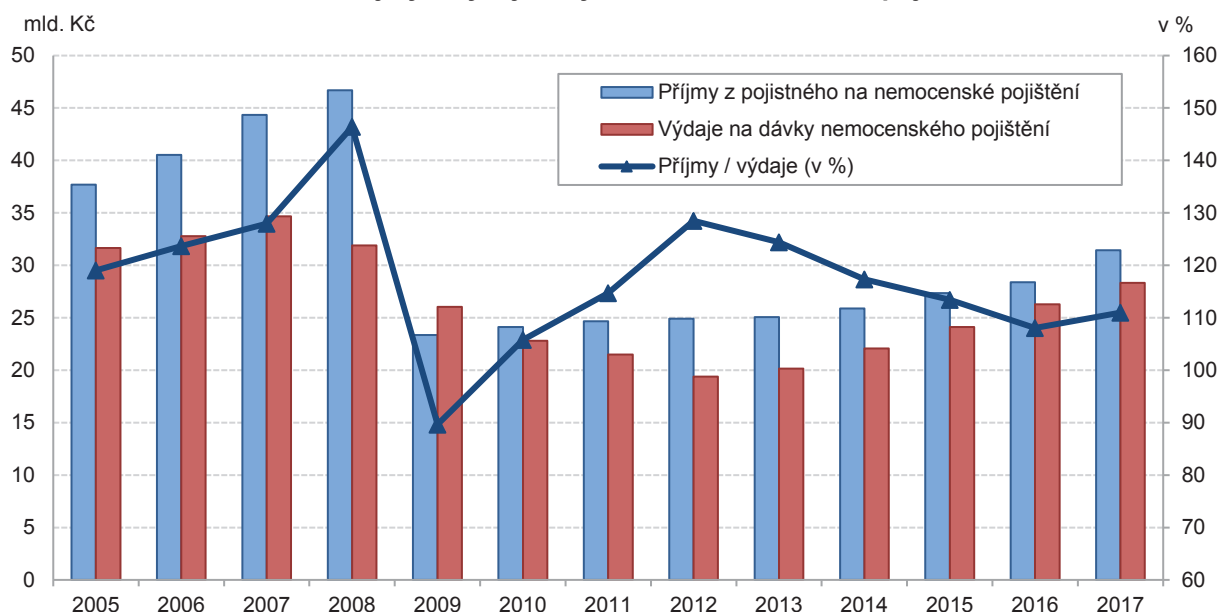
Osoby samostatně výdělečně činné a zahraniční zaměstnanci, pokud si platí nemocenské pojištění, mají nárok při splnění dalších zákonných podmínek jen na nemocenské a peněžitou pomoc v mateřství.

Nemocenské pojištění v roce 2017

Příjmy z pojistného na nemocenské pojištění v roce 2017 meziročně vzrostly o 11 % a přesáhly tak hodnotu 31 mld. Kč. Zvýšily se také (o 8 %) výdaje na dávky nemocenského pojištění, a to nad 28 mld. Kč. Tento meziroční nárůst je mimo jiné ovlivněn rostoucím počtem zaměstnaných osob a rostoucí úrovní mezd. Vzhledem k tomu, že výdaje v systému nemocenského pojištění rostly pomaleji než příjmy, zvýšilo se o téměř jednu miliardu Kč saldo mezi příjmy a výdaji, z 2,1 mld. Kč v roce 2016 na 3,1 mld. Kč v roce 2017.

K nejdramatičtějším změnám v úrovni příjmů a výdajů na nemocenské pojištění došlo v roce 2009, kdy původní předpisy nahradil nový zákon o nemocenském pojištění č. 187/2006 Sb. Tento zákon znatelně snížil výši dávek nemocenského pojištění a stanovil, že po dobu prvních 14 dnů pracovní neschopnosti je zaměstnanec zabezpečen náhradou mzdy, kterou mu poskytuje zaměstnavatel. Z toho důvodu byla zaměstnavatelům od roku 2009 snížena sazba pojistného na nemocenské pojištění (ke snížení sazby došlo také i u OSVČ), což vedlo ke snížení příjmu z pojistného. Poskytování náhrady mzdy zaměstnavatelem bylo přijetím úsporných opatření v letech 2011 až 2013 dočasně prodlouženo z prvních 14 na 21 dnů pracovní neschopnosti. Od roku 2014 je nemocenské opět vypláceno od 15. dne dočasné pracovní neschopnosti.

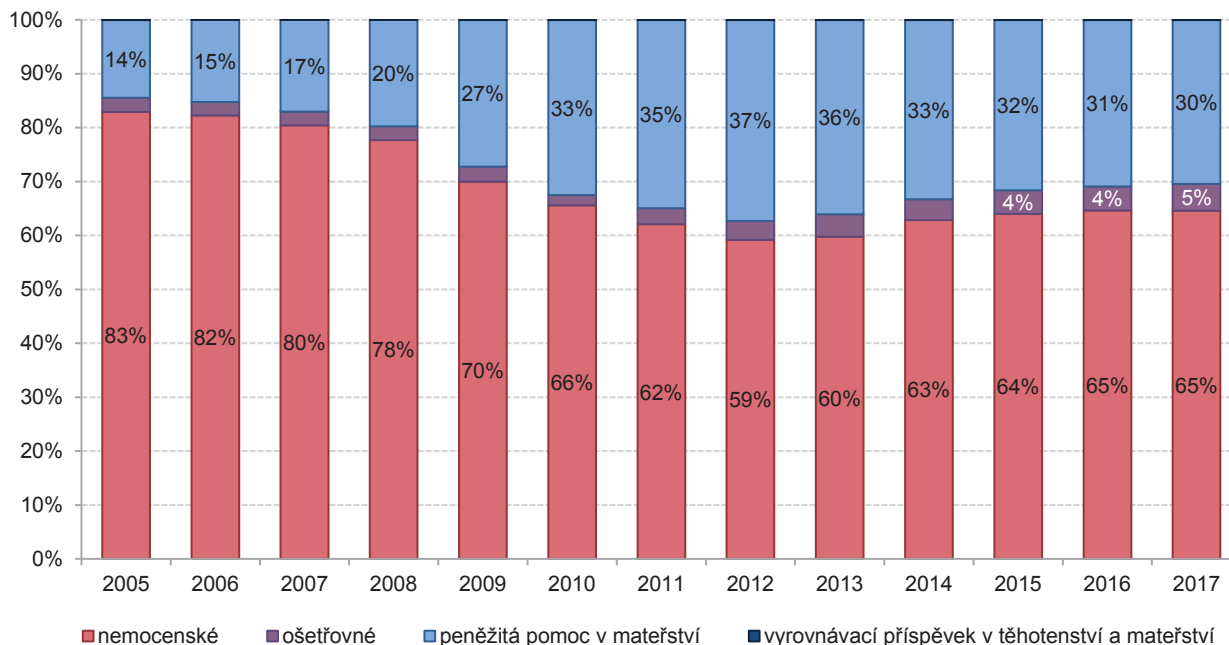
Graf 2.1 Příjmy a výdaje v systému nemocenského pojištění

Zdroj dat: ČSSZ

Se změnami celkových výdajů na nemocenské pojištění docházelo také ke změně struktury těchto výdajů podle jednotlivých druhů dávek. Nejvýraznější změnou byl pokles výdajů na nemocenské, což vedlo ke snížení jeho podílu na celkových výdajích nemocenského pojištění, a tím zvýšení podílů ostatních dávek. Výdaje na peněžitou pomoc v mateřství (a s odstupem několika let i výdaje na ošetřovné) jsou ovlivňovány také vývojem počtu živě narozených dětí. Výdaje na ošetřovné v roce 2015 poprvé přesáhly úroveň jedné miliardy a v roce 2017 dosahovaly již 5 % celkových výdajů na nemocenské pojištění.

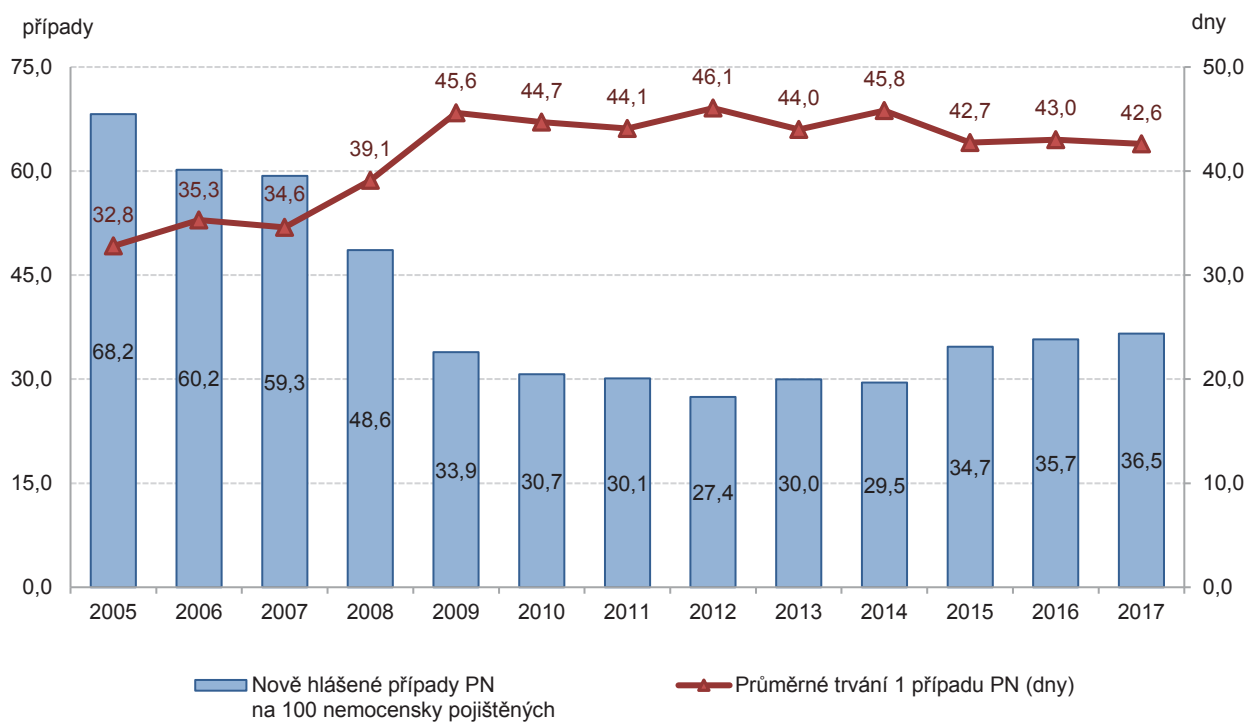
Graf 2.2 Struktura výdajů na nemocenské pojištění podle druhu dávek

Zdroj dat: ČSSZ

Legislativní úpravy vyplácení nemocenského se nejvíce projevují ve snížení četnosti krátkodobých pracovních neschopností pro méně závažné nemoci (běžná nachlazení, záněty horních cest dýchacích). Vzhledem k tomu, že za první tři dny pracovní neschopnosti nenáleží náhrada mzdy, mnoho osob s lehčím onemocněním raději nemoc „přechodí“, využije dovolenou, případně zaměstnavatelem poskytované indispoziční volno či možnost práce z domova. To se odrazilo ve snížení celkového počtu případů pracovní neschopnosti a prodloužení průměrného trvání jedné pracovní neschopnosti, nicméně v posledních letech dochází k mírnému nárůstu počtu nově hlášených případů pracovní neschopnosti a zkrácení průměrné doby trvání jedné pracovní neschopnosti.

Graf 2.3 Pracovní neschopnost pro nemoc a úraz

Zdroj dat: ČSSZ

Další informace o nemocenském pojištění jsou dostupné na internetových stránkách Ministerstva práce a sociálních věcí (MPSV) <http://www.mpsv.cz/cs/7> nebo na internetových stránkách České správy sociálního zabezpečení (ČSSZ) <http://www.cssz.cz/cz/nemocenske-pojisteni/>

2-1. Příjmy a výdaje nemocenského pojištění (2000 - 2017)

Pramen: Česká správa sociálního zabezpečení

mil. Kč

Rok	Příjmy z pojistného ¹⁾	Výdaje celkem	podle druhu dávek				Rozdíl mezi příjmy a výdaji	Podíl výdajů na nemoc. pojištění ke státnímu rozpočtu (v %)
			nemocenské	ošetřovné	peněžitá pomoc v mateřství	vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství		
2000	27 285	27 205	23 653	785	2 759	8	80	4,30
2001	29 653	29 585	25 574	957	3 047	7	68	4,26
2002	31 563	32 609	28 222	893	3 487	7	-1 046	4,34
2003	33 316	34 307	29 523	1 004	3 774	6	-991	4,24
2004	35 738	29 563	24 704	730	4 123	5	6 175	3,43
2005	37 679	31 660	26 258	819	4 579	5	6 019	3,43
2006	40 535	32 773	26 963	825	4 981	4	7 762	3,21
2007	44 354	34 671	27 881	893	5 893	4	9 683	3,17
2008	46 677	31 882	24 769	811	6 297	4	14 795	2,94
2009	23 338	26 033	18 215	729	7 084	5	-2 695	2,23
2010	24 103	22 789	14 944	432	7 410	4	1 314	1,97
2011	24 669	21 505	13 354	640	7 506	6	3 163	1,86
2012	24 894	19 377	11 465	682	7 224	7	5 517	1,68
2013	25 059	20 143	12 036	843	7 258	7	4 916	1,72
2014	25 894	22 077	13 881	854	7 334	7	3 818	1,82
2015	27 342	24 110	15 428	1 062	7 611	9	3 232	1,86
2016	28 400	26 284	16 985	1 180	8 110	9	2 117	2,15
2017	31 428	28 316	18 290	1 402	8 616	8	3 113	2,21

¹⁾ včetně pokut, penále, přírážek k pojistnému a ostatních závazků a pohledávek

2-2. Průměrný měsíční počet výplat dávek nemocenského pojištění podle druhů dávek (2010 - 2017)

Pramen: Česká správa sociálního zabezpečení

v tis.

Rok	podle druhu dávek								
	nemocenské	vyplacené		ošetřovné	vyplacené		peněžitá pomoc v mateřství	vyplacené	
		mužům	ženám		mužům	ženám		mužům	ženám
2010	168,3	78,9	89,4	17,7	3,8	13,9	55,9	0,4	55,6
2011	140,4	65,0	75,4	24,6	5,2	19,4	47,3	0,8	46,6
2012	127,9	57,8	70,1	25,2	5,6	19,7	45,4	0,2	45,2
2013	133,6	60,4	73,1	30,2	6,8	23,4	44,7	0,2	44,5
2014	158,4	70,9	87,5	30,0	6,9	23,1	44,7	0,3	44,4
2015	175,1	78,0	97,1	36,1	8,5	27,6	45,5	0,3	45,1
2016	183,9	81,8	102,1	38,6	9,3	29,4	47,6	0,4	47,3
2017	189,5	84,3	105,2	43,3	10,4	32,9	48,6	0,4	48,2

2-3. Výdaje na dávky nemocenského pojištění podle krajů v roce 2017

Pramen: Česká správa sociálního zabezpečení, ČSÚ

mil. Kč

ČR, kraje	Výdaje na dávky nemocenského pojištění celkem	v tom dávky			
		nemocenské	ošetřovné	peněžitá pomoc v mateřství	vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství
absolutně v mil. Kč					
Česká republika	28 315,6	18 289,8	1 401,8	8 615,7	8,4
Hl. m. Praha	6 681,8	3 395,5	286,7	2 998,0	1,6
Středočeský	2 664,5	1 761,1	144,9	757,5	1,0
Jihočeský	1 520,0	1 063,1	79,8	376,9	0,2
Plzeňský	1 486,3	1 020,9	84,8	380,2	0,4
Karlovarský	481,0	339,0	29,9	111,8	0,3
Ústecký	1 662,9	1 178,4	90,8	393,0	0,7
Liberecký	985,2	672,6	54,9	257,2	0,4
Královéhradecký	1 171,6	797,0	71,9	302,4	0,3
Pardubický	1 253,6	830,8	63,9	358,7	0,2
Vysočina	1 149,3	821,3	54,2	273,4	0,4
Jihomoravský	3 108,6	1 956,5	137,0	1 014,3	0,8
Olomoucký	1 398,5	991,1	71,7	335,5	0,2
Zlínský	1 507,3	1 086,4	74,5	346,0	0,4
Moravskoslezský	3 245,1	2 376,0	156,8	710,8	1,5
v Kč na 1 nemocensky pojištěného					
Česká republika	6 061	3 915	300	1 844	2
Hl. m. Praha	5 298	2 692	227	2 377	1
Středočeský	6 057	4 003	329	1 722	2
Jihočeský	6 626	4 634	348	1 643	1
Plzeňský	6 668	4 580	380	1 706	2
Karlovarský	5 539	3 904	344	1 288	3
Ústecký	5 830	4 132	319	1 378	2
Liberecký	6 473	4 419	361	1 690	2
Královéhradecký	5 942	4 042	365	1 534	1
Pardubický	6 299	4 175	321	1 802	1
Vysočina	6 438	4 601	304	1 531	2
Jihomoravský	6 287	3 957	277	2 051	2
Olomoucký	5 948	4 215	305	1 427	1
Zlínský	6 813	4 911	337	1 564	2
Moravskoslezský	6 923	5 069	335	1 516	3

2-4. Relace průměrného denního nemocenského a průměrné denní mzdy (1985 - 2017)

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

Rok	Průměrná mzda ¹⁾ (v Kč)		Průměrné denní nemocenské ³⁾ (v Kč)	Relace prům. denního nemocenského k prům. denní mzdě (v %)
	měsíční	denní ²⁾		
1985	2 920	96	64	66,7
1989	3 170	104	69	66,3
1990	3 286	108	72	66,7
1991	3 792	125	77	61,6
1992	4 644	152	90	59,2
1993	5 817	191	106	55,5
1994	6 896	227	136	59,9
1995	8 172	269	146	54,3
1996	9 676	317	173	54,6
1997	10 696	352	150	42,5
1998	11 693	384	152	39,5
1999	12 655	416	158	38,1
2000	13 490	442	209	47,3
2001	14 640	481	226	47,0
2002	15 711	517	248	47,9
2003	16 769	551	262	47,5
2004	17 882	586	254	43,3
2005	18 809	618	260	42,1
2006	20 050	659	273	41,4
2007	21 527	708	285	40,2
2008	23 280	763	290	38,0
2009	24 091	792	361	45,6
2010	24 526	806	344	42,7
2011	25 093	825	353	42,8
2012	25 903	849	333	39,2
2013	25 903	852	335	39,3
2014	26 357	867	326	37,6
2015	27 156	893	336	37,6
2016	28 250	926	350	37,8
2017	30 156	991	370	37,3

¹⁾ Průměrná mzda = všeobecný vyměřovací základ stanovený příslušným nařízením vlády

²⁾ Průměrná denní mzda se vypočte jako podíl průměrné hrubé měsíční mzdy a průměrného počtu dní v měsíci.

³⁾ Do roku 1996 uveden podíl výdajů na nemocenské a počtu kalendářních dnů pracovní neschopnosti podle údajů ČSÚ, přičemž pro období 1985 - 1992 údaje přepočteny z pracovních dnů na kalendářní. Od roku 1997 uváděn podíl výdajů na nemocenské a počtu proplacených dnů podle údajů ČSSZ.

2-5. Pracovní neschopnost pro nemoc a úraz (2000 - 2017)

Pramen: Český statistický úřad

Rok	Průměrný počet nemocensky pojištěných ¹⁾	Nově hlášené případy pracovní neschopnosti	Nově hlášené případy na 100 nemocensky pojištěných	Kalendářní dny pracovní neschopnosti	Průměrné trvání 1 případu pracovní neschopnosti (dny)	Průměrné procento pracovní neschopnosti
2000	4 517 546	3 812 185	84,4	106 730 462	28,0	6,46
2001	4 483 455	3 863 031	86,2	110 431 135	28,6	6,75
2002	4 466 699	3 589 680	80,4	110 410 839	30,8	6,77
2003	4 435 434	3 621 995	81,7	110 306 289	30,5	6,81
2004	4 389 251	2 705 662	61,6	99 346 161	34,8	5,86
2005	4 442 703	3 029 448	68,2	99 346 161	32,8	6,13
2006	4 497 033	2 706 725	60,2	95 428 077	35,3	5,81
2007	4 597 021	2 726 634	59,3	94 274 008	34,6	5,62
2008	4 572 443	2 221 739	48,6	86 756 565	39,1	5,20
2009	4 253 139	1 441 516	33,9	64 955 994	45,6	4,18
2010	4 310 960	1 324 926	30,7	59 208 352	44,7	3,76
2011	4 211 549	1 268 761	30,1	55 924 016	44,1	3,60
2012	4 471 889	1 226 869	27,4	56 492 864	46,1	3,45
2013	4 440 326	1 331 477	30,0	58 586 690	44,0	3,62
2014	4 464 057	1 314 790	29,5	60 234 943	45,8	3,70
2015	4 507 012	1 563 458	34,7	66 817 403	42,7	4,06
2016	4 571 305	1 633 347	35,7	70 251 956	43,0	4,20
2017	4 671 825	1 707 513	36,5	72 677 477	42,6	4,26

2-6. Pracovní neschopnost pro nemoc a úraz podle krajů v roce 2017

Pramen: Český statistický úřad

ČR, kraje	Průměrný počet nemocensky pojištěných	Nové hlášené případy pracovní neschopnosti	Nově hlášené případy na 100 nemocensky pojištěných	Kalendářní dny pracovní neschopnosti	Průměrná doba trvání 1 případu pracovní neschopnosti (dny)	Průměrné procento pracovní neschopnosti
Česká republika	4 671 825	1 707 513	36,5	72 677 477	42,56	4,3
Hl. m. Praha	1 261 164	381 636	30,3	14 664 817	38,43	3,2
Středočeský	439 909	172 483	39,2	6 967 299	40,39	4,3
Jihočeský	229 398	94 218	41,1	4 259 129	45,21	5,1
Plzeňský	222 900	97 619	43,8	3 813 884	39,07	4,7
Karlovarský	86 830	35 325	40,7	1 398 623	39,59	4,4
Ústecký	285 218	111 492	39,1	4 736 020	42,48	4,5
Liberecký	152 193	67 402	44,3	2 628 476	39,00	4,7
Královéhradecký	197 168	80 063	40,6	3 190 260	39,85	4,4
Pardubický	199 009	76 510	38,4	3 305 276	43,20	4,6
Vysočina	178 497	69 898	39,2	3 152 813	45,11	4,8
Jihomoravský	494 452	174 921	35,4	7 693 397	43,98	4,3
Olomoucký	235 118	82 678	35,2	3 898 916	47,16	4,5
Zlínský	221 223	83 061	37,5	4 176 716	50,28	5,2
Moravskoslezský	468 746	180 207	38,4	8 791 851	48,79	5,2

2-7. Ukončené případy pracovní neschopnosti podle příčin v roce 2017

Pramen: Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR

Kapitoly MKN-10	Ukončené případy PN na 100 000 pojištěnců	Kalendářní dny PN (tis.)	Průměrné trvání 1 případu PN (kalendářní dny)	Průměrný denní stav práce neschopných na 100 000 pojištěnců
Celkem	35 557	68 905	41,5	4 041
I. Některé infekční a parazitární nemoci	1 262	1 028	17,4	60
II. Novotvary	557	3 237	124,3	190
III. Nemoci krve, krvetvorných orgánů a některé poruchy týkající se mechanismu imunity	39	147	80,5	9
IV. Nemoci endokrinní, výživy a přeměny látek	168	582	74,0	34
V. Poruchy duševní a poruchy chování	943	3 725	84,6	218
VI. Nemoci nervové soustavy	539	2 086	82,9	122
VII. Nemoci oka a očních adnex	233	397	36,4	23
VIII. Nemoci ucha a bradavkového výběžku	182	244	28,7	14
IX. Nemoci oběhové soustavy	1 012	3 826	80,9	224
X. Nemoci dýchací soustavy	13 166	9 519	15,5	558
XI. Nemoci trávicí soustavy	2 573	3 497	29,1	205
XII. Nemoci kůže a podkožního vaziva	567	884	33,3	52
XIII. Nemoci svalové a kosterní soustavy a pojivové tkáně	6 855	21 000	65,6	1 231
XIV. Nemoci močové a pohlavní soustavy	1 449	2 208	32,6	129
XV. Těhotenství, porod a šestinedělí	778	3 785	104,2	222
XVII. Vrozené vady, deformace a chromozomální abnormality	12	40	71,8	2
XVIII. Příznaky, znaky a abnormální klinické a laboratorní nálezy nezařazené jinde	556	883	34,0	52
XIX. Poranění, otravy a některé jiné následky vnějších příčin	4 098	9 966	52,1	584
XXI. Faktory ovlivňující zdravotní stav a kontakt se zdravotnickými službami	568	1 850	69,8	109

2-8. Ukončené případy pracovní neschopnosti podle pohlaví a věkových skupin v roce 2017

Pramen: Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR

Věková skupina	Ukončené případy PN na 100 000 pojištěnců			Kalendářní dny PN			Průměrná doba trvání 1 případu PN (dny)		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
Celkem	35 557	33 475	37 702	68 905	31 089	37 816	41,5	39,2	43,6
-19	117 873	122 951	112 009	403	194	209	16,8	14,5	19,7
20–24	74 930	76 027	73 619	4 143	1 886	2 258	23,2	19,1	28,3
25–29	43 935	42 914	45 091	6 019	2 388	3 631	28,9	22,1	36,2
30–34	34 651	32 458	37 421	6 161	2 546	3 615	34,1	27,0	42,0
35–39	30 267	27 730	33 055	7 009	2 974	4 035	36,5	32,3	40,4
40–44	29 051	25 662	32 262	8 907	3 706	5 201	40,4	39,1	41,4
45–49	30 903	26 627	34 701	8 552	3 462	5 090	45,8	45,7	45,8
50–54	34 147	29 769	37 920	10 014	4 180	5 834	51,5	53,3	50,3
55–59	36 725	32 987	40 020	10 636	4 675	5 962	61,5	64,2	59,5
60–64	31 853	34 825	27 521	6 206	4 566	1 640	72,9	82,7	54,8
65+	16 148	17 118	15 098	853	513	341	46,4	50,5	41,3

2-9. Smrtelné pracovní úrazy a nemoci z povolání (2005 - 2017)

Pramen: Státní úřad inspekce práce a Státní zdravotní ústav

Rok	Smrtelné pracovní úrazy			Nově hlášené nemoci z povolání			Ohrožení nemocí z povolání		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
2005	164	150	13	1 340	765	575	60	52	8
2006	152	148	4	1 150	662	488	66	46	20
2007	188	177	11	1 228	706	522	63	47	16
2008	174	166	8	1 327	719	608	76	48	28
2009	105	97	8	1 245	696	549	68	43	25
2010	121	112	9	1 236	691	545	56	44	12
2011	125	117	8	1 210	711	499	56	35	21
2012	113	111	2	1 042	646	396	57	41	16
2013	113	106	7	983	603	380	59	40	19
2014	116	115	1	1 214	666	548	36	25	11
2015	132	121	11	1 035	606	429	57	33	24
2016	104	101	3	1 242	654	588	55	24	31
2017	95	91	4	1 278	657	621	92	46	46

3. Dávky státní sociální podpory a pěstounské péče

Systém **státní sociální podpory** (upraven zákonem č.117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů) zabezpečuje adresnou pomoc rodinám s nezaopatřenými dětmi ve stanovených sociálních situacích, na jejichž řešení rodina vlastními silami a prostředky nestačí. Jedná se o různé obtížné životní situace, jako je například nedostatečný příjem, péče o novorozené nebo malé dítě, neúplnost rodiny apod. Systém rovněž finančně přispívá rodinám a jednotlivcům s nízkými příjmy k úhradě nákladů na bydlení. Podle tohoto zákona se poskytují následující dávky:

Přídavek na dítě - Nárok na přídavek na dítě má nezaopatřené dítě, které žije v rodině, jejíž rozhodný příjem nepřesáhne 2,4násobek částky životního minima rodiny v předchozím kalendářním roce. Za příjem se považuje i rodičovský příspěvek. Přídavek je vyplácen ve třech výších podle věku nezaopatřeného dítěte.

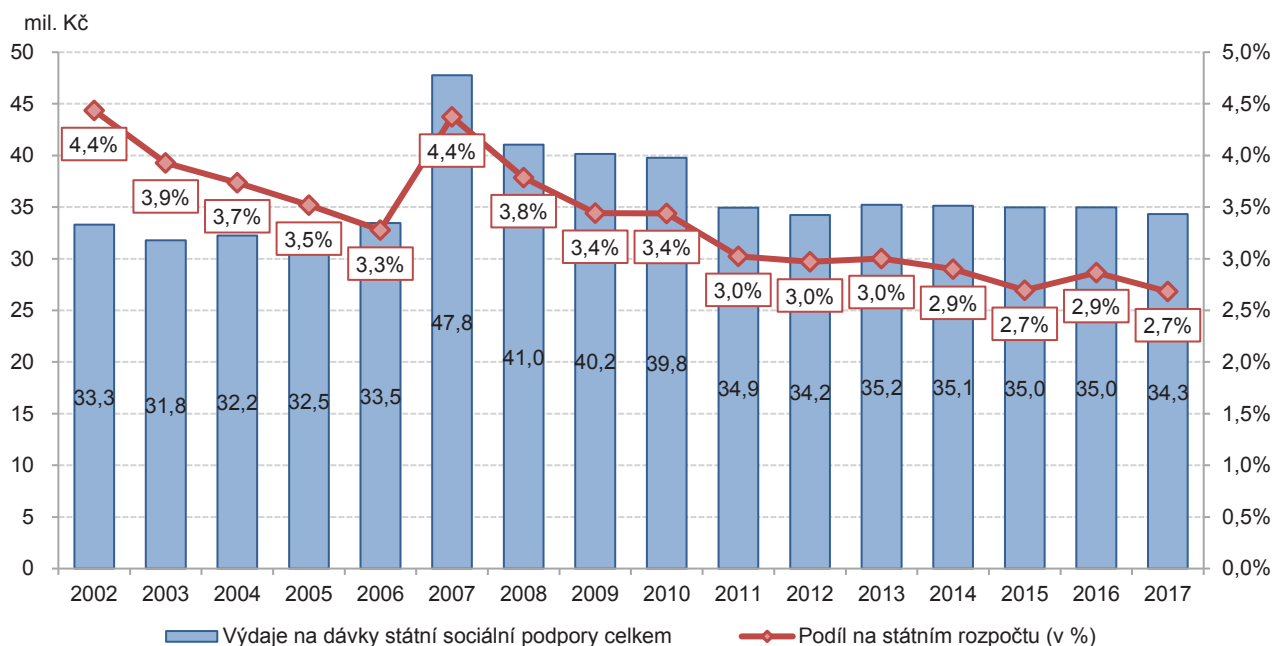
Příspěvek na bydlení - Nárok na příspěvek na bydlení má vlastník nebo nájemce bytu, který je v bytě přihlášen k trvalému pobytu, pokud 30 % (v Praze 35 %) rozhodného příjmu v rodině nestačí k pokrytí nákladů na bydlení a zároveň těchto 30 % (v Praze 35 %) příjmů rodiny je nižší než příslušné normativní náklady na bydlení stanovené zákonem. Přitom nárok na dávku nezávisí na tom, zda jde o byt nájemní, družstevní nebo v osobním vlastnictví, či o bydlení v rodinném domě.

Rodičovský příspěvek - Nárok na rodičovský příspěvek má rodič, který po celý kalendářní měsíc osobně celodenně a řádně pečuje o dítě, které je nejmladší v rodině, a to až do vyčerpání celkové částky 220 000 Kč, nejdéle do 4 let věku tohoto dítěte. Příjem rodiče není sledován. Podmínka osobní celodenní péče se považuje za splněnou i v případech, kdy rodič zajistí péči o dítě jinou zletilou osobou v době, kdy je výdělečně činný nebo studuje.

Porodné - Nárok na porodné má pouze rodina, jejíž příjem v předchozím kalendářním čtvrtletí nepřesáhl 2,7násobek životního minima. Porodné je stanoveno pevnou částkou a činí 13 000 Kč na první živě narozené dítě a 10 000 Kč na druhé živě narozené dítě.

Pohřebné - Nárok na pohřebné má osoba, která vypravila pohřeb nezaopatřenému dítěti, nebo osobě, která byla rodičem nezaopatřeného dítěte, a to za podmínky, že zemřelá osoba měla ke dni úmrtí trvalý pobyt na území České republiky. Výše pohřebného je stanovena pevnou částkou, a to ve výši 5 000 Kč. Příjem rodiny se netestuje.

Graf 3.1 Výdaje na dávky státní sociální podpory

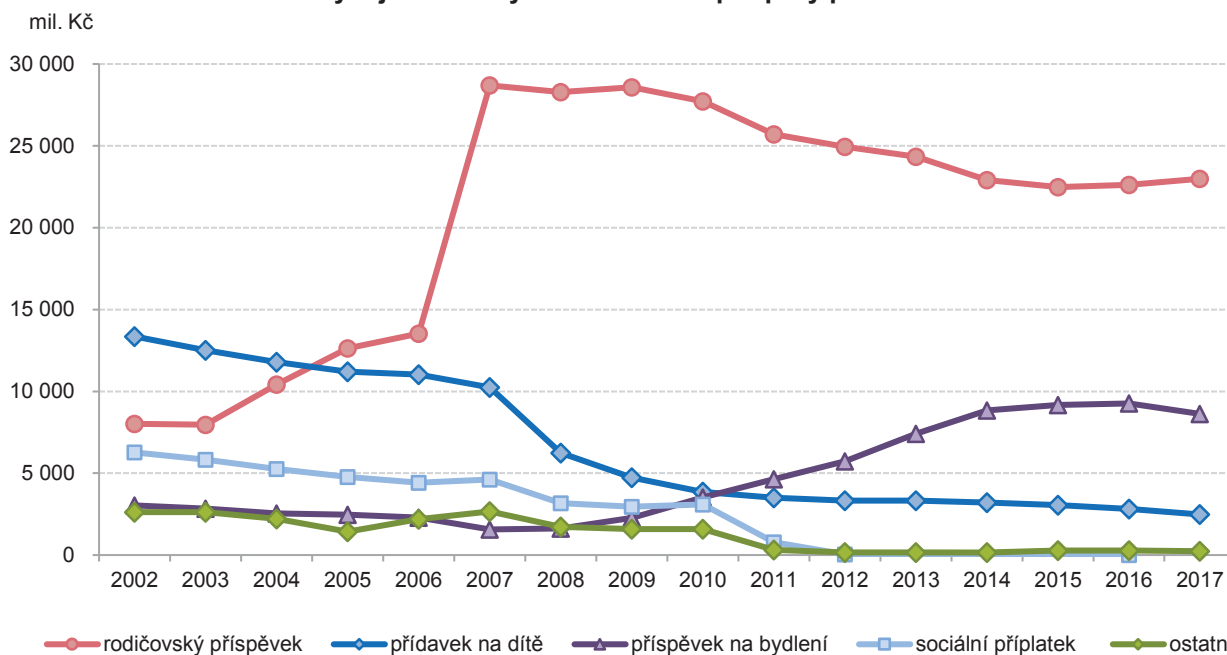

Zdroj dat: ČSSZ, ČSÚ, MF, státní závěrečný účet

Dávky státní sociální podpory v roce 2017

Od roku 2008 došlo k podstatným změnám v konstrukci většiny dávek státní sociální podpory a péčovské péče. Prostřednictvím další legislativní úpravy účinné od počátku roku 2011 došlo ke zkrácení termínu pro volbu varianty čerpání u rodičovského příspěvku, u sociálního příplatku byl omezen nárok na tuto dávku, a to pouze na rodiny se zdravotně postiženým členem, porodné se nově začalo vyplácet pouze na prvorozené dítě za podmínky, že příjem v rodině za kalendářní čtvrtletí předcházející kalendářnímu čtvrtletí, ve kterém se dítě narodilo, nepřevyšil 2,4násobek životního minima rodiny. K dalším významným změnám v systému dávek státní sociální podpory došlo v rámci sociální reformy od roku 2012, kdy byl zrušen sociální příplatek a nově upraven nárok na rodičovský příspěvek. Rodiče nyní mohou nově pružně volit délku jeho pobírání i výši podle aktuální sociální situace rodiny.

Graf 3.2 Výdaje na dávky státní sociální podpory podle druhů dávek

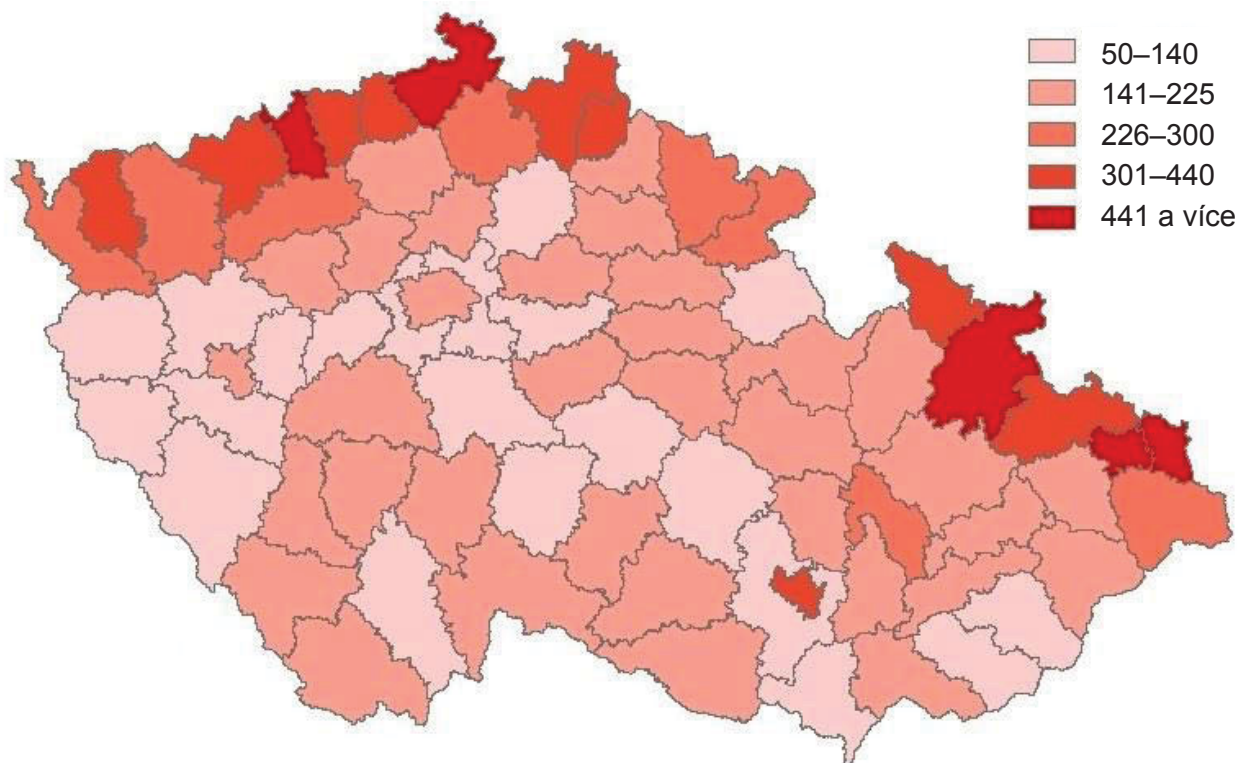
Zdroj dat: MPSV

Výdaje na dávky státní sociální podpory se od roku 2011 pohybují okolo hodnoty 35 mld. Kč. V tomto období se mírně snížily pouze v roce 2012 a 2017. V posledních pěti letech tak představují částku na úrovni 3 % státního rozpočtu. Téměř dvě třetiny výdajů na dávky státní sociální podpory tvoří rodičovský příspěvek, jehož nárůst v roce 2007 zapříčinil také celkový růst výdajů na tyto dávky.

Nejvyšší částky na dávky státní sociální podpory v přepočtu na jednoho obyvatele byly vydány v Ústeckém kraji, kde dosáhly téměř 4 000 Kč na jednoho obyvatele. To bylo dáno zejména hodnotou výdajů na příspěvek na bydlení a přídavek na dítě, které byly s ohledem na počet obyvatel v tomto kraji nejvyšší v celé České republice. Jen o něco nižší výdaje v přepočtu na obyvatele, zato nejvyšší v absolutní hodnotě, byly evidovány v Moravskoslezském kraji, což platí jak pro výdaje na příspěvek na bydlení, tak i na celkové výdaje na dávky státní sociální podpory. V hlavním městě Praze, která také dosahuje nadprůměrných celkových výdajů na jednoho obyvatele, není tato situace daná hodnotou výdajů na příspěvek na bydlení, ale vyšší výdajů na rodičovský příspěvek. Výše rodičovského příspěvku je částečně ovlivněna vyšší příjmů, které jsou v Praze obecně vyšší než v ostatních krajích.

Nejvíce vyplacených příspěvků na bydlení, v přepočtu na počet obyvatel daného okresu, se v roce 2017 nacházelo v okresu Karviná, Ostrava-město, Most a Děčín. Počet zde vyplacených příspěvků na bydlení přesahoval 500 dávek za rok na 1000 obyvatel daného okresu. To neznamená, že ve zmíněných okresech pobíral příspěvek na bydlení každý druhý obyvatel, neboť pokud byl jedné osobě vyplácen příspěvek na bydlení po celý rok, představuje 12 vyplacených dávek jednu osobu.

Obrázek 3.1 Počet vyplacených příspěvků na bydlení za rok 2017 na 1000 obyvatel daného okresu

Pozn.: Jedná se o počet vyplacených dávek, nikoliv o počet příjemců. Pokud jedna osoba pobírala příspěvek na bydlení 12 měsíců ve sledovaném roce, představuje 12 vyplacených dávek jednoho příjemce. Jednotlivé osoby mohly pobírat příspěvek na bydlení různý počet měsíců.

Zdroj dat: MPSV

V minulém roce bylo vyplaceno téměř 10 mil. dávek státní sociální podpory. Z toho 41 % byly přídatky na děti, 34 % rodičovské příspěvky a 25 % příspěvky na bydlení. Porodné bylo vyplaceno v 19,2 tisících a pohřebné ve 2,6 tisících případech.

Meziročně stabilní, na úrovni 1,8 %, zůstává podíl mužů mezi příjemci rodičovského příspěvku. V rámci krajů je nejvyšší zastoupení mužů mezi příjemci rodičovského příspěvku v hlavním městě Praze a v Karlovarském kraji (2,7 %, resp. 2,1 %), nejnižší naopak ve Zlínském kraji a v Kraji Vysočina (1,3 % v obou jmenovaných krajích). Mezi příjemci rodičovského příspěvku s trvalým pobytem mimo Českou republiku bylo zastoupení mužů výrazně vyšší, 11,7 % v roce 2017. Třikrát častěji jsou zastoupeni muži mezi příjemci rodičovského příspěvku staršími 35 let než mezi těmi do 24 let.

Dávky pěstounské péče v roce 2017

Dávky **pěstounské péče**, které spadaly do konce roku 2012 mezi dávky státní sociální podpory (upraveny zákonem č.117/1995 Sb., o státní sociální podpoře), jsou od roku 2013 obsaženy v zákoně č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů. Pěstounská péče je dítěti poskytována osobou v evidenci (osobou vedenou v evidenci osob, které mohou vykonávat pěstounskou péči na přechodnou dobu), nebo osobou pečující (zejména pěstoun, nikoli však na přechodnou dobu, nebo poručník). Od roku 2013 také došlo ke zvýšení částek odměny pěstouna a příspěvku na úhradu potřeb dítěte a byl zaveden příspěvek při ukončení pěstounské péče a rozšířen nárok na příspěvek na zakoupení osobního motorového vozidla. V současné době se poskytují tyto dávky pěstounské péče:

Příspěvek na úhradu potřeb dítěte - Nárok na příspěvek na úhradu potřeb dítěte má nezletilé nezaopatřené dítě svěřené do pěstounské péče (do péče osoby pečující či osoby v evidenci). Nárok je zachován i po dosažení zletilosti dítěte, jde-li o nezaopatřené dítě, které trvale žije a společně uhrazuje náklady na své potřeby s osobou, která byla do dosažení jeho zletilosti osobou pečující.

Přídavek je vyplácen ve čtyřech výších podle věku nezaopatřeného dítěte. Je-li dítě osobou závislou na pomoci jiné fyzické osoby, jsou výše příspěvku ve vazbě na věk a stupeň závislosti.

Odměna pěstouna - Nárok na odměnu pěstouna má osoba pečující a osoba v evidenci. Osobou pečující nebo osobou v evidenci mohou být oba manželé nebo dva poručníci, odměna pěstouna však náleží pouze jednomu z nich. Výše odměny pěstouna je stanovena podle počtu dětí, o které je pečováno, podle toho, zda je dítě osobou závislou na pomoci jiné fyzické osoby, či zda se jedná o osobu vedenou v evidenci osob, které mohou vykonávat pěstounskou péči na přechodnou dobu.

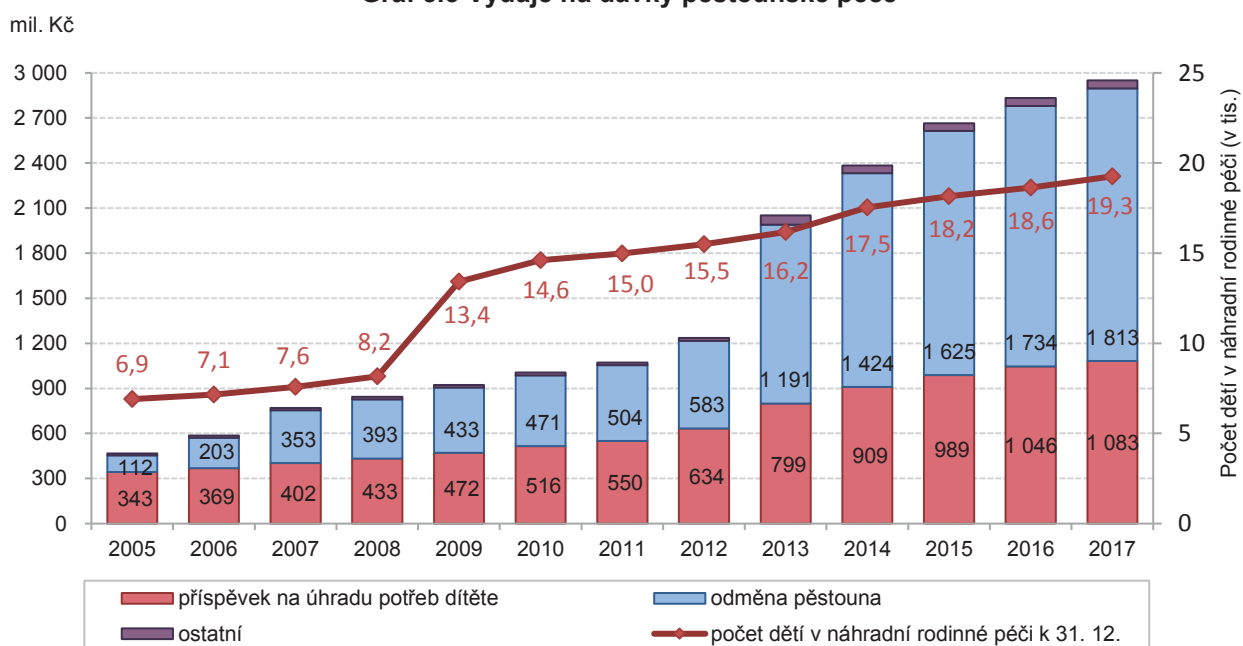
Příspěvek při převzetí dítěte - Příspěvek při převzetí dítěte se vyplácí osobě pečující, která převzala dítě do pěstounské péče, a je vyplácen jednorázově. Přídavek je vyplácen ve třech výších podle věku dítěte. Příspěvek nenáleží osobě v evidenci při svěřeni dítěte do pěstounské péče na přechodnou dobu.

Příspěvek na zakoupení motorového vozidla - Na příspěvek má nárok osoba pečující, která má v pěstounské péči nejméně 3 děti nebo má nárok na odměnu pěstouna z důvodu péče o 3 děti, pokud zakoupila osobní motorové vozidlo nebo zajistila jeho nezbytnou celkovou opravu. Výše příspěvku na zakoupení motorového vozidla činí 70 % pořizovací ceny motorového vozidla nebo prokázaných výdajů na opravy, nejvýše však 100 000 Kč. Příspěvek nenáleží osobě v evidenci při svěřeni dítěte do pěstounské péče na přechodnou dobu.

Příspěvek při ukončení pěstounské péče - Nárok na příspěvek při ukončení pěstounské péče má fyzická osoba, která byla ke dni dosažení zletilosti v pěstounské péči (nehledě na to, zda v péči osoby pečující, nebo osoby v evidenci), a to ke dni zániku nároku této osoby na příspěvek na úhradu potřeb dítěte. Příspěvek je vyplácen jednorázově ve výši 25 000 Kč a každé osobě náleží jen jednou.

Výdaje na dávky pěstounské péče se výrazně zvýšily od roku 2013, kdy došlo ke změnám v právní úpravě těchto dávek. Výdaje na odměny pěstounům, které dříve představovaly necelou polovinu celkových výdajů na dávky pěstounské péče, v současné době tvoří 61 % celkových výdajů. Celkové výdaje na dávky pěstounské péče dosáhly v roce 2017 hodnoty téměř tří miliard, po meziročním nárůstu o 4 %. Nejvýraznější podíl na tom měl růst výdajů na odměny pěstounů, které se zvýšily o 5 %, tedy o 79 mil. Kč. Příspěvek při převzetí dítěte a při ukončení pěstounské péče spolu s příspěvkem na zakoupení motorového vozidla, tvořily 2 % celkových výdajů na dávky pěstounské péče, celkem 55 mil. Kč. Počet dětí v náhradní rodinné péči (zahrnuje pěstounskou péči, osobní péči poručníka, péči jiné fyzické osoby) dosahoval na konci roku 2017 19,3 tisíc dětí, výdaje na dávky pěstounské péče na jedno dítě v náhradní rodinné péči představovaly 153 tisíc Kč.

Graf 3.3 Výdaje na dávky pěstounské péče

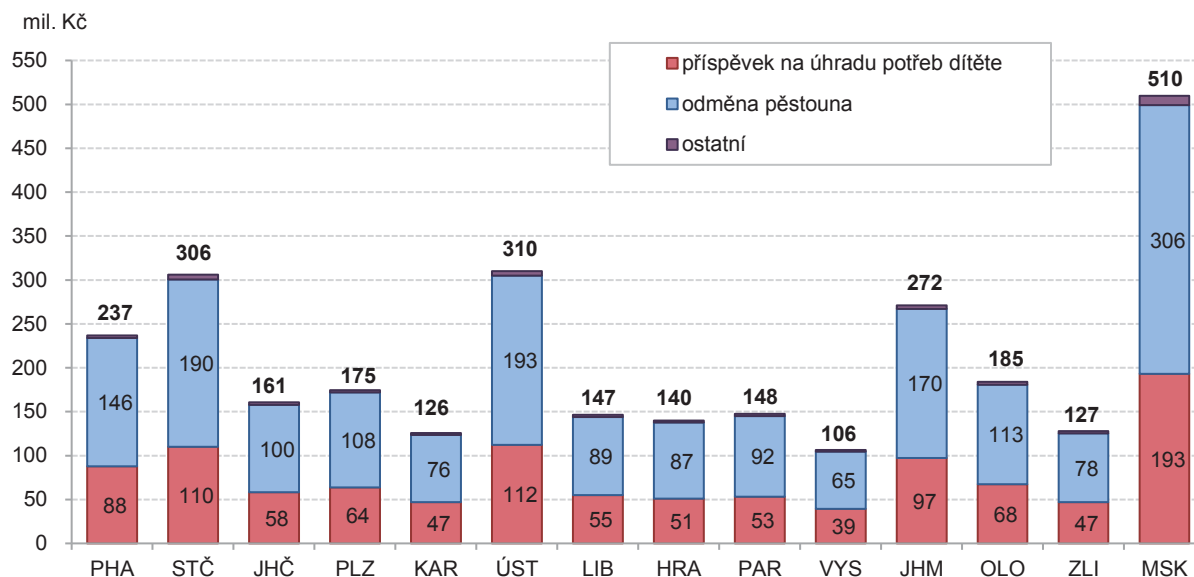
Pozn.: náhradní rodinná péče zahrnuje pěstounskou péči, osobní péči poručníka a péči jiné fyzické osoby

Zdroj dat: MPSV

Výrazně nejvyšší výdaje na dávky pěstounské péče byly již tradičně v Moravskoslezském kraji. Sociální odbory v tomto kraji evidují více než šestinu všech dětí v náhradní rodinné péči v republice, druhé nejvyšší zastoupení dětí v náhradní rodinné péči je v Ústeckém kraji, 15 %. Relativní zastoupení dětí v náhradní rodinné péči (počet dětí v náhradní rodinné péči na 1000 obyvatel daného kraje) bylo v roce 2017 nejvyšší v Ústeckém a Karlovarském kraji.

Graf 3.4 Výdaje na dávky pěstounské péče podle krajů v roce 2017

Zdroj dat: MPSV

Další informace o dávkách státní sociální podpory jsou dostupné na internetových stránkách Ministerstva práce a sociálních věcí (MPSV) <http://www.mpsv.cz/cs/2>

3-1. Výdaje na dávky státní sociální podpory (2002 - 2017)

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

Rok	Výdaje na dávky státní sociální podpory celkem ¹⁾	podle druhu dávek							
		přídavek na dítě	sociální příplatek	příspěvek na bydlení	příspěvek na dopravu ²⁾	rodičovský příspěvek	porodné	pohřebné	ostatní ³⁾
absolutně v mil. Kč									
2002	33 306	13 353	6 271	3 028	1 298	8 022	791	529	14
2003	31 771	12 519	5 822	2 835	1 267	7 964	807	549	8
2004	32 241	11 790	5 262	2 548	856	10 425	832	525	3
2005	32 487	11 195	4 779	2 459	-3	12 627	895	533	2
2006	33 456	11 033	4 418	2 287	-1	13 526	1 591	513	89
2007	47 761	10 236	4 607	1 565	-	28 690	2 097	509	57
2008	41 039	6 232	3 174	1 619	-	28 294	1 647	71	2
2009	40 160	4 736	2 962	2 280	-	28 586	1 579	17	-
2010	39 786	3 862	3 100	3 521	-	27 722	1 565	16	-
2011	34 941	3 498	786	4 641	-	25 709	292	15	-
2012	34 220	3 332	48	5 732	-	24 950	144	15	-
2013	35 230	3 329	-2	7 404	-	24 338	148	14	-
2014	35 117	3 206	-1	8 843	-	22 913	143	13	-
2015	34 966	3 057	-1	9 161	-	22 480	256	14	-
2016	34 973	2 817	-	9 261	-	22 625	256	13	-
2017	34 316	2 479	-	8 622	-	22 984	218	13	-
v Kč na 1 obyvatele									
2002	3 265	1 309	615	297	127	786	78	52	1
2003	3 114	1 227	571	278	124	781	79	54	1
2004	3 159	1 155	516	250	84	1 021	82	51	0
2005	3 174	1 094	467	240	0	1 234	87	52	0
2006	3 259	1 075	430	223	0	1 317	155	50	9
2007	4 627	992	446	152	-	2 779	203	49	6
2008	3 935	598	304	155	-	2 713	158	7	0
2009	3 828	451	282	217	-	2 725	151	2	-
2010	3 783	367	295	335	-	2 636	149	2	-
2011	3 329	333	75	442	-	2 449	28	1	-
2012	3 256	317	5	545	-	2 374	14	1	-
2013	3 352	317	0	704	-	2 316	14	1	-
2014	3 337	305	0	840	-	2 177	14	1	-
2015	3 317	290	0	869	-	2 132	24	1	-
2016	3 310	267	-	877	-	2 141	24	1	-
2017	3 241	234	-	814	-	2 170	21	1	-

¹⁾ celkové výdaje zahrnují doplatky, přeplatky a vratky, nezahrnují převody na depozitní účet, vratky zaniklých dávek, převody přeplatků z minulých let na příjmový účet státního rozpočtu

²⁾ příspěvek na dopravu náležel do 30. června 2004 (v roce 2005 a 2006 se jedná o vratky)

³⁾ zahrnuje příspěvek na teplo (náležel do 30. 6. 2000), příspěvek na nájemné (do 31. 12. 2000), zaopatřovací příspěvek (do 31. 12. 2004), příspěvek na péči o dítě v zařízení (od 1. října 2005 do 31. května 2006) a příspěvek na školní pomůcky (od 1. června 2006 do 31. prosince 2007)

3-2. Průměrný měsíční počet vyplacených dávek státní sociální podpory (2002 - 2017)

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

tisíce

Rok	Dávky státní sociální podpory celkem	podle druhu dávek							
		přídavek na dítě	sociální příplatek	příspěvek na bydlení	příspěvek na dopravu ¹⁾	rodičovský příspěvek	porodné	pohřebné	ostatní ²⁾
2002	3 472	2 028	448	343	371	264	8	9	1
2003	3 335	1 965	413	324	353	262	8	9	1
2004	3 095	1 894	373	295	238	278	8	9	0
2005	2 719	1 812	332	265	0	293	8	9	0
2006	2 633	1 767	299	236	-	308	9	9	5
2007	2 400	1 677	242	117	-	340	10	9	5
2008	1 517	893	167	87	-	359	10	1	0
2009	1 253	635	148	96	-	364	10	0	-
2010	1 151	531	150	121	-	339	10	0	-
2011	984	486	27	143	-	326	2	0	-
2012	937	464	1	163	-	308	1	0	-
2013	955	464	-	194	-	296	1	0	-
2014	944	445	-	220	-	279	1	0	-
2015	928	424	-	224	-	277	2	0	-
2016	889	391	-	221	-	275	2	0	-
2017	831	343	-	207	-	279	2	0	-

¹⁾ příspěvek na dopravu náležel do 30. června 2004 (v roce 2005 a 2006 se jedná o vratky)²⁾ zahrnuje zaopatřovací příspěvek (do 31. 12. 2004), příspěvek na péči o dítě v zařízení (od 1. října 2005 do 31. května 2006) a příspěvek na školní pomůcky (od 1. června 2006 do 31. prosince 2007)

3-3. Výdaje¹⁾ na dávky státní sociální podpory podle krajů v roce 2017

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

ČR, kraje (trvalé bydliště žadatele)	Dávky státní sociální podpory celkem	podle druhu dávek				
		přídavek na dítě	příspěvek na bydlení	rodičovský příspěvek	porodné	pohřebné
absolutně v mil. Kč						
Česká republika	34 316	2 479	8 622	22 984	218	13
Hl. m. Praha	4 352	122	1 208	3 004	17	1
Středočeský	3 914	243	540	3 103	26	2
Jihočeský	1 859	146	354	1 345	13	1
Plzeňský	1 533	97	235	1 191	9	1
Karlovarský	935	88	296	543	7	0
Ústecký	3 206	298	1 243	1 639	25	1
Liberecký	1 526	115	442	958	10	0
Královéhradecký	1 623	128	347	1 136	11	1
Pardubický	1 528	121	281	1 114	10	1
Vysočina	1 404	117	200	1 077	9	1
Jihomoravský	3 889	268	929	2 667	23	1
Olomoucký	1 993	174	467	1 336	15	1
Zlínský	1 594	132	262	1 188	11	1
Moravskoslezský	4 655	402	1 814	2 407	30	2
Ostatní	306	26	4	275	2	0
v Kč na 1 obyvatele						
Česká republika	3 234	234	813	2 166	21	1
Hl. m. Praha	3 362	95	933	2 320	13	1
Středočeský	2 893	179	399	2 294	19	1
Jihočeský	2 903	227	553	2 101	20	1
Plzeňský	2 639	167	405	2 050	15	1
Karlovarský	3 162	298	1 002	1 836	25	2
Ústecký	3 905	363	1 514	1 996	30	1
Liberecký	3 458	261	1 001	2 172	23	1
Královéhradecký	2 946	233	630	2 062	20	1
Pardubický	2 947	234	542	2 150	20	1
Vysočina	2 758	230	393	2 117	18	1
Jihomoravský	3 287	227	786	2 254	20	1
Olomoucký	3 147	275	737	2 110	23	1
Zlínský	2 734	226	449	2 038	19	1
Moravskoslezský	3 860	334	1 504	1 996	25	2

¹⁾ včetně doplatků, přeplatků a vrátek

3-4. Počet vyplácených dávek státní sociální podpory podle krajů v roce 2017

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

ČR, kraje (trvalé bydliště žadatele)	Dávky státní sociální podpory celkem	podle druhu dávek				
		přídavek na dítě	příspěvek na bydlení	rodičovský příspěvek	porodné	pohřebné
Česká republika	9 987 219	4 131 497	2 490 817	3 343 106	19 226	2 573
Hl. m. Praha	889 740	205 504	269 524	412 991	1 515	206
Středočeský	1 020 538	406 620	162 625	448 658	2 312	323
Jihočeský	554 065	242 717	111 222	198 822	1 132	172
Plzeňský	407 116	162 534	70 552	173 139	785	106
Karlovarský	321 834	147 951	88 184	84 953	656	90
Ústecký	1 095 728	500 651	338 103	254 619	2 137	218
Liberecký	461 350	192 483	126 773	141 137	873	84
Královéhradecký	488 597	214 025	105 450	168 003	965	154
Pardubický	454 147	201 646	89 419	162 066	890	126
Vysočina	418 037	192 998	69 190	154 942	805	102
Jihomoravský	1 088 288	445 410	258 741	381 784	2 075	278
Olomoucký	626 348	288 292	143 221	193 338	1 311	186
Zlínský	482 980	217 240	92 761	171 854	990	135
Moravskoslezský	1 595 467	669 199	563 347	359 887	2 646	388
Ostatní	82 984	44 227	1 705	36 913	134	5

3-5. Příjemci příspěvku na bydlení podle vztahu k bytu a krajů v roce 2017

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

ČR, kraje (trvalé bydliště žadatele)	Průměrný měsíční počet příjemců příspěvku na bydlení				
	celkem	podle vztahu k bytu			
		nájemce	člen družstva	vlastník	manžel vlastníka
Česká republika	205 673	149 592	12 229	43 664	188
Hl. m. Praha	22 338	20 116	587	1 627	8
Středočeský	13 426	8 409	459	4 539	19
Jihočeský	9 176	6 491	410	2 267	8
Plzeňský	5 809	4 259	93	1 449	8
Karlovarský	7 215	5 065	184	1 959	7
Ústecký	27 862	20 633	2 661	4 551	17
Liberecký	10 431	8 082	555	1 783	11
Královéhradecký	8 702	6 230	286	2 174	12
Pardubický	7 382	4 862	291	2 213	16
Vysočina	5 701	3 182	260	2 251	8
Jihomoravský	21 359	14 470	734	6 135	20
Olomoucký	11 811	7 706	661	3 431	13
Zlínský	7 656	4 085	408	3 151	12
Moravskoslezský	46 659	35 882	4 633	6 115	29
Ostatní	146	120	7	19	-

3-6. Příjemci rodičovského příspěvku podle pohlaví, věku a krajů v roce 2017

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

ČR, kraje (trvalé bydliště žadatele)	Průměrný měsíční počet příjemců rodičovského příspěvku podle pohlaví a věku							
	ženy				muži			
	celkem	podle věkových skupin			celkem	podle věkových skupin		
		do 24 let	25-34 let	35 a více let		do 24 let	25-34 let	35 a více let
absolutně								
Česká republika	273 752	26 730	158 870	88 152	5 121	283	1 981	2 857
Hl. m. Praha	33 505	1 442	17 351	14 712	931	19	338	574
Středočeský	36 815	3 149	20 727	12 939	600	28	206	366
Jihočeský	16 318	1 639	9 714	4 965	286	14	102	170
Plzeňský	14 228	1 418	8 527	4 283	219	9	104	106
Karlovarský	6 939	1 120	3 889	1 930	147	7	55	85
Ústecký	20 794	3 720	11 517	5 557	428	48	161	219
Liberecký	11 609	1 408	6 618	3 583	175	5	76	94
Královéhradecký	13 796	1 419	8 084	4 293	218	10	86	122
Pardubický	13 345	1 249	8 004	4 092	185	8	74	103
Vysočina	12 763	1 110	8 028	3 625	171	7	66	98
Jihomoravský	31 377	2 430	18 702	10 245	452	19	157	276
Olomoucký	15 886	1 589	9 521	4 776	249	12	99	138
Zlínský	14 171	1 023	8 597	4 551	190	12	65	113
Moravskoslezský	29 496	3 718	17 838	7 940	510	56	188	266
Ostatní	2 710	296	1 753	661	360	29	204	127
% podíl pohlaví v dané věkové skupině								
Česká republika	98,2	99,0	98,8	96,9	1,8	1,0	1,2	3,1
Hl. m. Praha	97,3	98,7	98,1	96,2	2,7	1,3	1,9	3,8
Středočeský	98,4	99,1	99,0	97,2	1,6	0,9	1,0	2,8
Jihočeský	98,3	99,2	99,0	96,7	1,7	0,8	1,0	3,3
Plzeňský	98,5	99,4	98,8	97,6	1,5	0,6	1,2	2,4
Karlovarský	97,9	99,4	98,6	95,8	2,1	0,6	1,4	4,2
Ústecký	98,0	98,7	98,6	96,2	2,0	1,3	1,4	3,8
Liberecký	98,5	99,6	98,9	97,4	1,5	0,4	1,1	2,6
Královéhradecký	98,4	99,3	98,9	97,2	1,6	0,7	1,1	2,8
Pardubický	98,6	99,4	99,1	97,5	1,4	0,6	0,9	2,5
Vysočina	98,7	99,4	99,2	97,4	1,3	0,6	0,8	2,6
Jihomoravský	98,6	99,2	99,2	97,4	1,4	0,8	0,8	2,6
Olomoucký	98,5	99,3	99,0	97,2	1,5	0,7	1,0	2,8
Zlínský	98,7	98,8	99,2	97,6	1,3	1,2	0,8	2,4
Moravskoslezský	98,3	98,5	99,0	96,8	1,7	1,5	1,0	3,2
Ostatní	88,3	91,1	89,6	83,9	11,7	8,9	10,4	16,1

3-7. Výdaje na dávky pěstounské péče (2005 - 2017)

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

Rok	Výdaje na dávky pěstounské péče celkem ¹⁾	podle druhu dávek				
		příspěvek na úhradu potřeb dítěte	odměna pěstouna	příspěvek při převzetí dítěte	příspěvek na zakoupení osobního motorového vozidla	příspěvek při ukončení pěstounské péče
absolutně v mil. Kč						
2005	467	343	112	9	3	-
2006	585	369	203	10	4	-
2007	771	402	353	10	5	-
2008	844	433	393	14	4	-
2009	922	472	433	15	3	-
2010	1 005	516	471	14	4	-
2011	1 073	550	504	14	4	-
2012	1 236	634	583	15	4	-
2013	2 052	799	1 191	20	29	13
2014	2 383	909	1 424	22	12	16
2015	2 665	989	1 625	20	12	19
2016	2 832	1 046	1 734	19	12	21
2017	2 950	1 083	1 813	19	13	23
v Kč na 1 dítě v náhradní rodinné péči ²⁾						
2005	67 642	49 681	16 222	1 304	435	-
2006	81 830	51 616	28 396	1 399	560	-
2007	101 675	53 013	46 551	1 319	659	-
2008	103 444	53 070	48 168	1 716	490	-
2009	68 739	35 190	32 282	1 118	224	-
2010	68 751	35 299	32 221	958	274	-
2011	71 648	36 725	33 654	935	267	-
2012	79 752	40 909	37 618	968	258	-
2013	126 870	49 400	73 637	1 237	1 793	804
2014	135 938	51 854	81 232	1 226	685	913
2015	146 824	54 487	89 527	1 102	661	1 047
2016	151 964	56 128	93 046	1 020	644	1 127
2017	153 151	56 225	94 123	986	675	1 194

¹⁾ celkové výdaje zahrnují doplatky, přeplatky a vratky, nezahrnují převody na depozitní účet, vratky zaniklých dávek, převody přeplatků z minulých let na příjmový účet státního rozpočtu a odvedené pojistné za zaměstnavatele z odměny pěstouna

²⁾ pěstounská péče, osobní péče poručníka, péče jiné fyzické osoby

3-8. Průměrný měsíční počet vyplacených dávek pěstounské péče (2002 - 2017)

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

tisíce

Rok	Dávky pěstounské péče celkem	podle druhu dávek		
		příspěvek na úhradu potřeb dítěte	odměna pěstouna	ostatní ¹⁾
2002	12	7	5	0,1
2003	12	7	5	0,1
2004	12	7	5	0,1
2005	13	7	6	0,1
2006	14	8	6	0,1
2007	14	8	6	0,1
2008	16	9	7	0,1
2009	17	9	8	0,1
2010	18	10	8	0,1
2011	19	10	9	0,1
2012	20	11	9	0,1
2013	22	12	10	0,2
2014	25	14	11	0,3
2015	27	15	12	0,3
2016	29	16	12	0,3
2017	30	17	13	0,3

¹⁾ zahrnuje příspěvek při převzetí dítěte, příspěvek na zakoupení osobního motorového vozidla a příspěvek při ukončení pěstounské péče (zaveden od roku 2013)

3-9. Výdaje na dávky pěstounské péče podle krajů v roce 2017

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

ČR, kraje (trvalé bydliště žadatele)	Dávky pěstounské péče celkem	podle druhu dávek				
		příspěvek na úhradu potřeb dítěte	odměna pěstouna	příspěvek při převzetí dítěte	příspěvek při ukončení pěstounské péče	příspěvek na zakoupení osobního motorového vozidla
absolutně v tis. Kč						
Česká republika	2 831 736	1 083 098	1 813 276	18 462	22 650	12 617
Hl. m. Praha	237 137	87 807	146 159	1 523	1 375	273
Středočeský	305 659	110 011	190 493	2 010	1 950	1 195
Jihočeský	160 894	58 128	99 590	835	1 400	941
Plzeňský	175 017	63 761	108 064	976	1 325	891
Karlovarský	125 797	47 099	76 326	926	950	496
Ústecký	310 131	112 353	192 603	2 136	2 300	739
Liberecký	146 596	55 099	88 850	1 042	850	755
Královéhradecký	140 318	51 010	86 593	655	1 275	785
Pardubický	148 234	53 263	91 729	894	1 250	1 098
Vysočina	106 024	39 488	65 074	467	850	145
Jihomoravský	271 909	97 311	169 694	1 391	2 325	1 188
Olomoucký	184 512	67 512	113 304	1 115	1 675	906
Zlínský	127 417	46 890	78 323	662	1 350	192
Moravskoslezský	509 755	193 001	306 136	3 830	3 775	3 013
Ostatní	701	365	336	-	-	-
v Kč na 1 dítě v náhradní rodinné péči ¹⁾						
Česká republika	147 012	56 230	94 137	958	1 176	655
Hl. m. Praha	178 298	66 020	109 894	1 145	1 034	205
Středočeský	152 145	54 759	94 820	1 000	971	595
Jihočeský	150 088	54 224	92 901	779	1 306	878
Plzeňský	159 251	58 017	98 330	888	1 206	811
Karlovarský	141 663	53 039	85 953	1 043	1 070	559
Ústecký	110 920	40 183	68 885	764	823	264
Liberecký	152 704	57 395	92 552	1 085	885	786
Královéhradecký	158 552	57 638	97 845	740	1 441	887
Pardubický	171 171	61 505	105 923	1 032	1 443	1 268
Vysočina	169 638	63 181	104 118	747	1 360	232
Jihomoravský	166 918	59 737	104 171	854	1 427	729
Olomoucký	172 926	63 273	106 189	1 045	1 570	849
Zlínský	189 328	69 673	116 380	984	2 006	285
Moravskoslezský	151 578	57 390	91 031	1 139	1 123	896

¹⁾ pěstounská péče, osobní péče poručníka, péče jiné fyzické osoby

3-10. Počet vyplácených dávek pěstounské péče podle krajů v roce 2017

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

ČR, kraje (trvalé bydliště žadatele)	Dávky pěstounské péče celkem	podle druhu dávek					Počet dětí v náhradní rodinné péči ¹⁾ k 31. 12. 2017
		příspěvek na úhradu potřeb dítěte	odměna pěstouna	příspěvek při převzetí dítěte	příspěvek při ukončení pěstounské péče	příspěvek na zakoupení motorového vozidla	
Česká republika	355 953	199 338	153 413	2 092	912	198	19 262
Hl. m. Praha	29 602	16 142	13 228	171	56	5	1 330
Středočeský	37 382	20 412	16 647	226	80	17	2 009
Jihočeský	19 177	10 778	8 231	97	56	15	1 072
Plzeňský	21 480	11 880	9 420	112	52	16	1 099
Karlovarský	15 470	8 598	6 717	105	38	12	888
Ústecký	37 561	20 903	16 317	238	93	10	2 796
Liberecký	17 556	9 920	7 473	118	34	11	960
Královéhradecký	16 641	9 361	7 143	75	53	9	885
Pardubický	17 192	9 687	7 340	102	51	12	866
Vysočina	12 913	7 259	5 562	52	34	6	625
Jihomoravský	31 794	17 797	13 730	158	93	16	1 629
Olomoucký	22 557	12 545	9 806	126	66	14	1 067
Zlínský	15 163	8 549	6 480	75	54	5	673
Moravskoslezský	61 345	35 423	25 283	437	152	50	3 363
Ostatní	120	84	36	-	-	-	-

¹⁾ pěstounská péče, osobní péče poručníka, péče jiné fyzické osoby

4. Dávky pomoci v hmotné nouzi, dávky pro osoby se zdravotním postižením a příspěvek na péči

Systém pomoci v hmotné nouzi zavedený v roce 2007 zákonem č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi zcela nově upravil podmínky poskytování pomoci fyzickým osobám při zajištění základních životních potřeb (situace spojené s nedostatečným zabezpečením základní výživy, bydlením a mimořádnými událostmi). Hlavním smyslem systému pomoci v hmotné nouzi je motivace k aktivní snaze zajistit si prostředky k uspokojování základních životních potřeb a zabránění sociálnímu vyloučení.

Hmotná nouze představuje stav, kdy osoba či rodina nemá dostatečné příjmy a její celkové sociální a majetkové poměry neumožňují uspokojení základních životních potřeb na úrovni ještě přijatelné pro společnost. Současně si tyto příjmy nemůže z objektivních důvodů zvýšit (vlastní prací, uplatněním nároků a pohledávek, prodejem nebo využitím majetku) a vyřešit tak svoji nelehkou situaci vlastním přičiněním.

V rámci systému **pomoci v hmotné nouzi** rozlišujeme tyto dávky:

Příspěvek na živobytí - pomáhá osobě či rodině při nedostatečném příjmu. Nárok na příspěvek vzniká, pokud po odečtení přiměřených nákladů na bydlení nedosahuje příjem této osoby či rodiny částky živobytí. Ta je stanovena pro každou osobu individuálně, a to na základě hodnocení její snahy a možností, zejména možnost zvýšení příjmu vlastní prací, řádným uplatněním nároků a pohledávek, prodejem nebo jiným využitím majetku. Částka živobytí se odvíjí od částek existenčního a životního minima.

Doplatek na bydlení - řeší nedostatek příjmů k uhrazení nákladů na bydlení tam, kde nestačí vlastní příjmy osoby či rodiny včetně příspěvku na bydlení ze systému státní sociální podpory. Výše doplatku na bydlení je stanovena tak, aby po zaplacení odůvodněných nákladů na bydlení (tj. nájmu, služeb s bydlením spojených a nákladů za dodávky energií) zůstala osobě či rodině částka živobytí.

Mimořádná okamžitá pomoc – je poskytována osobám s nízkými příjmy, které se ocitnou v situacích, které je nutné bezodkladně řešit: hrozba vážné újmy na zdraví, postižení vážnou mimořádnou událostí (živelná pohroma, ekologická havárie apod.), hrozba sociálního vyloučení (např. při návratu z vězeňského nebo ústavního zařízení), nedostatek prostředků k úhradě jednorázového výdaje nebo k nákupu či opravě předmětů dlouhodobé potřeby, popřípadě k uhrazení odůvodněných nákladů vznikajících v souvislosti se vzděláním nebo se zájmovou činností nezaopatřených dětí.

Dávky pro osoby se zdravotním postižením napomáhají řešit nepříznivou životní situaci těchto osob poskytnutím prostředků na jejich potřeby související s bydlením, dopravou a zajištěním rehabilitačních a kompenzačních pomůcek. Do konce roku 2011 byly podmínky, za kterých se tyto dávky poskytují, upraveny vyhláškou MPSV č. 182/1991 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení a zákon o působnosti orgánů ČR v sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů. Od roku 2012 se jedná o zákon č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně souvisejících zákonů, který dosavadní typově široké spektrum dávek nahradil dvěma novými dávkami:

Příspěvek na mobilitu - opakující se dávka určená osobám, které nejsou schopny zvládat základní životní potřeby v oblasti mobility nebo orientace a opakovaně se v kalendářním měsíci dopravují nebo jsou dopravovány. Výše dávky v roce 2017 byla 400 Kč měsíčně.

Příspěvek na zvláštní pomůcku - jednorázová dávka určená na pořízení zvláštní pomůcky umožňující těžce zdravotně postižené osobě sebeobsahu nebo realizaci pracovního uplatnění, přípravu na budoucí povolání, získávání informací, vzdělávání anebo styk s okolím.

Příspěvek na péči byl nově zaveden zákonem č. 108/2006 Sb., o sociálních službách (účinný od ledna 2007). Nárok na příspěvek má osoba starší 1 roku, která je z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu závislá na pomoci jiné fyzické osoby při zvládnutí základních životních potřeb v rozsahu stanoveném stupněm závislosti. Stupeň závislosti se hodnotí podle počtu základních životních potřeb (mobilita, orientace, komunikace, stravování, oblékání a obouvání, tělesná hygiena, výkon fyziologické potřeby, péče o zdraví, osobní aktivity a péče o domácnost), které osoba není schopna z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu zvládat, a potřeby každodenní pomoci jiné fyzické osoby.

Osoba může z příspěvku na péči na základě vlastní svobodné volby hradit profesionální sociální službu nebo jej použít k pokrytí nezbytných nákladů při zajištění péče v rodině.

V srpnu 2016 došlo poprvé od zavedení příspěvku na péči k jeho zvýšení, o 10 %.

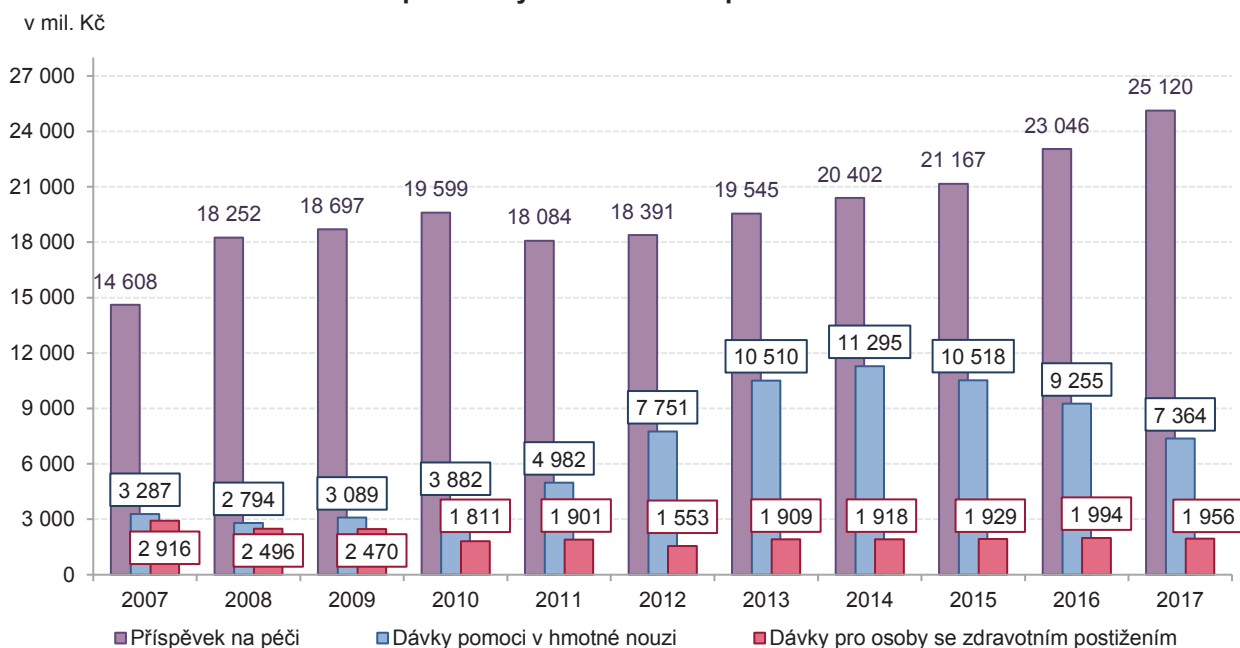
Výše příspěvku na péči		Stupeň závislosti			
		I.	II.	III.	IV.
platnost do 31. 7. 2016	Osoby do 18 let	3 000 Kč	6 000 Kč	9 000 Kč	12 000 Kč
	Osoby starší 18 let	800 Kč	4 000 Kč	8 000 Kč	12 000 Kč
platnost od 1. 8. 2016	Osoby do 18 let	3 300 Kč	6 600 Kč	9 900 Kč	13 200 Kč
	Osoby starší 18 let	880 Kč	4 400 Kč	8 800 Kč	13 200 Kč

Zdroj: Integrovaný portál MPSV

Dávky pomoci v hmotné nouzi, dávky pro osoby se zdravotním postižením a příspěvek na péči v roce 2017

Z výše uváděných systémů sociálního zabezpečení osob nacházejících se v obtížné situaci je nejnákladnější příspěvek na péči, který zároveň pobírá největší počet osob. Rostoucí úroveň výdajů na příspěvek na péči je dána jednak jeho zvýšením a zejména stoupajícími počty osob ve starších věkových skupinách, kde pravděpodobnost zhoršeného zdravotního stavu a potřeby pomoci jiné fyzické osoby strmě narůstá. Výdaje na dávky pomoci v hmotné nouzi třetím rokem klesaly a snížily se pod úroveň z roku 2012 na 7,4 mld. Kč. Výše výdajů na dávky pro osoby se zdravotním postižením zůstává stabilní, v roce 2017 dosahovaly 1 956 mil. Kč.

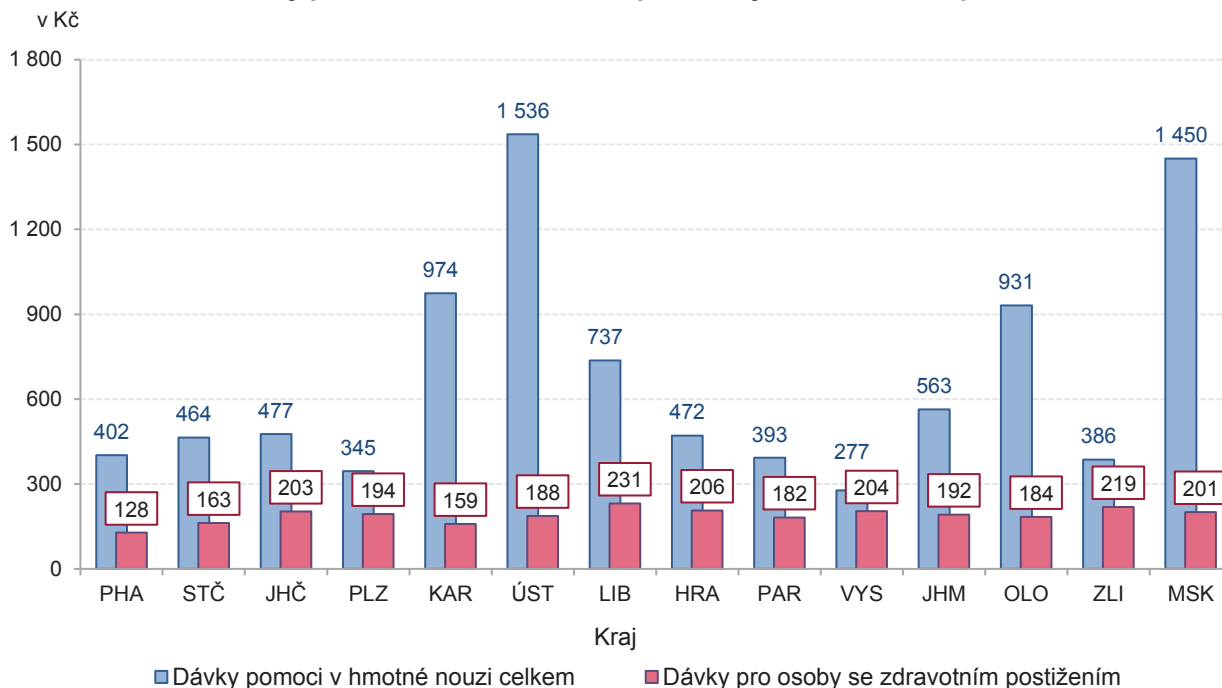
Graf 4.1 Výdaje na příspěvek na péči, dávky pomoci v hmotné nouzi a pro osoby se zdravotním postižením

Zdroj dat: MPSV

Při porovnání výdajů na dávky pomoci v hmotné nouzi (příspěvek na živobytí, doplatek na bydlení a mimořádná okamžitá pomoc) v přepočtu na jednoho obyvatele jsou zřejmé výrazné mezikrajské rozdíly, které souvisejí s celkovou socioekonomickou situací jednotlivých krajů. Na každého obyvatele Ústeckého kraje připadaly v roce 2017 dávky pomoci v hmotné nouzi v hodnotě téměř 1 536 Kč. Ústecký kraj byl následován krajem Moravskoslezským s vyšší dávek pomoci v hmotné nouzi na jednoho obyvatele 1 450 Kč. Nejnížší výdaje na dávky pomoci v hmotné nouzi byly v přepočtu na jednoho obyvatele v Kraji Vysočina (277 Kč), Plzeňském kraji (345 Kč) a Zlínském kraji (386 Kč). U výdajů na dávky pro osoby se zdravotním postižením nejsou rozdíly tak markantní. Poněkud vyšší průměrné výdaje na tyto dávky v přepočtu na jednoho obyvatele jsou evidovány v Libereckém a ve Zlínském kraji, nejnižší v hlavním městě Praze, Karlovarském a Středočeském kraji.

Graf 4.2 Dávky pomoci v hmotné nouzi a pro osoby se zdravotním postižením

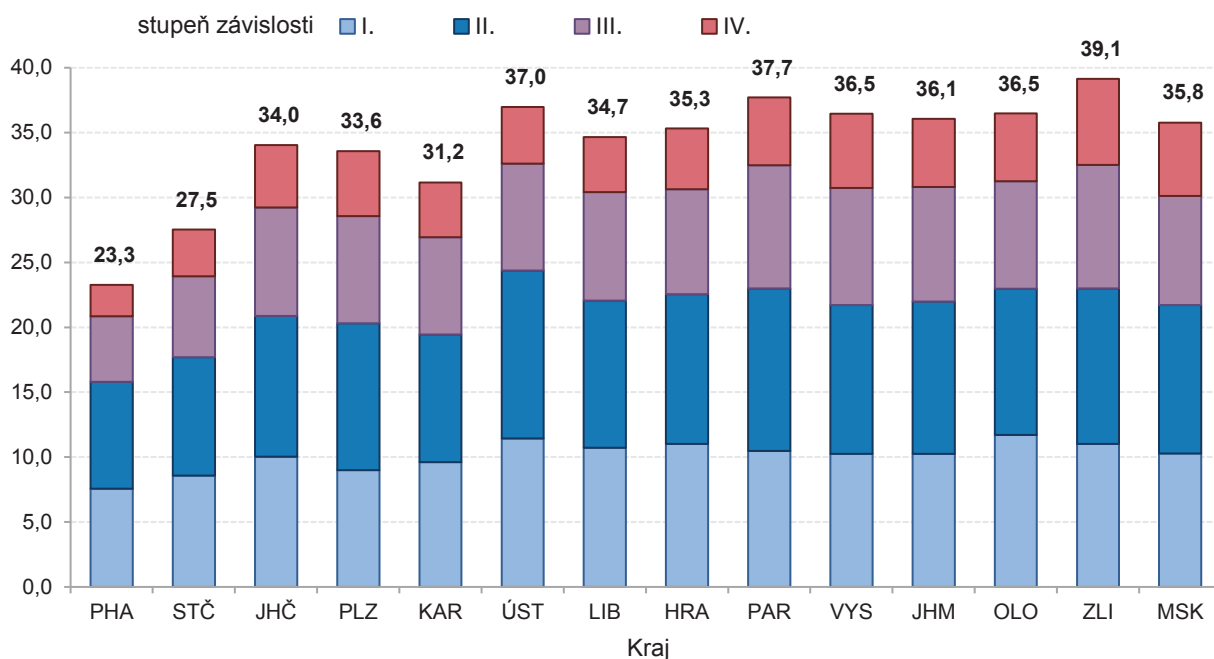

Zdroj dat: MPSV

V České republice bylo v roce 2017 vypláceno průměrně 353 tisíc příspěvků na péči měsíčně. Nejvyšší průměrný měsíční počet vyplacených dávek byl u příspěvků na péči pro II. stupeň závislosti (116 tisíc), dále pro závislost I. stupně (105 tisíc). Příspěvků na péči pro III. stupeň závislosti bylo průměrně měsíčně vypláceno 83 tisíc, a pro závislost ve IV. stupni 49 tisíc příspěvků. Krajem s největším průměrným měsíčním počtem vyplacených příspěvků na péči v přepočtu na obyvatele byl v roce 2017 Zlínský kraj (39,1 dávek na 1000 obyvatel), naopak nejméně příspěvků na péči v přepočtu na obyvatele bylo vypláceno v hlavním městě Praze (23,3 dávek na 1000 obyvatel). Velký vliv na počty příspěvků na péči má pochopitelně věková struktura obyvatel, jak je patrné i z grafu 4.4. Podíl osob s příspěvkem na péči ve vyšších věkových skupinách strmě narůstá. Ve věkové skupině 80–89 let pobírá příspěvek na péči téměř třetina obyvatel, ve věku nad 90 let dvě třetiny obyvatel. S rostoucím věkem se také snižuje zastoupení příspěvku na péči pro I. a II. stupeň závislosti, zatímco zastoupení příspěvku na péči pro III. a IV. stupeň závislosti se zvyšuje.

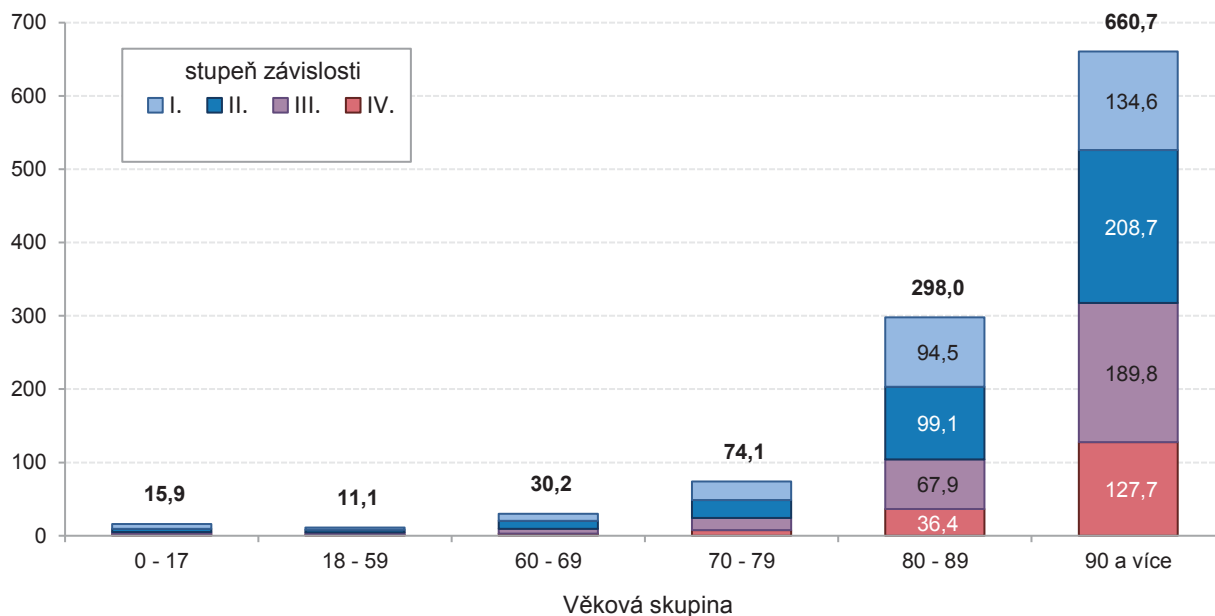

Graf 4.3 Příspěvek na péči - průměrný měsíční počet dávek na 1000 obyvatel podle stupně závislosti a kraje v roce 2017

Zdroj dat: MPSV

Graf 4.4 Příspěvek na péči - průměrný měsíční počet dávek na 1000 obyvatel podle stupně závislosti a věku v roce 2017

Zdroj dat: MPSV

Další informace o dávkách pomoci v hmotné nouzi, dávkách pro osoby se zdravotním postižením a o příspěvku na péči jsou dostupné na internetových stránkách Ministerstva práce a sociálních věcí (MPSV) <http://www.mpsv.cz/cs/5> (pomoc v hmotné nouzi) <http://www.mpsv.cz/cs/8#pp> (dávký pro osoby se zdravotním postižením a příspěvek na péči)

4-1. Výdaje na dávky pomoci v hmotné nouzi a příspěvek na péči (2007 - 2017)

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí a Ministerstvo financí

mil. Kč

Rok	Výdaje na dávky pomoci v hmotné nouzi celkem	podle druhu dávek			Příspěvek na péči
		příspěvek na živobytí	doplatek na bydlení	mimořádná okamžitá pomoc	
2007	3 287	2 593	524	170	14 608
2008	2 794	2 176	473	146	18 252
2009	3 089	2 328	512	249	18 697
2010	3 882	2 863	686	334	19 599
2011	4 982	3 820	850	312	18 084
2012	7 751	5 910	1 673	168	18 391
2013	10 510	7 464	2 814	232	19 545
2014	11 295	7 900	3 249	146	20 402
2015	10 518	7 240	3 136	142	21 167
2016	9 255	6 221	2 917	117	23 046
2017	7 364	4 850	2 423	91	25 120

4-2. Průměrný měsíční počet dávek pomoci v hmotné nouzi a příspěvků na péči (2007 - 2017)

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí a Ministerstvo financí

tisíce

Rok	Dávky pomoci v hmotné nouzi celkem	podle druhu dávek			Příspěvek na péči
		příspěvek na živobytí	doplatek na bydlení	mimořádná okamžitá pomoc	
2007	102,4	71,7	25,2	5,5	259,9
2008	91,8	65,8	20,8	5,2	308,6
2009	100,3	72,9	19,5	7,9	308,3
2010	123,8	91,4	23,2	9,2	314,2
2011	139,0	102,7	26,3	10,0	307,4
2012	165,3	116,4	43,2	5,7	309,4
2013	222,1	150,4	65,1	6,6	321,3
2014	241,4	162,6	73,2	5,6	332,0
2015	224,8	148,7	70,7	5,4	337,0
2016	195,2	126,9	64,2	4,1	346,1
2017	157,9	101,3	53,3	3,3	353,0

4-3. Výdaje na dávky pomoci v hmotné nouzi a příspěvek na péči podle krajů v roce 2017

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

mil. Kč

ČR, kraje	Dávky pomoci v hmotné nouzi celkem	podle druhu dávek			Příspěvek na péči
		příspěvek na živobytí	doplatek na bydlení	mimořádná okamžitá pomoc	
Česká republika	7 364	4 850	2 423	91	25 120
Hl. m. Praha	520	292	220	8	1 988
Středočeský	628	383	239	5	2 592
Jihočeský	305	197	105	4	1 571
Plzeňský	201	133	64	4	1 444
Karlovarský	288	206	80	2	655
Ústecký	1 262	917	336	8	2 056
Liberecký	325	217	105	3	1 065
Královéhradecký	260	185	71	4	1 362
Pardubický	204	153	48	2	1 435
Vysočina	141	100	40	2	1 372
Jihomoravský	667	444	212	10	3 109
Olomoucký	589	370	199	20	1 610
Zlínský	225	151	69	5	1 711
Moravskoslezský	1 749	1 101	635	13	3 147

4-4. Průměrný měsíční počet vyplacených dávek¹⁾ pomoci v hmotné nouzi a příspěvků na péči podle krajů v roce 2017

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

ČR, kraje	Dávky pomoci v hmotné nouzi celkem	podle druhu dávek			Příspěvek na péči
		příspěvek na živobytí	doplatek na bydlení	mimořádná okamžitá pomoc	
Česká republika	157 896	101 268	53 318	3 310	353 020
Hl. m. Praha	9 844	6 401	3 247	196	30 138
Středočeský	12 105	7 802	4 095	208	37 277
Jihočeský	6 662	4 290	2 239	133	21 802
Plzeňský	4 310	2 905	1 280	125	19 503
Karlovarský	6 402	4 328	1 989	85	9 220
Ústecký	26 979	17 655	8 975	349	30 358
Liberecký	7 104	4 660	2 319	125	15 303
Královéhradecký	5 553	3 777	1 646	130	19 470
Pardubický	4 544	3 247	1 205	92	19 552
Vysočina	3 240	2 192	998	50	18 568
Jihomoravský	14 363	9 149	4 790	424	42 699
Olomoucký	12 477	7 770	4 041	666	23 105
Zlínský	5 545	3 498	1 860	187	22 833
Moravskoslezský	38 768	23 594	14 634	540	43 191

¹⁾ včetně zpětně vyplacených dávek

4-5. Průměrný měsíční počet vyplacených příspěvků na péči podle stupně závislosti a věku osoby v roce 2017

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

tisíce

Věková skupina	Příspěvky na péči celkem	stupeň závislosti			
		I.	II.	III.	IV.
0 - 17	30,7	12,6	8,3	5,3	4,5
18 - 59	65,6	16,9	21,0	16,7	11,0
60 - 69	42,0	13,7	15,0	9,4	3,9
70 - 79	66,7	22,7	22,3	14,6	7,1
80 - 89	109,7	34,8	36,5	25,0	13,4
90 a více	38,3	7,8	12,1	11,0	7,4
celkem	353,0	108,5	115,2	82,0	47,3

4-6. Příspěvek na péči podle pohlaví, stupně závislosti a krajů v roce 2017

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

ČR, kraje	Průměrný měsíční počet vyplacených dávek (tis.)	stupeň závislosti			
		I.	II.	III.	IV.
Muži					
Česká republika	135,0	37,7	44,8	33,6	18,8
Hl. m. Praha	11,0	3,2	4,0	2,7	1,2
Středočeský	14,4	4,2	4,8	3,4	1,9
Jihočeský	8,1	2,3	2,6	2,1	1,1
Plzeňský	7,7	1,9	2,6	2,0	1,1
Karlovarský	3,7	1,1	1,2	0,9	0,5
Ústecký	12,6	3,6	4,5	3,0	1,5
Liberecký	6,0	1,7	1,9	1,5	0,8
Královéhradecký	7,3	2,1	2,4	1,8	0,9
Pardubický	7,6	2,0	2,5	2,0	1,1
Vysočina	7,1	1,8	2,3	1,9	1,1
Jihomoravský	15,9	4,2	5,3	4,1	2,3
Olomoucký	8,9	2,7	2,8	2,1	1,3
Zlínský	8,4	2,3	2,6	2,1	1,4
Moravskoslezský	16,4	4,5	5,3	4,0	2,5
Ženy					
Česká republika	217,9	67,4	70,7	49,5	30,3
Hl. m. Praha	19,1	6,6	6,7	3,9	2,0
Středočeský	22,9	7,4	7,5	5,0	3,0
Jihočeský	13,7	4,2	4,4	3,3	1,9
Plzeňský	11,8	3,3	4,0	2,8	1,8
Karlovarský	5,5	1,8	1,7	1,3	0,8
Ústecký	17,7	5,8	6,1	3,8	2,1
Liberecký	9,3	3,0	3,1	2,2	1,1
Královéhradecký	12,2	3,9	3,9	2,7	1,6
Pardubický	11,9	3,4	4,0	2,9	1,6
Vysočina	11,4	3,4	3,5	2,7	1,8
Jihomoravský	26,7	7,9	8,6	6,3	3,9
Olomoucký	14,2	4,8	4,3	3,1	2,0
Zlínský	14,4	4,1	4,4	3,4	2,4
Moravskoslezský	26,8	7,9	8,5	6,1	4,3

4-7. Výdaje na dávky pro osoby se zdravotním postižením (2007 - 2017)

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

mil. Kč

Rok	Dávky pro osoby se zdravotním postižením celkem	Výdaje na dávky podle zákona č. 329/2011 Sb.	v tom		Výdaje na dávky podle vyhlášky MPSV č. 182/1991 Sb.
			příspěvek na mobilitu	příspěvek na zvláštní pomůcku	
2007	2 916	x	x	x	2 916
2008	2 496	x	x	x	2 496
2009	2 470	x	x	x	2 470
2010	1 811	x	x	x	1 811
2011	1 901	x	x	x	1 901
2012	1 553	1 384	1 008	376	169
2013	1 909	1 904	1 116	788	5
2014	1 918	1 917	1 111	805	1
2015	1 929	1 929	1 146	783	0
2016	1 994	1 994	1 167	827	0
2017	1 956	1 956	1 202	754	0

Pozn.: meziroční pokles výdajů v roce 2008 byl způsoben zrušením příspěvku na zvýšené náklady a v roce 2010 byl ovlivněn snížením částky příspěvku na provoz motorového vozidla.

4-8. Průměrný měsíční počet vyplacených dávek pro osoby se zdravotním postižením (2012 - 2017)

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

tisíce

Rok	Průměrný měsíční počet vyplacených dávek podle zákona č. 329/2011 Sb.	v tom	
		příspěvek na mobilitu	příspěvek na zvláštní pomůcku
2012	210,4	209,8	0,3
2013	234,3	233,7	0,6
2014	232,8	232,2	0,6
2015	240,2	239,6	0,6
2016	244,3	243,7	0,6
2017	251,6	251,1	0,5

4-9. Výdaje na dávky pro osoby se zdravotním postižením podle krajů v roce 2017

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

v tis. Kč

ČR, kraje	Výdaje na dávky podle zákona č. 329/2011 Sb.	v tom	
		příspěvek na mobilitu	příspěvek na zvláštní pomůcku
Česká republika	1 955 637	1 201 463	754 174
Hl. m. Praha	165 393	106 725	58 668
Středočeský	219 945	131 975	87 970
Jihočeský	129 651	81 718	47 933
Plzeňský	112 826	73 438	39 388
Karlovarský	47 001	27 855	19 146
Ústecký	153 978	97 044	56 934
Liberecký	101 992	65 950	36 042
Královéhradecký	113 743	70 498	43 245
Pardubický	94 219	61 893	32 326
Vysočina	103 709	70 101	33 608
Jihomoravský	226 961	147 220	79 741
Olomoucký	116 279	68 904	47 375
Zlínský	127 512	81 247	46 265
Moravskoslezský	242 429	116 894	125 535

4-10. Počet dávek pro osoby se zdravotním postižením podle krajů v roce 2017

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

ČR, kraje	příspěvek na mobilitu ¹⁾ (průměrný měsíční počet vyplacených příspěvků)	příspěvek na zvláštní pomůcku (celkový roční počet vyplacených příspěvků)
Česká republika	251 019	6 469
Hl. m. Praha	22 332	580
Středočeský	27 582	713
Jihočeský	17 071	415
Plzeňský	15 324	349
Karlovarský	5 841	174
Ústecký	20 314	461
Liberecký	13 783	291
Královéhradecký	14 709	344
Pardubický	12 915	290
Vysočina	14 623	275
Jihomoravský	30 737	749
Olomoucký	14 399	417
Zlínský	16 968	397
Moravskoslezský	24 421	1 014

¹⁾ včetně zpětně vyplacených dávek

4-11. Držitelé průkazů osob se zdravotním postižením podle krajů k 31. 12. 2017

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

ČR, kraje	Držitelé průkazů		z toho průkazy					
			TP		ZTP		ZTP/P	
	celkem	z toho do 18 let	celkem	z toho do 18 let	celkem	z toho do 18 let	celkem	z toho do 18 let
Česká republika	332 739	15 232	26 670	753	213 518	4 301	92 551	10 178
Hl. m. Praha	33 011	1 225	4 323	75	20 335	321	8 353	829
Středočeský	36 353	1 785	2 838	77	23 136	490	10 379	1 218
Jihočeský	21 634	853	1 532	46	15 020	250	5 082	557
Plzeňský	20 057	939	1 342	60	13 283	299	5 432	580
Karlovarský	7 728	457	701	32	4 310	105	2 717	320
Ústecký	28 388	1 694	2 445	97	17 051	468	8 892	1 129
Liberecký	17 677	804	1 142	35	12 069	191	4 466	578
Královéhradecký	18 943	902	1 040	39	12 790	312	5 113	551
Pardubický	16 959	849	1 337	30	10 694	249	4 928	570
Vysočina	17 663	638	896	19	12 588	168	4 179	451
Jihomoravský	39 202	1 724	3 421	88	25 578	533	10 203	1 103
Olomoucký	19 413	836	1 580	28	12 419	246	5 414	562
Zlínský	22 305	932	1 160	30	15 314	256	5 831	646
Moravskoslezský	33 406	1 594	2 913	97	18 931	413	11 562	1 084

Pozn.: TP=těžké postižení, ZTP=zvlášť těžké postižení, ZTP/P=zvlášť těžké postižení s průvodcem

5. Terénní a ambulantní sociální služby

Hlavním smyslem sociálních služeb je zajištění pomoci při péči o vlastní osobu, zajištění stravování, ubytování, pomoci při zabezpečení chodu domácnosti, ošetřování, pomoc s výchovou, poradenství, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, psycho- a socioterapie a pomoc při prosazování práv a zájmů. Z hlediska uživatelů sociálních služeb se zejména jedná o rozvoj nebo alespoň zachování stávající soběstačnosti, návrat do vlastního domácího prostředí, obnovení nebo zachování původního životního stylu, dále rozvoj schopností a umožnění vést samostatný život, snížení sociálních a zdravotních rizik souvisejících se způsobem života uživatele.

Zásadní změny v oblasti sociálních služeb přinesl zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách ve znění pozdějších předpisů účinný od 1. ledna 2007. Jeho cílem je zajištění pomoci osobám v nepříznivé sociální situaci prostřednictvím nově definovaného spektra sociálních služeb. Pomocí se rozumí takové činnosti, které jsou nezbytné pro sociální začlenění osob a důstojné podmínky života odpovídající úrovni rozvoje společnosti. Obsah základních činností u jednotlivých druhů sociálních služeb stanoví příslušný prováděcí předpis.

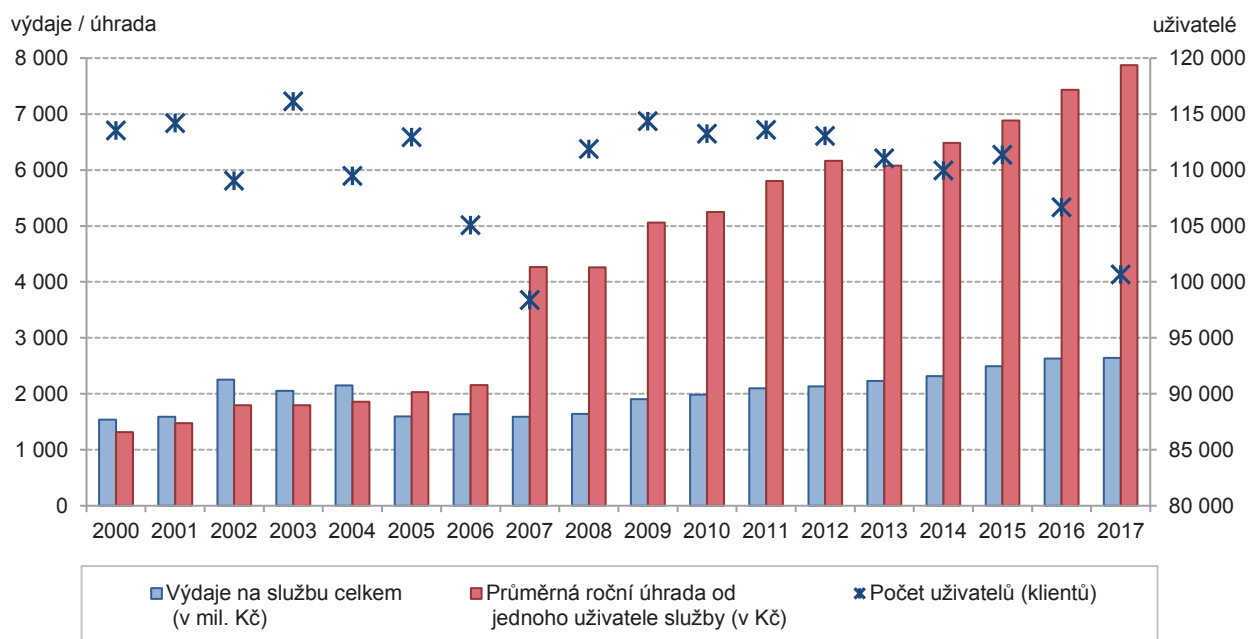
Na základě zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách byl také nově zřízen **registr poskytovatelů sociálních služeb** (dostupný na <http://iregistr.mpsv.cz/socreg>), který je základním předpokladem k získání přehledu o rozsahu a charakteru sítě sociálních služeb. Pro poskytovatele je zařazení do registru podmínkou k poskytování sociálních služeb a jedním z předpokladů pro čerpání finančních prostředků z veřejných rozpočtů.

V zákoně je rovněž uvedeno, že sociální služby se poskytují jako služby pobytové, ambulantní nebo terénní. Tato kapitola se zabývá vybranými druhy ambulantních a terénních sociálních služeb.

Terénní a ambulantní sociální služby v roce 2017

Z hlediska výdajů i počtu klientů je nejvýznamnější terénní sociální službou pečovatelská služba. Vývoj údajů za pečovatelskou službu byl poznamenán platností zákona o sociálních službách, který od roku 2007 nově definoval jednotlivé druhy služeb. Někteří dosavadní poskytovatelé pečovatelské služby si tedy mohli své služby zaregistrovat jako jiný (příbuzný) druh sociální služby. Plná časová srovnatelnost údajů za veškeré sociální služby je tedy možná až od roku 2007.

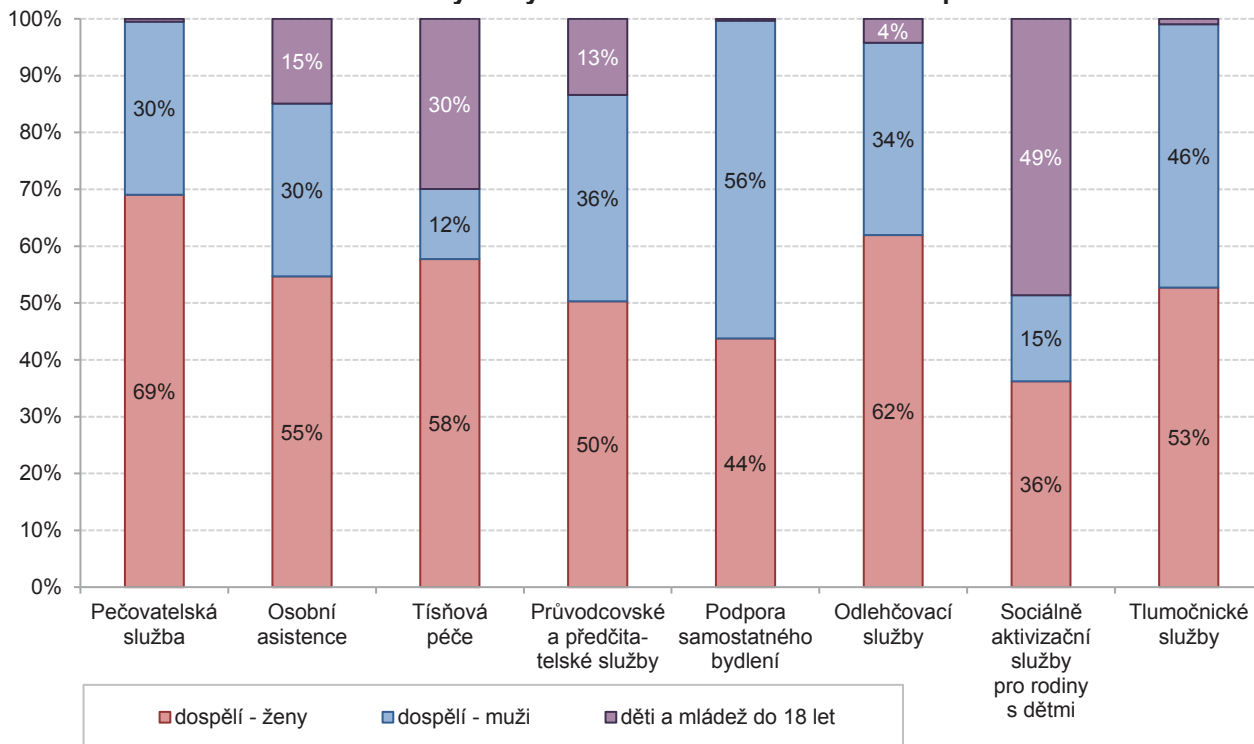
Graf 5.1 Pečovatelská služba

Pozn.: od roku 2007 vstoupil v platnost zákon 108/2006 Sb., o sociálních službách, který nově definoval jednotlivé druhy služeb.
Zdroj dat: MPSV

Výdaje na pečovatelskou službu v roce 2017 dosáhly hodnoty 2,6 mld. Kč, meziročně se zvýšily o 11 mil. Kč. Zároveň se zvyšuje také průměrná roční úhrada od jednoho uživatele, která meziročně vzrostla o 6 %, v roce 2017 jeden uživatel pečovatelské služby uhradil v průměru 7 874 Kč. Výši úhrady za jednotlivé úkony stanoví poskytovatel, který je při tom limitován ustanoveními prováděcího právního předpisu. Pokračoval pokles počtu klientů pečovatelské služby. V roce 2017 bylo zaznamenáno celkem 100 679 uživatelů pečovatelské služby, což je pokles o téměř 6 % oproti roku 2016.

Graf 5.2 Struktura uživatelů vybraných sociálních služeb dle věku a pohlaví v roce 2017

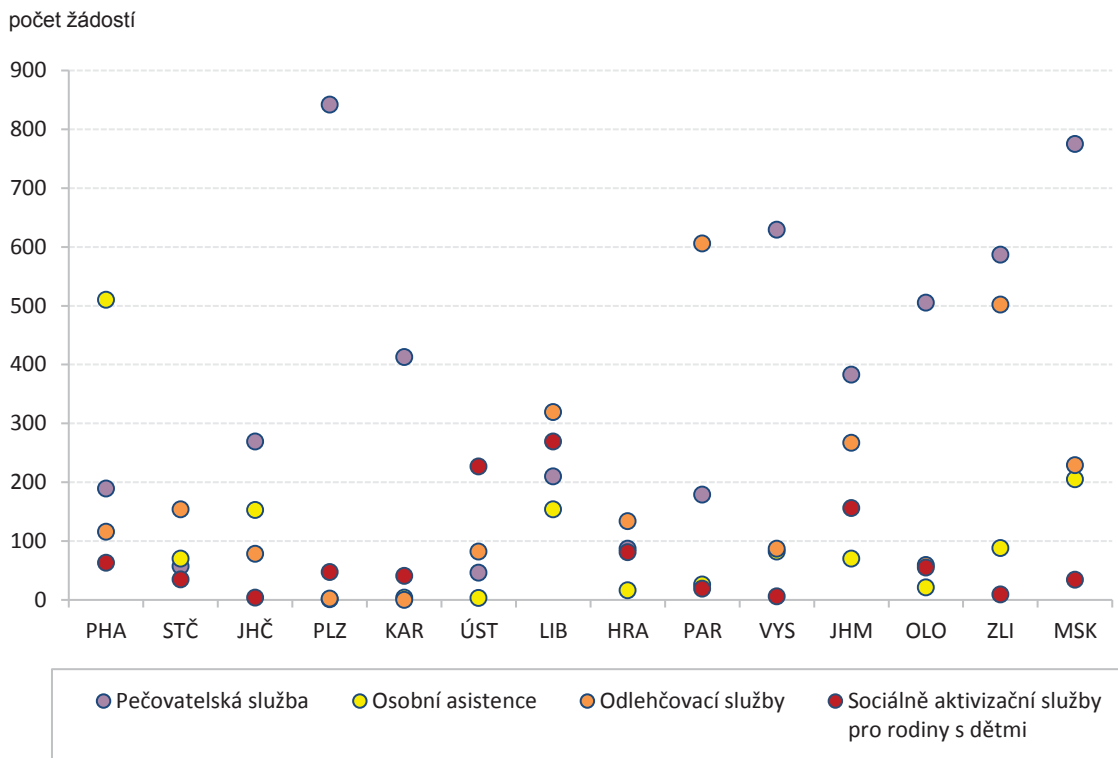

Zdroj dat: MPSV

Struktura uživatelů podle věku a pohlaví se u jednotlivých druhů sociálních služeb výrazně liší. Nejvyšší podíly dětí a mládeže do 18 let jsou mezi klienty sociálně aktivizačních služeb pro rodiny s dětmi, služeb tísňové péče, osobní asistence a průvodcovských a předčitatelských služeb. Výraznou převahu žen nad muži je možné pozorovat u sociálních služeb zaměřených z velké části na seniory (mezi nimiž právě výrazně převládají ženy), jako jsou pečovatelská služba, odlehčovací služby a tísňová péče. Jedinou ze zde prezentovaných ambulantních a terénních sociálních služeb, kde byli více zastoupeni muži, byla v roce 2017 služba podpory samostatného bydlení.

Pečovatelská služba byla nejvíce nedostatkovou terénní sociální službou s více než 5 tisíci neuspokojenými žádostmi za rok 2017. Druhou nejvíce nedostatkovou sociální službou byla v roce 2017 odlehčovací služba, u které počet neuspokojených žádostí dosahoval 2,6 tisíc. Na třetím místě byla osobní asistence s 1,4 tisíci neuspokojenými žádostmi. Rozložení neuspokojených žádostí podle typu sociální služby je rozdílné v jednotlivých krajích. Nejvíce neuspokojených žádostí o pečovatelskou službu bylo v roce 2017 v Plzeňském a Moravskoslezském kraji. V Pardubickém kraji byl největší nedostatek odlehčovací služby, naopak Hlavní město Praha se vyznačovalo největším počtem neuspokojených žádostí o službu osobní asistence. Celkově nejmenší počet neuspokojených žádostí o sociální služby byl zaznamenán ve Středočeském kraji. Je důležité si uvědomit, že počet žádostí nemusí odpovídat skutečnému počtu žadatelů, neboť jedna osoba může podat více žádostí najednou.

Graf 5.3 Evidovaný počet neuspokojených žádostí o vybrané sociální služby podle krajů v roce 2017

Pozn.: Jedná se o evidované počty neuspokojených žádostí v krajích podle sídla poskytovatele sociální služby nikoliv podle trvalého bydliště žadatele.

Zdroj dat: MPSV

Vybrané druhy terénních a ambulantních sociálních služeb

Pečovatelská služba

Pečovatelská služba je terénní nebo ambulantní služba poskytována osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu věku, chronického onemocnění nebo zdravotního postižení, a rodinám s dětmi, jejichž situace vyžaduje pomoc jiné fyzické osoby. Služba se poskytuje ve vymezeném čase v domácnosti osob a v zařízeních sociálních služeb. Služba obsahuje pomoc při zvládnání běžných úkonů péče o vlastní osobu, pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu, poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy, pomoc při zajištění chodu domácnosti, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím a pomoc při uplatňování práv a oprávněných zájmů. Služba se poskytuje za úhradu. Bez úhrady se poskytuje rodinám, ve kterých se narodily současně tři nebo více dětí, účastníkům odboje a pozůstalým manželům (manželkám) po účastnících odboje starším 70 let.

Osobní asistence

Osobní asistence se poskytuje v přirozeném sociálním prostředí osobám se zdravotním postižením a seniorům, jejichž situace vyžaduje pomoc jiné osoby, a to v předem dohodnutém rozsahu a čase. Služba obsahuje pomoc při zvládnání běžných úkonů péče o vlastní osobu, pomoc při osobní hygieně, pomoc při zajištění chodu domácnosti, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím a pomoc při prosazování práv a zájmů. Služba se poskytuje za úhradu.

Tísňová péče

Tísňová péče je terénní distanční hlasová a elektronická komunikace s osobami, které jsou vystaveny stálému riziku ohrožení zdraví nebo života, popřípadě náhlého zhoršení zdravotního stavu. Služba se poskytuje za úhradu.

Průvodcovské a předčitatelské služby

Průvodcovské a předčitatelské služby jsou terénní nebo ambulantní služby poskytované osobám, jejichž schopnosti jsou sníženy z důvodu věku nebo zdravotního postižení v oblasti orientace nebo komunikace, a napomáhá jim osobně si vyřídit vlastní záležitosti. Služba obsahuje zprostředkování kontaktu se společenským prostředím a pomoc při uplatňování práv a oprávněných zájmů. Tyto služby jsou poskytovány za úhradu.

Podpora samostatného bydlení

Podporované bydlení je terénní služba poskytovaná osobám se zdravotním postižením chronickým onemocněním, včetně duševního onemocnění, jejichž situace vyžaduje pomoc jiné osoby; služba se poskytuje v domácnosti osob. Služba obsahuje pomoc při zajištění chodu domácnosti, výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, terapeutické činnosti a pomoc při uplatňování práv a oprávněných zájmů. Služba se poskytuje za úhradu.

Odlehčovací služby

Odlehčovací služby jsou terénní, ambulantní nebo pobytové služby poskytované osobám se sníženou soběstačností z důvodu věku, chronického onemocnění nebo zdravotního postižení, o které jinak pečuje osoba blízká v domácnosti. Cílem služby je umožnit pečující osobě nezbytný odpočinek. Služba obsahuje pomoc při zvládnání běžných úkonů péče o vlastní osobu, pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu, poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy, poskytnutí ubytování, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, terapeutické činnosti a pomoc při uplatňování práv a oprávněných zájmů. Služba se poskytuje za úhradu.

Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi

Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi jsou terénní, popřípadě ambulantní služby poskytované rodině s dítětem, u kterého existují rizika ohrožení jeho vývoje, nebo je jeho vývoj ohrožen v důsledku dopadů dlouhodobě obtížné krizové sociální situace, kterou rodiče nedokáží sami bez pomoci překonat a u kterého existují další rizika ohrožení jeho vývoje. Služba obsahuje výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, sociálně terapeutické činnosti a pomoc při uplatňování práv a oprávněných zájmů. Služba se poskytuje bez úhrady.

Tlumočnické služby

Tlumočnické služby jsou terénní, popřípadě ambulantní služby poskytované osobám s poruchami komunikace způsobenými především smyslovým postižením, které zamezuje běžné komunikaci s okolím bez pomoci jiné fyzické osoby. Služba obsahuje zprostředkování kontaktu se společenským prostředím a pomoc při uplatňování práv a oprávněných zájmů. Tlumočnické služby jsou poskytovány bez úhrady.

Další informace z oblasti sociálních služeb jsou dostupné na internetových stránkách Ministerstva práce a sociálních věcí (MPSV) <http://www.mpsv.cz/cs/18661>

5-1. Výdaje na vybrané terénní a ambulantní sociální služby (2010 - 2017)

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

tis. Kč

Rok	Pečovatelská služba	Osobní asistence	Tísňová péče	Průvodcovské a předčitatelské služby	Podpora samostatného bydlení	Odlehčovací služby	Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	Tlumočnické služby
2010	1 983 648	260 609	21 143	5 862	17 799	437 793	.	5 043
2011	2 100 586	326 569	36 273	6 452	32 499	519 683	.	13 201
2012	2 132 883	364 244	34 887	6 412	33 761	517 623	.	14 331
2013	2 232 959	405 518	26 307	7 551	35 693	534 734	.	20 027
2014	2 317 002	464 484	33 087	7 186	53 334	549 152	.	24 843
2015	2 493 019	538 016	40 207	11 684	54 955	644 829	.	33 173
2016	2 632 793	598 680	38 299	10 810	67 644	709 394	.	28 140
2017	2 644 097	699 415	44 248	12 285	64 940	678 134	394 217	44 355

5-2. Počet uživatelů (klientů) vybraných terénních a ambulantních sociálních služeb (2010 - 2017)

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

Rok	Pečovatelská služba	Osobní asistence	Tísňová péče	Průvodcovské a předčitatelské služby	Podpora samostatného bydlení	Odlehčovací služby	Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	Tlumočnické služby
2010	113 238	5 228	1 368	819	243	8 421	.	3 719
2011	113 607	5 677	2 595	662	404	10 576	.	6 801
2012	113 041	6 554	2 392	723	578	11 201	.	7 235
2013	111 048	7 314	1 845	746	585	10 779	.	7 272
2014	109 962	7 835	2 193	537	734	10 558	.	6 869
2015	111 375	8 501	2 185	777	832	11 768	.	6 853
2016	106 673	8 979	2 076	841	938	12 632	.	4 692
2017	100 679	8 743	3 008	783	875	12 287	32 510	5 929

5-3. Ekonomické ukazatele vybraných terénních a ambulantních sociálních služeb za rok 2017

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

tis. Kč

Ukazatel	Pečovatelská služba	Osobní asistence	Tísňová péče	Průvodcovské a předčitatelské služby	Podpora samostatného bydlení	Odlehčovací služby	Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	Tlumočnické služby
Výše příjmů celkem (v tis. Kč)	2 717 980	694 464	43 925	12 246	70 235	647 169	395 563	44 869
z toho z úhrad klientů (v tis. Kč)	792 726	212 221	7 448	2 007	8 169	280 561	151	-
z toho z úhrad klientů (v %)	29,2 %	30,6 %	17,0 %	16,4 %	11,6 %	43,4 %	0,0 %	-
Výše výdajů celkem (v tis. Kč)	2 644 097	699 415	44 248	12 285	64 940	678 134	394 217	44 355
Saldo příjmů a výdajů (v tis. Kč)	73 883	-4 951	-323	-39	5 295	-30 965	1 346	514
Počet uživatelů /klientů (osoby)	100 679	8 743	3 008	783	875	12 287	32 510	5 929
Průměrné roční výdaje na jednoho klienta (v Kč)	26 263	79 997	14 710	15 690	74 217	55 191	12 126	7 481
Průměrný roční příjem z úhrad klientů na jednoho klienta (v Kč)	7 874	24 273	2 476	2 563	9 336	22 834	5	-

5-4. Výdaje na vybrané terénní a ambulantní sociální služby podle krajů v roce 2017

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

tis. Kč

ČR, kraje (trvalé bydliště žadatele)	Pečovatelská služba	Osobní asistence	Tísňová péče	Průvodcovské a předčitatelské služby	Podpora samostatného bydlení	Odlehčovací služby	Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	Tlumočnické služby
Česká republika	2 644 097	699 415	44 248	12 285	64 940	678 134	394 217	44 355
Hl. m. Praha	323 512	161 780	16 977	1 168	6 742	170 868	28 645	11 441
Středočeský	310 904	79 775	6 459	1 668	4 636	67 293	31 113	-
Jihočeský	140 217	32 579	1 811	3 251	597	20 948	6 716	-
Plzeňský	168 949	18 459	1 741	1 342	2 005	15 814	27 061	952
Karlovarský	90 908	11 974	1 047	1 776	9 416	-	17 905	-
Ústecký	167 488	31 389	-	-	10 439	58 110	56 049	2 322
Liberecký	133 986	48 066	4 119	359	4 255	17 015	16 154	537
Královéhradecký	184 865	38 001	5 226	623	2 894	65 527	31 107	535
Pardubický	126 703	33 267	-	297	2 014	32 074	28 067	-
Vysočina	147 262	31 154	3 595	359	-	31 612	10 710	2 909
Jihomoravský	325 781	78 290	3 272	1 442	-	84 872	24 289	21 217
Olomoucký	152 128	36 323	-	-	4 009	29 784	34 960	464
Zlínský	145 252	34 307	-	-	2 165	38 212	38 096	923
Moravskoslezský	226 141	64 051	-	-	15 769	46 005	43 344	3 054

5-5. Výše příjmů celkem za vybrané terénní a ambulantní sociální služby podle krajů v roce 2017

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

tis. Kč

ČR, kraje (trvalé bydliště žadatele)	Pečovatelská služba	Osobní asistence	Tísňová péče	Průvodcovské a předčitatelské služby	Podpora samostatného bydlení	Odlehčovací služby	Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	Tlumočnické služby
Česká republika	2 717 980	694 464	43 925	12 246	70 235	647 169	395 563	44 869
Hl. m. Praha	346 500	160 371	16 977	1 280	6 760	151 924	31 531	11 441
Středočeský	317 673	73 494	6 544	1 454	4 385	64 383	30 510	-
Jihočeský	181 973	33 735	1 711	3 280	589	20 088	7 885	606
Plzeňský	164 762	18 236	1 636	1 339	2 002	13 661	26 773	920
Karlovarský	92 921	13 589	1 044	1 788	10 558	-	17 905	-
Ústecký	160 724	34 829	-	-	10 356	56 466	55 659	2 322
Liberecký	134 691	48 040	4 296	362	5 378	16 832	15 472	485
Královéhradecký	179 197	39 147	5 349	623	2 611	63 136	31 258	527
Pardubický	126 461	31 105	-	297	2 006	33 080	27 637	-
Vysočina	154 059	31 858	3 095	382	-	32 103	10 567	2 909
Jihomoravský	329 933	77 066	3 272	1 442	-	83 755	24 231	21 217
Olomoucký	149 957	34 843	-	-	4 009	28 922	34 585	464
Zlínský	144 764	36 838	-	-	2 248	37 402	37 178	923
Moravskoslezský	234 365	61 311	-	-	19 332	45 419	44 374	3 054

5-6. Počet uživatelů (klientů) vybraných terénních a ambulantních sociálních služeb podle krajů v roce 2017

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

ČR. kraje (trvalé bydliště žadatele)	Pečovatelská služba	Osobní asistence	Tísňová péče	Průvodcovské a předčitatelské služby	Podpora samostatného bydlení	Odlehčovací služby	Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	Tlumočnické služby
Česká republika	100 679	8 743	3 008	783	875	12 287	32 510	5 929
Hl. m. Praha	10 898	1 833	1 911	88	108	1 940	2 596	1 378
Středočeský	13 812	1 079	175	29	55	1 524	2 429	-
Jihočeský	7 499	478	63	100	13	923	766	67
Plzeňský	7 090	216	132	313	17	143	1 969	538
Karlovarský	3 197	95	91	28	80	38	1 039	-
Ústecký	5 676	577	-	-	129	619	4 331	495
Liberecký	3 775	435	119	12	114	450	804	82
Královéhradecký	5 903	598	279	35	38	937	2 516	38
Pardubický	4 181	465	-	31	37	534	2 038	-
Vysočina	6 136	332	129	67	-	587	666	1 236
Jihomoravský	13 163	824	109	80	-	1 751	1 903	1 471
Olomoucký	5 060	434	-	-	43	512	3 536	130
Zlínský	4 870	477	-	-	24	763	1 095	176
Moravskoslezský	9 419	900	-	-	217	1 566	6 822	318

5-7. Evidovaný počet neuspokojených žadatelů o vybrané sociální služby podle krajů v roce 2017

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

ČR, kraje (trvalé bydliště žadatele)	Pečovatelská služba	Osobní asistence	Tísňová péče	Průvodcovské a předčitatelské služby	Podpora samostatného bydlení	Odlehčovací služby	Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	Tlumočnické služby
Česká republika	5 171	1 403	-	1	84	2 635	1 046	774
Hl. m. Praha	189	510	-	-	27	116	63	495
Středočeský	57	70	-	-	6	154	35	-
Jihočeský	269	153	-	1	-	78	4	9
Plzeňský	842	1	-	-	-	2	47	-
Karlovarský	413	4	-	-	6	-	41	-
Ústecký	46	3	-	-	2	82	227	-
Liberecký	210	154	-	-	-	319	269	-
Královéhradecký	87	16	-	-	-	134	81	-
Pardubický	179	26	-	-	1	606	19	-
Vysočina	629	82	-	-	-	87	6	-
Jihomoravský	383	70	-	-	-	267	156	270
Olomoucký	505	21	-	-	1	59	55	-
Zlínský	587	88	-	-	-	502	9	-
Moravskoslezský	775	205	-	-	41	229	34	-

5-8. Pečovatelská služba v letech 2000 - 2017

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

Rok	Výdaje na službu celkem (v mil. Kč)	Počet uživatelů (klientů)	Průměrná roční úhrada od jednoho uživatele služby (v Kč)
2000	1 540	113 528	1 316
2001	1 588	114 203	1 473
2002	2 255	109 034	1 796
2003	2 051	116 128	1 793
2004	2 148	109 475	1 859
2005	1 593	112 927	2 028
2006	1 637	105 088	2 156
2007	1 591	98 373	4 263
2008	1 643	111 871	4 261
2009	1 903	114 364	5 063
2010	1 984	113 238	5 248
2011	2 101	113 607	5 802
2012	2 133	113 041	6 164
2013	2 233	111 048	6 078
2014	2 317	109 962	6 484
2015	2 493	111 375	6 886
2016	2 633	106 673	7 436
2017	2 644	100 679	7 874

6. Zařízení sociálních služeb

Hlavním smyslem sociálních služeb je zajištění pomoci při péči o vlastní osobu, zajištění stravování, ubytování, pomoci při zabezpečení chodu domácnosti, ošetřování, pomoc s výchovou, poradenství, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, psycho- a socioterapie a pomoc při prosazování práv a zájmů. Z hlediska uživatelů sociálních služeb se zejména jedná o rozvoj, nebo alespoň zachování stávající soběstačnosti, návrat do vlastního domácího prostředí, obnovení nebo zachování původního životního stylu, dále rozvoj schopností a umožnění vést samostatný život, snížení sociálních a zdravotních rizik souvisejících se způsobem života uživatele.

Zásadní změny v oblasti sociálních služeb přinesl zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách ve znění pozdějších předpisů účinný od 1. ledna 2007. Jeho cílem je zajištění pomoci osobám v nepříznivé sociální situaci prostřednictvím nově definovaného spektra sociálních služeb. Pomocí se rozumí takové činnosti, které jsou nezbytné pro sociální začlenění osob a důstojné podmínky života odpovídající úrovni rozvoje společnosti. Obsah základních činností u jednotlivých druhů sociálních služeb stanoví příslušný prováděcí předpis.

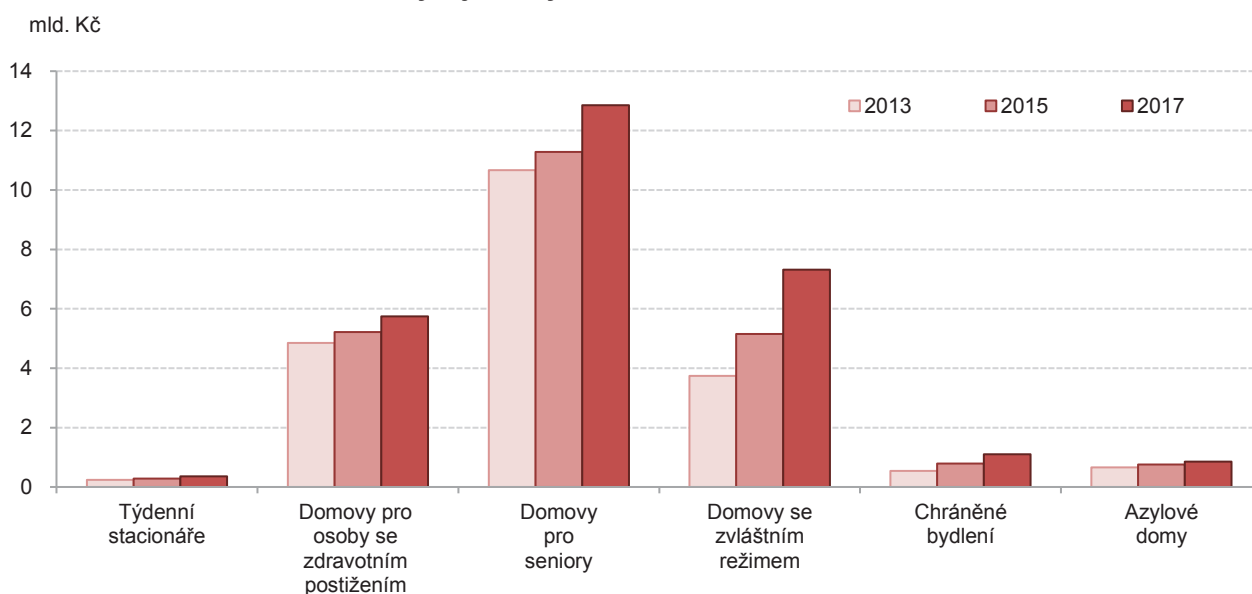
Na základě zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách byl také nově zřízen **registr poskytovatelů sociálních služeb** (dostupný na <http://iregistr.mpsv.cz/socreg>), který je základním předpokladem k získání přehledu o rozsahu a charakteru sítě sociálních služeb. Pro poskytovatele je zařazení do registru podmínkou k poskytování sociálních služeb a jedním z předpokladů pro čerpání finančních prostředků z veřejných rozpočtů.

V zákoně je rovněž uvedeno, že sociální služby se poskytují jako služby pobytové, ambulantní nebo terénní a jsou vyjmenované druhy zařízení sociálních služeb. Tato kapitola se zabývá zejména pobytovými zařízeními sociálních služeb.

Zařízení sociálních služeb v roce 2017

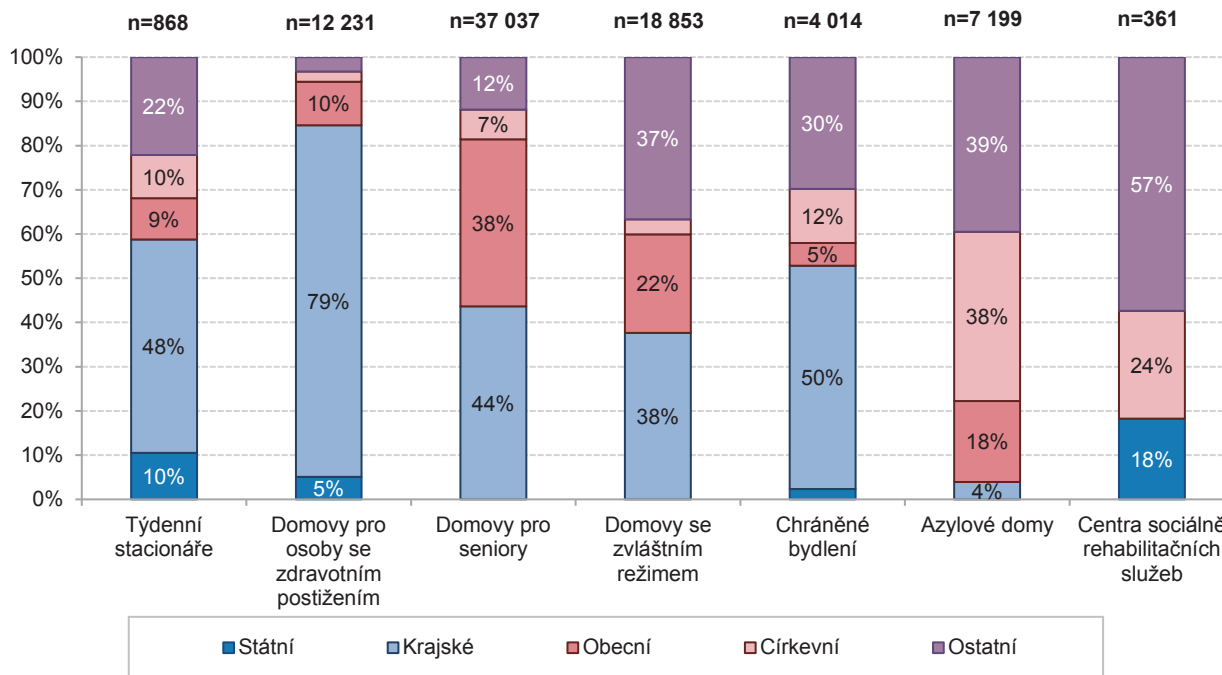
Nejvyšší částky na zařízení sociálních služeb jsou vydávány na domovy pro seniory, které jsou i nejčastějším druhem pobytových sociálních služeb a svou kapacitou představují téměř polovinu jejich lůžkového fondu. Výdaje na domovy pro seniory se každoročně zvyšují, přestože počty lůžek i klientů se příliš nemění a zůstávají na relativně stabilní úrovni. V roce 2017 přesáhly výdaje na domovy pro seniory hodnotu 12,8 mld. Kč. K pravidelnému navyšování výdajů dochází také u domovů se zvláštním režimem (výdaje v roce 2017 přes 7,3 mld. Kč), kde je ovšem evidován každoroční významný růst počtu zařízení, lůžek i klientů.

Graf 6.1 Výdaje na vybraná zařízení sociálních služeb

Zdroj dat: MPSV

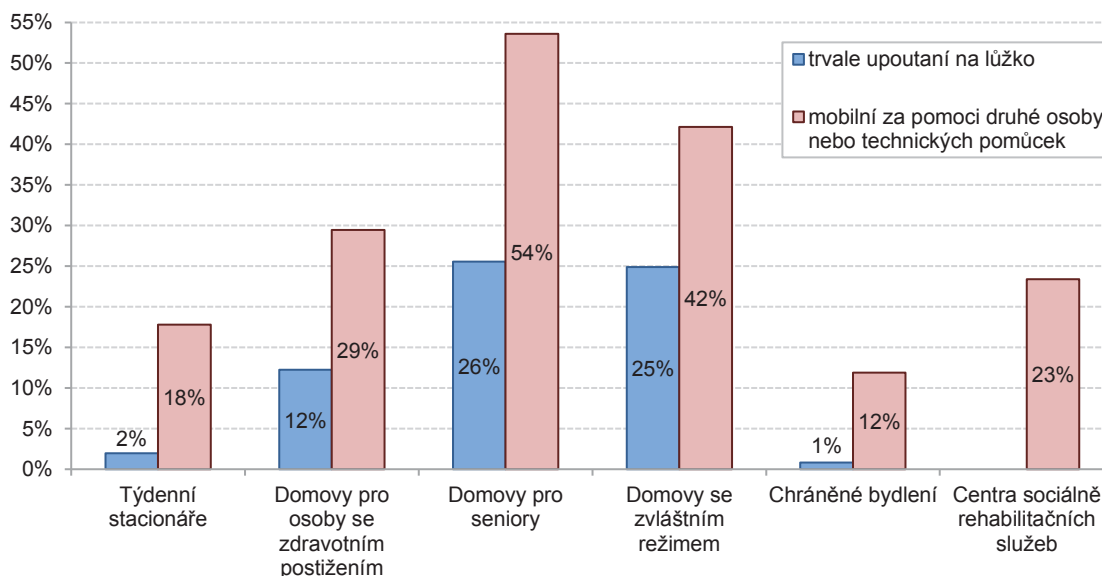
Graf 6.2 Struktura lůžek vybraných zařízení sociálních služeb podle zřizovatele v roce 2017

Zdroj dat: MPSV

Stát nadále určuje podmínky pro poskytování sociálních služeb, ale není jejich poskytovatelem, s výjimkou pěti specializovaných zařízení sociálních služeb, jejichž zřizovatelem je MPSV. Hlavní úlohu ve zhodnocení potřeb obyvatel a zajištění typově a územně dostupné sítě sociálních služeb mají krajské a místní samosprávy. Téměř 70 % celkové kapacity zařízení sociálních služeb zajišťují instituce, které jsou zřizovány kraji či obcemi. Ostatní zřizovatelé (nevládní neziskové organizace včetně církevních a soukromé právnické a fyzické osoby) hrají důležitou roli zvláště u některých druhů zařízení sociálních služeb, jako jsou terapeutické komunity, služby následné péče, zařízení pro krizovou pomoc a domy na půl cesty.

Graf 6.3 Podíl uživatelů pobytových zařízení sociálních služeb s vážným omezením mobility k 31. 12. 2017

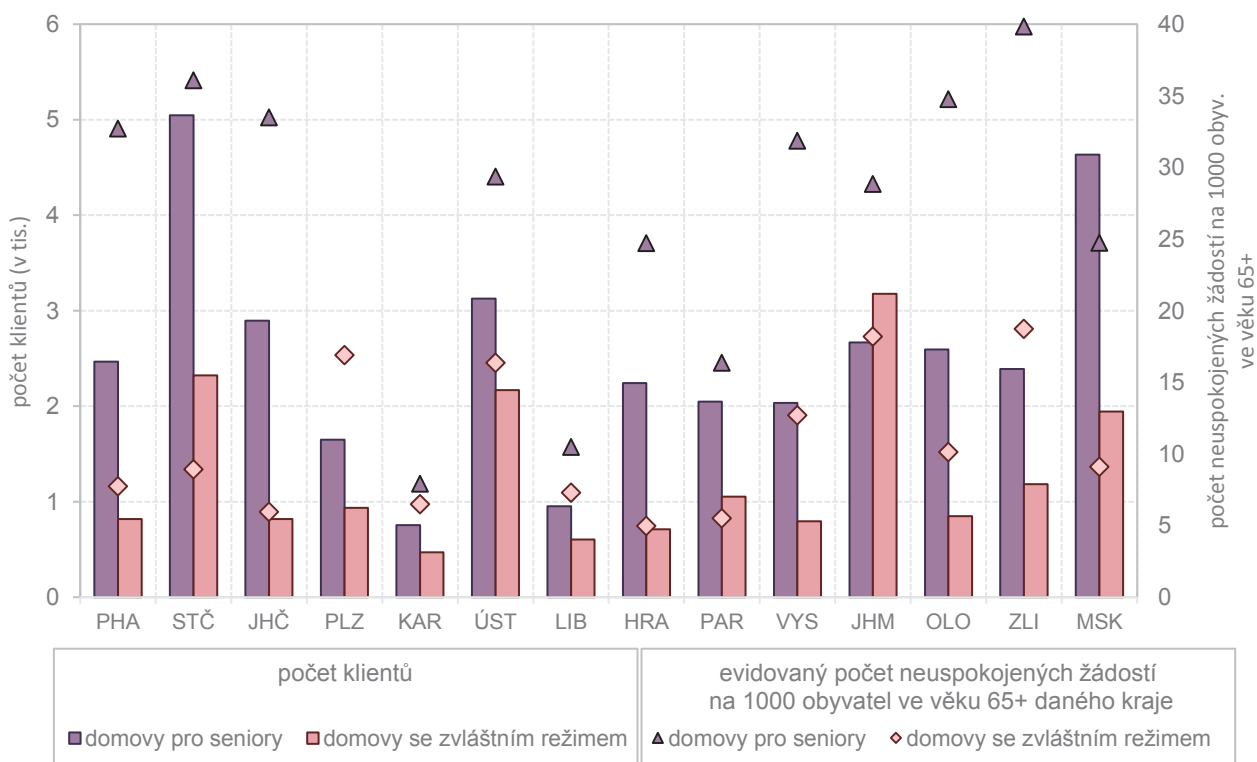
Zdroj dat: MPSV

Podíl klientů pobytových zařízení sociálních služeb s omezením mobility je pochopitelně závislý na druhu a charakteru poskytované služby a věkové struktuře klientů. Nejvíce uživatelů s pohybovým omezením je vykazováno mezi klienty domovů pro seniory a domovů se zvláštním režimem.

Počet klientů v domovech pro seniory je ve všech krajích až na výjimku, kterou tvoří Jihomoravský kraj, vyšší než v domovech se zvláštním režimem. Ke konci roku 2017 nebylo v České republice uspokojeno 60,4 tisíc žádostí o umístění v domově pro seniory, což je o 5,4 tisíc žádostí méně než v roce 2016. V případě žádostí o umístění v domově se zvláštním režimem došlo k téměř 5% meziročnímu nárůstu (celkem o 1,0 tisíc žádostí), na konci roku 2017 tak bylo evidováno přes 22 tisíc neuspokojených žádostí o umístění v domově se zvláštním režimem. Nejvyšší počet neuspokojených žádostí o umístění jak v domově pro seniory tak v domově se zvláštním režimem v přepočtu na 1000 obyvatel ve věku 65 a více let v daném kraji byl evidován ve Zlínském kraji, nejnižší naopak v kraji Karlovarském (umístění v domově pro seniory) a Královéhradeckém (umístění v domově se zvláštním režimem). Je důležité si uvědomit, že počet žádostí neodpovídá skutečnému počtu žadatelů, neboť žadatel si zpravidla podává více žádostí o umístění na různá místa, a zároveň se nemusí jednat o žádosti v rámci jednoho kraje.

Graf 6.4 Počet klientů a počet neuspokojených žádostí v domovech pro seniory a domovech se zvláštním režimem podle krajů k 31. 12. 2017

Zdroj dat: MPSV

Druhy zařízení sociálních služeb (dle § 34 zákona č. 108/2006 Sb. o sociálních službách)

Centra denních služeb

Centra denních služeb poskytují ambulantní služby osobám se sníženou soběstačností z důvodu věku, chronického onemocnění nebo zdravotního postižení, jejichž situace vyžaduje pomoc jiné fyzické osoby. Cílem služby je posílit samostatnost a soběstačnost osob v nepříznivé sociální situaci, která může vést k sociálnímu vyloučení. Služba obsahuje pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu, poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy, výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, terapeutické činnosti a pomoc při uplatňování práv a oprávněných zájmů. Služba se poskytuje za úhradu.

Denní stacionáře

Denní stacionáře poskytují ambulantní služby osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu věku, chronického onemocnění nebo zdravotního postižení, jejichž situace vyžaduje pravidelnou pomoc jiné fyzické osoby. Služba obsahuje pomoc při zvládnutí běžných úkonů péče o vlastní osobu, pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu, poskytnutí stravy, výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, sociálně terapeutické činnosti, pomoc při uplatňování práv a oprávněných zájmů. Služba se poskytuje za úhradu.

Týdenní stacionáře

Týdenní stacionáře poskytují pobytové služby osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu věku, chronického onemocnění nebo zdravotního postižení, jejichž situace vyžaduje pravidelnou pomoc jiné fyzické osoby. Služba obsahuje poskytnutí ubytování a stravy, pomoc při zvládnutí běžných úkonů péče o vlastní osobu, pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu, poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy, poskytnutí ubytování nebo pomoc při zajištění bydlení a výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, sociálně terapeutické činnosti, pomoc při uplatňování práv a oprávněných zájmů. Služba se poskytuje za úhradu.

Domovy pro osoby se zdravotním postižením

Domovy pro osoby se zdravotním postižením poskytují dlouhodobé pobytové služby osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu zdravotního postižení, jejichž situace vyžaduje pravidelnou pomoc jiné osoby. Služba obsahuje poskytnutí ubytování a stravy, pomoc při zvládnutí běžných úkonů péče o vlastní osobu, pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu, výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, sociálně terapeutické činnosti, pomoc při uplatňování práv a oprávněných zájmů. Služba se poskytuje za úhradu.

Domovy pro seniory

Domovy pro seniory poskytují dlouhodobé pobytové služby osobám, které mají sníženou soběstačnost zejména z důvodu věku, jejichž situace vyžaduje pravidelnou pomoc jiné osoby. Služba obsahuje poskytnutí ubytování a stravy, pomoc při zvládnutí běžných úkonů péče o vlastní osobu, pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, sociálně terapeutické činnosti, aktivizační činnosti, pomoc při uplatňování práv a oprávněných zájmů. Služba se poskytuje za úhradu.

Domovy se zvláštním režimem

Domovy se zvláštním režimem poskytují dlouhodobé pobytové služby osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu chronického duševního onemocnění, závislosti na návykových látkách, osobám se stařeckou, Alzheimerovou demencí a další typy demencí, jejichž situace vyžaduje pravidelnou pomoc jiné osoby. Režim v těchto zařízeních při poskytování sociálních služeb je přizpůsoben specifickým potřebám těchto osob. Služba obsahuje poskytnutí ubytování a stravy, pomoc při zvládnutí běžných úkonů péče o vlastní osobu, pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, sociálně terapeutické činnosti, aktivizační činnosti a pomoc při uplatňování práv a oprávněných zájmů. Služba se poskytuje za úhradu.

Chráněné bydlení

Chráněné bydlení je pobytová služba poskytovaná osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu zdravotního postižení nebo chronického onemocnění, včetně duševního onemocnění, jejichž situace vyžaduje pomoc jiné fyzické osoby. Chráněné bydlení má formu skupinového, popřípadě individuálního bydlení. Služba obsahuje poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy, poskytnutí ubytování, pomoc při zajištění chodu domácnosti, výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, sociálně terapeutické činnosti, pomoc při uplatňování práv a oprávněných zájmů. Služba se poskytuje za úhradu.

Azylové domy

Azylové domy poskytují pobytové služby na přechodnou dobu osobám v nepříznivé sociální situaci spojené se ztrátou bydlení. Služba obsahuje poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy, poskytnutí ubytování a pomoc při uplatňování práv a oprávněných zájmů. Služba se poskytuje za úhradu.

Domy na půl cesty

Domy na půl cesty poskytují pobytové služby zpravidla pro osoby do 26 let věku, které po dosažení zletilosti opouštějí školská zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy, popřípadě pro osoby z jiných zařízení pro péči o děti a mládež, a pro osoby, které jsou propuštěny z výkonu trestu odnětí svobody nebo ochranné léčby. Způsob poskytování sociálních služeb v těchto zařízeních je přizpůsoben specifickým potřebám těchto osob. Služba obsahuje činnosti poskytnutí ubytování, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, sociálně terapeutické činnosti a pomoc při uplatňování práv a oprávněných zájmů. Služba se poskytuje za úhradu.

Krizová pomoc

Krizová pomoc je terénní, ambulantní nebo pobytová služba na přechodnou dobu poskytovaná osobám, které se nacházejí v situaci ohrožení zdraví nebo života, kdy přechodně nemohou řešit svojí nepříznivou situaci vlastními silami. Služba obsahuje poskytnutí ubytování, poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy, sociálně terapeutické činnosti a pomoc při uplatňování práv a oprávněných zájmů. Služba se poskytuje bez úhrady.

Nízkoprahová denní centra

Nízkoprahová denní centra poskytují ambulantní služby, popřípadě terénní služby pro osoby bez přístřeší. Služba obsahuje pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu, poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy, pomoc při uplatňování práv a oprávněných zájmů. V nízkoprahových denních centrech hradí osoby úhradu za stravu ve výši stanovené poskytovatelem.

Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež

Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež poskytují ambulantní, popřípadě terénní služby dětem a mládeži ohroženým sociálním vyloučením. Služba je určena dětem ve věku od 6 do 26 let ohroženým společensky nežádoucími jevy. Cílem služby je zlepšit kvalitu jejich života předcházením nebo snížením sociálních a zdravotních rizik souvisejících s jejich způsobem života, umožnit jim lépe se orientovat v jejich sociálním prostředí a vytvářet podmínky, aby v případě zájmu mohli řešit svojí nepříznivou sociální situaci. Služba může být poskytována osobám anonymně. Služba obsahuje výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, sociálně terapeutické činnosti a pomoc při uplatňování práv a oprávněných zájmů. Služba se poskytuje bez úhrady.

Noclehárny

Noclehárny poskytují ambulantní služby osobám bez přístřeší, které mají zájem o využití hygienického zařízení a přenocování. Služba obsahuje pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu, poskytnutí přenocování. Služba se poskytuje za úhradu ve výši stanovené poskytovatelem.

Terapeutické komunity

Terapeutické komunity poskytují pobytové služby i na přechodnou dobu pro osoby závislé na návykových látkách nebo osoby s chronickým duševním onemocněním, které mají zájem o začlenění do běžného života. Služba obsahuje činnosti poskytnutí stravy, poskytnutí ubytování, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, sociálně terapeutické činnosti a pomoc při uplatňování práv a oprávněných zájmů. Služba se poskytuje za úhradu.

Sociální poradenství

Sociální poradenství poskytuje osobám v nepříznivé sociální situaci potřebné informace přispívající k řešení jejich situace. Základní sociální poradenství je součástí všech druhů sociálních služeb. Odborné sociální poradenství zahrnuje občanské poradny, manželské a rodinné poradny, sociální práci s osobami společensky nepřízřívobnými, poradny pro oběti trestných činů a domácího násilí, sociálně právní poradenství pro osoby se zdravotním postižením a seniory. Služba obsahuje poradenství, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, terapeutické činnosti a pomoc při uplatňování práv a oprávněných zájmů. Služba se poskytuje bez úhrady.

Sociálně terapeutické dílny

Sociálně terapeutické dílny jsou ambulantní služby poskytované osobám se sníženou soběstačností z důvodu zdravotního postižení, které nejsou z tohoto důvodu umístitelné na otevřeném ani chráněném trhu práce. Jejich účelem je dlouhodobá a pravidelná podpora zdokonalování pracovních návyků a dovedností prostřednictvím pracovní terapie. Služba obsahuje činnosti pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu, poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy, nácvik dovedností pro zvládání péče o vlastní osobu, soběstačnosti a dalších činností vedoucích k sociálnímu začlenění a podpora vytváření a zdokonalování základních pracovních návyků a dovedností. Služba se poskytuje za úhradu.

Sociální rehabilitace

Jedná se o soubor specifických činností směřujících k dosažení samostatnosti, nezávislosti a soběstačnosti osob, a to rozvojem jejich specifických schopností a dovedností, posilováním návyků a nácvikem výkonu běžných činností pro samostatný život. Sociální rehabilitace se poskytuje formou terénních a ambulantních služeb, nebo formou pobytových služeb poskytovaných v centrech sociálně rehabilitačních služeb. Terénní a ambulantní služba obsahuje činnosti nácvik dovedností pro zvládání péče o vlastní osobu, soběstačnosti a dalších činností vedoucích k sociálnímu začlenění, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti a pomoc při uplatňování práv a oprávněných zájmů. Forma pobytové služby v centrech sociálně rehabilitačních služeb obsahuje poskytnutí ubytování a stravy, pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu, nácvik dovedností pro zvládání péče o vlastní osobu, soběstačnosti a dalších činností vedoucích k sociálnímu začlenění, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti a pomoc při uplatňování práv a oprávněných zájmů. Služba se poskytuje za úhradu.

Raná péče

Raná péče je terénní služba, popřípadě doplněná ambulantní formou služby, poskytována dítěti a rodičům dítěte ve věku do 7 let, které je zdravotně postižené, nebo jehož vývoj je ohrožen v důsledku nepříznivého zdravotního stavu. Služba je zaměřena na podporu rodiny a podporu vývoje dítěte s ohledem na jeho specifické potřeby. Služba obsahuje výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, sociálně terapeutické činnosti a pomoc při uplatňování práv a oprávněných zájmů. Služba se poskytuje bez úhrady.

Intervenční centra

Intervenční centra poskytují pomoc osobám ohroženým domácím násilím. Na základě zákonné povinnosti kontaktují osobu ohroženou, a to nejpozději do 48 hodin od doručení kopie úředního záznamu o vykazání ze společného obydlí. Služba obsahuje sociálně terapeutické činnosti a pomoc při uplatňování práv a oprávněných zájmů. Pokud je poskytována formou pobytových služeb obsahuje poskytnutí ubytování, poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy. Součástí služby je zajištění spolupráce mezi intervenčními centry, poskytovateli jiných sociálních služeb, OSPOD, obcemi, útvary Policie ČR a obecní policie, jakož i ostatními orgány veřejné správy. Služba se poskytuje bez úhrady.

Služby následné péče

Služby následné péče jsou ambulantní nebo pobytové služby poskytované osobám s chronickým duševním onemocněním a osobám závislým na návykových látkách, které absolvovaly ústavní léčbu ve zdravotnickém zařízení, absolvovaly ambulantní léčbu nebo se jí podrobují, nebo osobám, které abstínují. Služba obsahuje sociálně terapeutické činnosti, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím pomoc při uplatňování práv a oprávněných zájmů. Služba se poskytuje bez úhrady.

Rezortní statistická zjišťování Ministerstva práce a sociálních věcí (MPSV) týkající se oblasti sociálních služeb jsou dostupná na adrese <http://www.mpsv.cz/cs/16646>

Další informace z oblasti sociálních služeb jsou dostupné na internetových stránkách Ministerstva práce a sociálních věcí (MPSV) <http://www.mpsv.cz/cs/18661>

6-1. Počet zařízení sociálních služeb a jejich kapacita v roce 2017

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

Druh služby (uvedené v § 34 zákona č. 108/2006 Sb.)	Počet služeb celkem	Kapacita služby (počet lůžek)
Centra denních služeb	79	-
Denní stacionáře	270	-
Týdenní stacionáře	57	868
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	204	12 231
Domovy pro seniory	519	37 037
Domovy se zvláštním režimem	322	18 853
Chráněné bydlení	207	4 014
Azylové domy	214	7 199
Domy na půl cesty	36	396
Zařízení pro krizovou pomoc	41	42
Nízkoprahová denní centra	61	-
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	245	-
Noclehárny	76	-
Terapeutické komunity	14	237
Sociální poradny	523	-
Sociálně terapeutické dílny	152	-
Sociální rehabilitace	275	361
Pracoviště rané péče	47	-
Intervenční centra	18	-
Služby následné péče	44	265
Celkem ČR	3 404	81 503

6-2. Vybraná pobytová zařízení sociálních služeb (stav k 31. 12.)

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

Rok	Týdenní stacionáře	Domovy pro osoby se zdravotním postižením	Domovy pro seniory	Domovy se zvláštním režimem	Chráněné bydlení	Azylové domy	Domy na půl cesty
Zařízení							
2012	67	212	480	210	148	214	41
2013	65	212	491	228	161	215	34
2014	63	210	500	263	178	211	35
2015	60	212	496	276	196	215	34
2016	57	209	514	307	205	211	37
2017	57	204	519	322	207	214	36
Lůžka							
2012	951	13 820	37 477	10 740	2 743	6 534	429
2013	897	13 423	38 091	12 048	2 956	6 661	355
2014	845	12 926	37 327	14 354	3 214	7 002	381
2015	836	12 707	37 200	15 494	3 556	7 311	376
2016	779	12 402	37 247	17 784	3 898	7 111	408
2017	868	12 231	37 037	18 853	4 014	7 199	396
Klienti (uživatelé)							
2012	827	13 334	36 197	10 300	2 606	5 454	314
2013	773	12 956	36 598	11 564	2 803	5 380	283
2014	750	12 500	35 882	13 668	2 979	5 554	285
2015	735	12 206	35 944	14 783	3 280	5 485	248
2016	692	11 997	35 829	16 856	3 660	5 355	228
2017	770	11 815	35 501	17 856	3 766	5 451	259
Výdaje na sociální služby (tis. Kč)							
2012	243 895	4 865 623	10 198 414	3 343 796	477 094	727 007	70 178
2013	238 867	4 852 794	10 663 548	3 744 971	544 016	663 408	56 418
2014	246 381	5 010 605	10 907 334	4 598 931	674 903	736 391	62 755
2015	284 653	5 220 070	11 278 162	5 151 772	787 403	758 826	61 260
2016	249 046	5 186 742	11 596 192	6 108 318	948 125	749 239	61 650
2017	357 291	5 748 341	12 859 207	7 322 019	1 096 813	852 799	70 406

6-3. Uživatelé (klienti) zařízení sociálních služeb v roce 2017

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

Druh služby (uvedené v § 34 zákona č. 108/2006 Sb.)	Počet uživatelů (klientů) k 31. 12. 2016	Pohyb ve sledovaném roce			Počet uživatelů (klientů) k 31. 12. 2017	z toho	
		přijetí	propuštění	zemřelí		trvale upoutaní na lůžko	mobilitní za pomoci druhé osoby nebo technických pomůcek
Tydenní stacionáře	780	194	191	13	770	15	137
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	11 779	1 073	373	664	11 815	1 447	3 481
Domovy pro seniory	35 760	11 840	1 840	10 259	35 501	9 072	19 034
Domovy se zvláštním režimem	17 013	7 588	1 165	5 580	17 856	4 447	7 527
Chráněné bydlení	3 578	806	489	129	3 766	31	448
Azylové domy	5 398	11 741	11 655	33	5 451	-	14
Domy na půl cesty	264	535	540	-	259	-	-
Zařízení pro krizovou pomoc	7	683	681	-	9	-	-
Terapeutické komunity	183	368	357	-	194	-	-
Centra sociálně rehabilitačních služeb	289	638	618	1	308	-	72
Služby následné péče	290	482	485	-	287	-	-
Celkem ČR	75 341	35 948	18 394	16 679	76 216	15 012	30 713

6-4. Počet uživatelů (klientů) zařízení sociálních služeb podle krajů k 31. 12. 2017

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

ČR, kraje (trvalé bydliště žadatele)	centra denních služeb	denní stacionáře	týdenní stacionáře	domov pro osoby se zdravotním postižením	domovy pro seniory	domovy se zvláštním režimem	chráněné bydlení	azylové domy	domy na půl cesty	zařízení pro krizovou pomoc
Česká republika	3 788	6 323	770	11 815	35 501	17 856	3 766	5 451	259	10 309
Hl. m. Praha	414	788	150	423	2 466	820	194	635	33	2 323
Středočeský	196	714	150	1 464	5 045	2 324	512	400	25	721
Jihočeský	123	348	85	577	2 896	819	248	305	1	601
Plzeňský	32	206	29	1 022	1 649	937	338	186	4	416
Karlovarský	33	93	9	433	754	470	88	105	6	88
Ústecký	38	236	27	1 432	3 127	2 169	458	545	6	790
Liberecký	150	179	56	326	954	604	120	118	14	-
Královéhradecký	178	352	5	680	2 241	712	139	191	9	78
Pardubický	88	251	22	634	2 047	1 053	139	182	36	846
Vysočina	135	667	36	554	2 035	794	185	156	3	192
Jihomoravský	555	684	145	1 123	2 669	3 178	312	655	25	2 531
Olomoucký	207	439	9	1 005	2 594	847	356	630	10	239
Zlínský	176	359	30	886	2 389	1 184	158	307	35	42
Moravskoslezský	1 463	1 007	17	1 256	4 635	1 945	519	1 036	52	1 442

ČR, kraje (trvalé bydliště žadatele)	nízko- prahová denní centra	nízko- prahová zařízení pro děti a mládež	nocle- hárny	terapeutické komunity	sociální poradny	sociálně terapeu- tické dílny	sociální rehabilitace	pracoviště rané péče	intervenční centra	služby následné péče
Česká republika	23 257	37 132	50 638	194	283 459	4 917	22 176	4 731	4 715	2 503
Hl. m. Praha	5 318	3 003	33 623	-	63 443	222	4 406	1 071	490	709
Středočeský	985	2 454	411	36	17 952	605	1 908	278	569	470
Jihočeský	310	5 883	316	59	16 051	769	993	341	341	96
Plzeňský	479	1 423	506	10	12 564	140	3 935	233	94	166
Karlovarský	423	560	317	-	9 942	299	600	67	234	-
Ústecký	1 103	6 499	728	14	19 881	811	1 334	57	577	71
Liberecký	662	743	279	11	10 430	181	410	244	149	48
Královéhradecký	421	1 361	368	-	12 368	42	900	241	268	102
Pardubický	6 779	1 652	5 877	-	9 865	251	1 220	444	215	21
Vysočina	-	1 800	-	15	31 125	99	1 167	230	180	35
Jihomoravský	2 192	4 200	1 056	23	30 466	264	2 107	488	635	259
Olomoucký	1 660	1 804	948	13	7 828	122	984	428	150	102
Zlínský	610	1 244	4 327	-	10 831	351	839	171	274	40
Moravskoslezský	2 315	4 506	1 882	13	30 713	761	1 373	438	539	384

6-5. Počet zařízení sociálních služeb podle zřizovatele v roce 2017

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

Druh služby (uvedené v § 34 zákona č. 108/2006 Sb.)	Celkem	v tom:				
		Státní	Krajské	Obecní	Církevní	Ostatní
Centra denních služeb	79	-	5	16	25	33
Denní stacionáře	270	3	35	78	60	94
Týdenní stacionáře	57	1	27	7	10	12
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	204	5	143	29	13	14
Domovy pro seniory	519	-	180	169	65	105
Domovy se zvláštním režimem	322	-	119	69	23	111
Chráněné bydlení	207	3	92	13	34	65
Azylové domy	214	-	7	46	81	80
Domy na půl cesty	36	-	1	4	7	24
Zařízení pro krizovou pomoc	41	-	1	1	11	27
Nízkoprahová denní centra	61	-	-	3	33	25
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	245	-	2	19	81	143
Noclehárny	76	-	1	17	29	29
Terapeutické komunity	14	-	1	-	1	12
Sociální poradny	523	3	28	35	87	368
Sociálně terapeutické dílny	152	1	26	3	37	85
Centra sociálně rehabilitačních služeb	275	3	5	2	49	216
Pracoviště rané péče	47	1	-	2	12	32
Intervenční centra	18	-	6	-	4	8
Služby následné péče	44	-	1	1	6	36
Celkem ČR	3 401	20	680	514	668	1 519

6-6. Kapacita (počet lůžek) zařízení sociálních služeb podle zřizovatele v roce 2017

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

Druh služby (uvedené v § 34 zákona č. 108/2006 Sb.)	Celkem	v tom:				
		Státní	Krajské	Obecní	Církevní	Ostatní
Centra denních služeb	-	-	-	-	-	-
Denní stacionáře	-	-	-	-	-	-
Týdenní stacionáře	868	91	419	81	85	192
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	12 231	626	9 722	1 206	282	395
Domovy pro seniory	37 037	-	16 157	13 990	2 493	4 397
Domovy se zvláštním režimem	18 853	-	7 096	4 209	631	6 917
Chráněné bydlení	4 014	94	2 027	207	491	1 195
Azylové domy	7 199	-	282	1 319	2 757	2 841
Domy na půl cesty	396	-	3	22	75	296
Zařízení pro krizovou pomoc	42	-	-	-	9	33
Nízkoprahová denní centra	-	-	-	-	-	-
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	-	-	-	-	-	-
Noclehárny	-	-	-	-	-	-
Terapeutické komunity	237	-	15	-	15	207
Sociální poradny	-	-	-	-	-	-
Sociálně terapeutické dílny	-	-	-	-	-	-
Centra sociálně rehabilitačních služeb	361	66	-	-	88	207
Pracoviště rané péče	-	-	-	-	-	-
Intervenční centra	-	-	-	-	-	-
Služby následné péče	265	-	5	11	34	215
Celkem ČR	81 503	877	35 726	21 045	6 960	16 895

6-7. Ekonomické ukazatele vybraných zařízení sociálních služeb podle zřizovatele v roce 2017

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

Druh služby (uvedené v § 34 zákona č. 108/2006 Sb.)	Počet služeb	Kapacita služby (počet lůžek)	PŘÍJMY (v tis. Kč)			VÝDAJE (v tis. Kč)		
			Celkem	z toho		Celkem	v tom	
				z úhrad za ubytování, stravu a poskyt. péči	dotace ¹⁾		neinvestiční	investiční
státní a krajská zařízení sociálních služeb								
Domovy pro seniory	180	16 157	5 824 561	3 038 571	2 270 973	5 780 476	5 588 863	191 612
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	148	10 348	5 001 142	2 006 344	2 593 885	4 914 989	4 762 955	152 035
Domovy se zvláštním režimem	119	7 096	3 131 524	1 479 323	1 301 369	3 055 820	2 991 865	63 955
Denní a týdenní stacionáře	66	510	400 804	67 623	316 343	385 411	382 696	2 716
Ostatní	187	2 492	1 014 295	246 948	721 447	1 016 056	1 006 991	9 066
Celkem	700	36 603	15 372 328	6 838 808	7 204 018	15 152 752	14 733 369	419 383
obecní zařízení sociálních služeb								
Domovy pro seniory	169	13 990	4 887 378	2 647 974	1 755 893	4 840 011	4 698 027	141 984
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	29	1 206	536 975	223 600	270 921	535 238	531 378	3 861
Domovy se zvláštním režimem	69	4 209	1 689 118	918 153	619 224	1 705 890	1 679 830	26 060
Denní a týdenní stacionáře	85	81	263 761	46 879	202 065	245 155	240 971	4 183
Ostatní	162	1 559	344 718	52 347	234 262	339 027	337 001	2 025
Celkem	514	21 045	7 721 950	3 888 953	3 082 365	7 665 321	7 487 208	178 113
ostatní (nestátní) zařízení sociálních služeb								
Domovy pro seniory	170	6 890	2 231 360	1 340 087	513 691	2 238 721	2 152 113	86 608
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	27	677	295 957	138 378	97 298	298 113	295 267	2 846
Domovy se zvláštním režimem	134	7 548	3 542 703	1 518 715	315 851	2 560 309	2 515 074	45 235
Denní a týdenní stacionáře	175	277	546 845	108 441	331 569	550 187	525 075	25 112
Ostatní	1 681	8 463	367 528	385 491	3 195 803	3 601 399	3 560 178	41 221
Celkem	2 187	23 855	6 984 393	3 491 112	4 454 212	9 248 729	9 047 707	201 022

¹⁾ jedná se o dotace od státu a dotace od zřizovatele

6-8. Evidovaný počet neuspokojených žádostí v zařízeních sociálních služeb podle krajů k 31. 12. 2017

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

ČR, kraje (trvalé bydliště žadatele)	centra denních služeb	denní stacionáře	týdenní stacionáře	domovy pro osoby se zdravotním postižením	domovy pro seniory	domovy se zvláštním režimem	chráněné bydlení	azylové domy	domy na půl cesty	zařízení pro krizovou pomoc
Česká republika	107	191	137	2 716	61 013	22 348	2 315	6 061	84	642
Hl. m. Praha	16	23	18	142	7 955	1 882	82	1 125	35	480
Středočeský	2	17	35	350	8 748	2 162	100	576	2	-
Jihočeský	-	6	9	306	4 192	743	99	1 025	-	-
Plzeňský	-	4	-	268	4 647	1 928	19	213	6	-
Karlovarský	-	5	9	32	455	373	6	43	-	-
Ústecký	-	6	-	247	4 537	2 527	89	1 108	21	101
Liberecký	4	6	2	74	900	625	12	58	4	-
Královéhradecký	-	1	-	323	2 821	566	34	50	-	-
Pardubický	17	-	3	45	1 657	557	30	167	9	27
Vysočina	-	16	3	117	3 197	1 274	50	186	4	-
Jihomoravský	10	34	44	265	7 228	4 171	313	283	-	-
Olomoucký	-	20	-	87	4 349	1 268	958	283	-	5
Zlínský	29	34	2	176	4 613	2 168	112	360	-	-
Moravskoslezský	29	19	12	284	5 714	2 104	411	584	3	29

ČR, kraje (trvalé bydliště žadatele)	nízko- prahová denní centra	nízko- prahová zařízení pro děti a mládež	noclehárny	terapeutické komunity	sociální poradny	sociálně terapeu- tické dílny	sociální rehabilitace	raná péče	intervenční centra	služby následné péče
Česká republika	291	1 278	829	64	2 280	218	625	183	128	331
Hl. m. Praha	31	49	68	-	360	11	133	62	8	31
Středočeský	20	46	77	15	106	12	59	11	11	19
Jihočeský	6	11	28	-	39	5	24	14	1	44
Plzeňský	-	1	-	-	94	1	13	-	-	74
Karlovarský	-	2	4	-	66	85	8	-	2	-
Ústecký	35	124	95	32	344	8	9	-	-	1
Liberecký	26	205	17	15	83	1	64	19	-	22
Královéhradecký	8	90	111	-	293	1	22	5	57	-
Pardubický	13	193	126	-	38	4	56	7	7	-
Vysočina	-	67	-	-	77	2	3	1	-	17
Jihomoravský	-	86	69	-	342	52	32	34	-	36
Olomoucký	3	91	10	-	17	-	24	13	36	56
Zlínský	-	4	20	-	120	12	39	-	-	-
Moravskoslezský	149	309	204	2	301	24	139	17	6	31

7. Evropský systém jednotných statistik sociální ochrany (ESSPROS)

Evropský systém jednotných statistik sociální ochrany (The European System of integrated Social PROtection Statistics – ESSPROS) byl určen Eurostatem v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 458/2007 ze dne 25. dubna 2007, o Evropském systému jednotné statistiky sociální ochrany (ESSPROS), jako specifický nástroj vzájemně srovnatelného statistického sledování sociální ochrany v členských státech EU. Pro využití tohoto systému v ČR byla v roce 2000 na základě dohody mezi ČSÚ a MPSV ustavena meziresortní pracovní skupina pod gescí MPSV, která řeší jeho zavádění v podmínkách ČR. ESSPROS se člení na Základní systém (ZS) odpovídající standardním informacím o příjmech a výdajích v oblasti sociální ochrany a moduly poskytující doplňkové statistické informace. Veškeré transakce, které spadají do rámce ESSPROS, by měly být účetně podchyceny. V případech, kdy není účetnictví v potřebné míře k dispozici, je možné využít údajů ze statistických a jiných administrativních zdrojů, výjimečně i odborných odhadů.

V základním systému ESSPROS je sociální ochrana definována jako souhrn intervencí ze strany veřejných nebo soukromých institucí, jejichž cílem je ulehčit domácnostem a jednotlivcům zátěž vyplývající z předem určených rizik a potřeb, pokud tak nečiní jiná souběžná reciproční nebo individuální úmluva. Seznam rizik a potřeb, které jsou považovány za funkce sociální ochrany, je stanoven následovně:

nemoc/zdravotní péče – peněžní podpora vyplácená v souvislosti s tělesnou nebo duševní nemocí, kromě invalidity; zdravotní péče zaměřená na udržení nebo zlepšení zdravotního stavu osob v systému sociální ochrany bez ohledu na původ nemoci;

invalidita – peněžní nebo naturální podpora (kromě zdravotní péče), jejímž důvodem je nemožnost tělesně nebo duševně postižených osob vykonávat ekonomickou nebo sociální činnost;

stáří – peněžní nebo naturální podpora (kromě zdravotní péče) v souvislosti se stářím;

pozůstalí – peněžní nebo naturální podpora v souvislosti se smrtí člena rodiny;

rodina/děti – peněžní nebo naturální podpora (kromě zdravotní péče) při výdajích spojených s těhotenstvím, narozením a adopcí dítěte, výchovou dětí a péčí o ostatní členy rodiny;

nezaměstnanost – peněžní nebo naturální podpora v souvislosti s nezaměstnaností;

bydlení – pomoc poskytovaná na náklady spojené s bydlením;

sociální vyloučení jinde neklasifikované – peněžní nebo naturální podpora (kromě zdravotní péče) konkrétně určená k odstranění nebo zmírnění sociálního vyloučení, pokud není poskytována v rámci některé z ostatních funkcí sociální ochrany.

Základní systém řeší sociální ochranu poskytovanou ve formě plateb v hotovosti, náhrad a přímo poskytovaného zboží a služeb domácnostem a jednotlivcům.

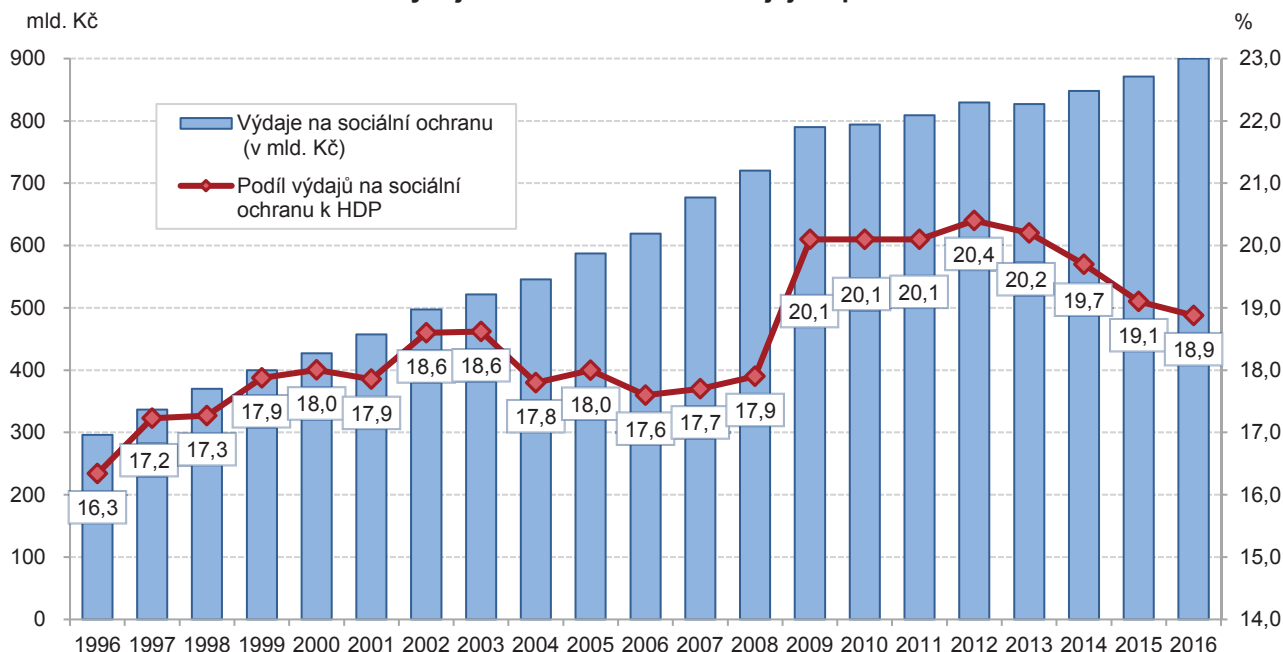
Metodika výpočtu výdajů na sociální ochranu podle systému ESSPROS je odlišná od metodiky používané k vyjádření výdajů na dávky sociálního zabezpečení používané v ostatních kapitolách této publikace.

Výdaje na sociální ochranu podle základního systému ESSPROS v roce 2016

Vzhledem k tomu, že do výpočtu výdajů na sociální ochranu podle systému ESSPROS jsou zahrnuty údaje z mnoha datových zdrojů, jsou informace dostupné s jednoletým zpožděním. Pro mezinárodní srovnání jsou k dispozici údaje s dvouletým odstupem.

Vývoj výdajů na sociální ochranu v České republice má dlouhodobě rostoucí tendenci. V roce 2016 dosáhly tyto výdaje hodnoty 900 mld. Kč, což byl oproti předchozímu roku nárůst o 28,7 mld. Kč (o 3,3 %). Jejich podíl na celkovém hrubém domácím produktu (HDP) od roku 2012, kdy dosáhl svého maxima 20,4 %, naopak mírně klesá. V období let 2004 až 2008 se pohyboval pod hranicí 18 % a mezi lety 2009 až 2013 nad 20 %, v roce 2016 dosahoval 18,9 %.

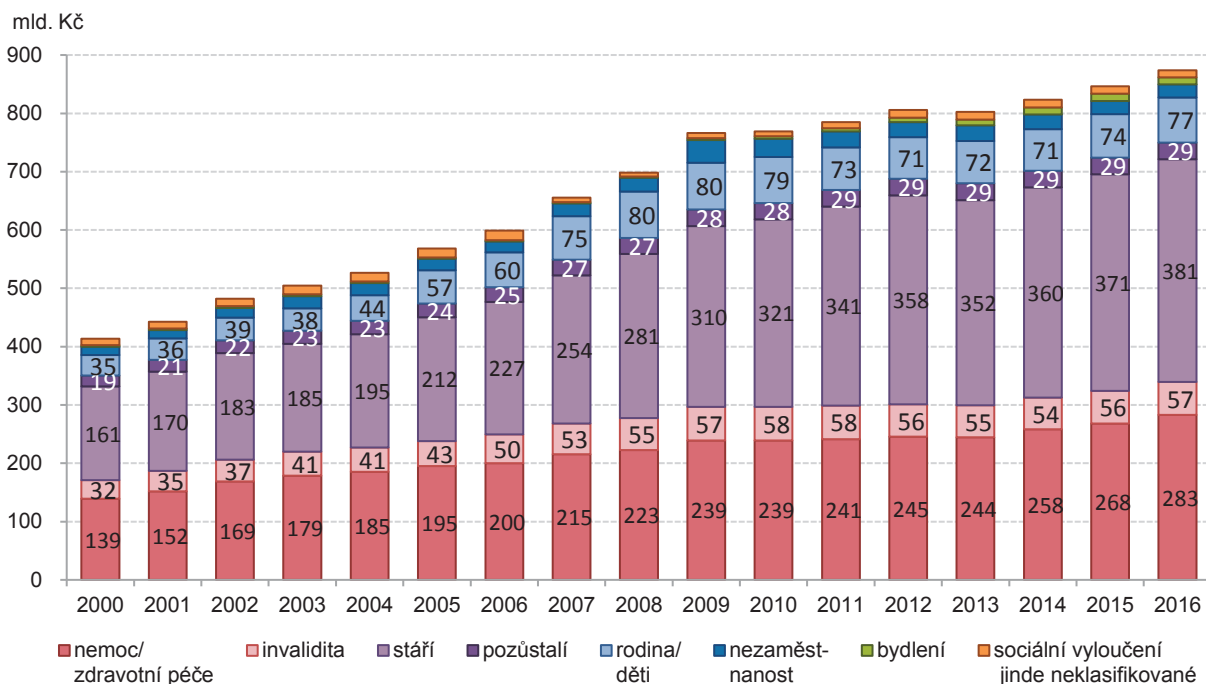
Graf 7.1 Výdaje na sociální ochranu a jejich podíl k HDP

Pozn.: Výdaje na sociální ochranu včetně administrativních nákladů.
Zdroj dat: MPSV

V rámci výdajů České republiky na sociální ochranu jsou nejvyšší částky v členění základního systému ESSPROS vypláceny na funkci sociální ochrany „stáří“, která v roce 2016 tvořila 44 % výdajů (381 mld. Kč). Druhou výdajově nejvýznamnější funkcí sociální ochrany je „nemoc/zdravotní péče“, na níž bylo spotřebováno 32 % (283 mld. Kč) celkových výdajů. Řádově nižší jsou hodnoty výdajů na funkce „rodina/děti“ nebo „invalidita“, které představují 9 %, respektive 7 % výdajů na sociální ochranu.

Graf 7.2 Výdaje na sociální ochranu podle základního systému ESSPROS

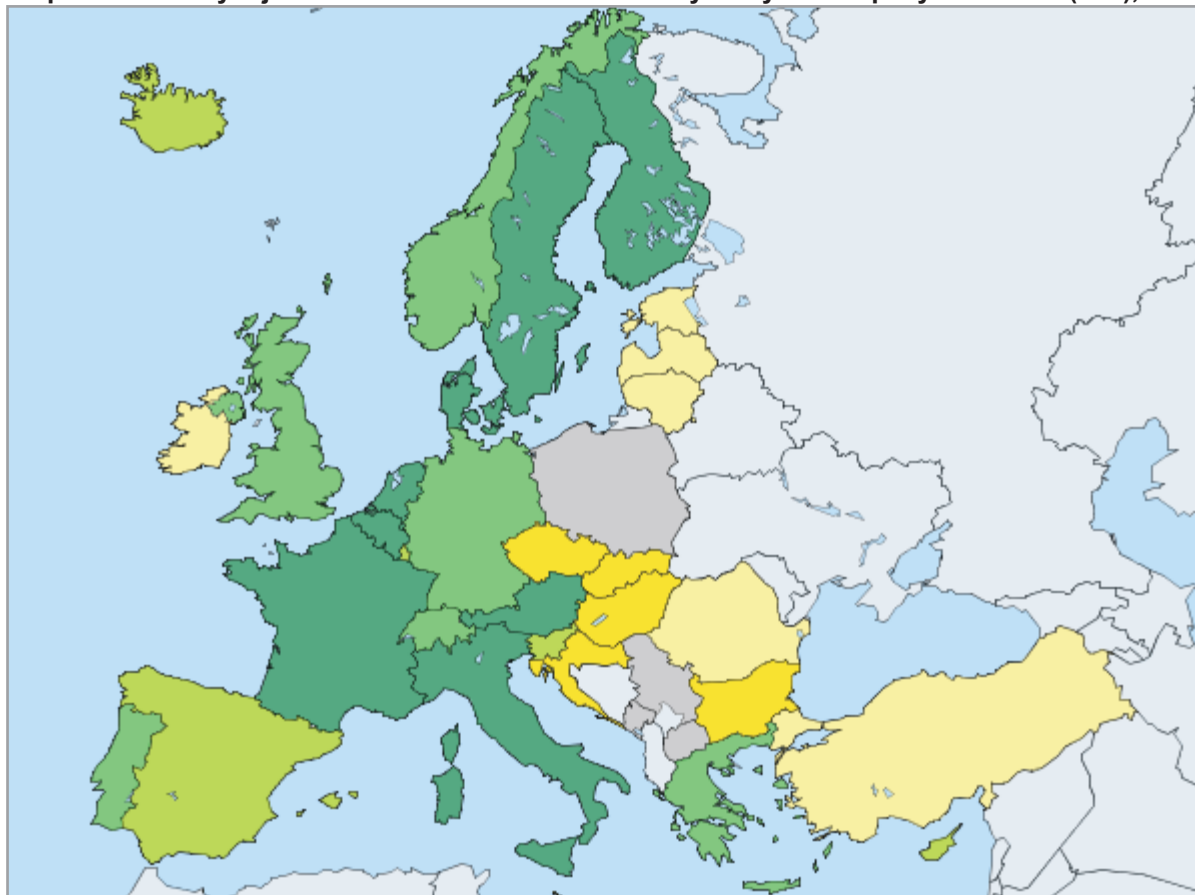
Pozn.: Výdaje nezahrnují administrativní náklady
Zdroj dat: MPSV

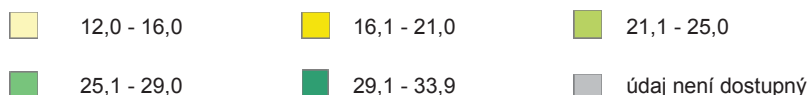
Mezinárodní srovnání výdajů na sociální ochranu podle základního systému ESSPROS v roce 2015

Podíl výdajů na sociální ochranu z celkového objemu HDP dané země se v jednotlivých zemích Evropské Unie značně liší. Nejnižší část na HDP, méně než 16 % vydávaly v roce 2015 Turecko, pobaltské země, Rumunsko a Irsko. Mezi 16 až 21 % z HDP tvořily výdaje na sociální ochranu v České republice, Slovensku, Maďarsku, Chorvatsku, Bulharsku a na Maltě. Island, Španělsko, Kypr, Slovinsko a Lucembursko vydávaly na sociální ochranu částky v hodnotě 21 až 25 % HDP. Výdaje na sociální ochranu odpovídající 25 až 29 % HDP byly v roce 2015 evidovány ve Švýcarsku, Německu, Velké Británii, Norsku, Řecku a Portugalsku. V přepočtu na podíl HDP měly nejvyšší výdaje na sociální ochranu, více než 29 % HDP Finsko, Švédsko, Dánsko, Belgie, Nizozemí, Francie, Itálie a Rakousko.

Mapa 7.1 Podíl výdajů na sociální ochranu k HDP ve vybraných evropských zemích (v %), 2015

Legenda

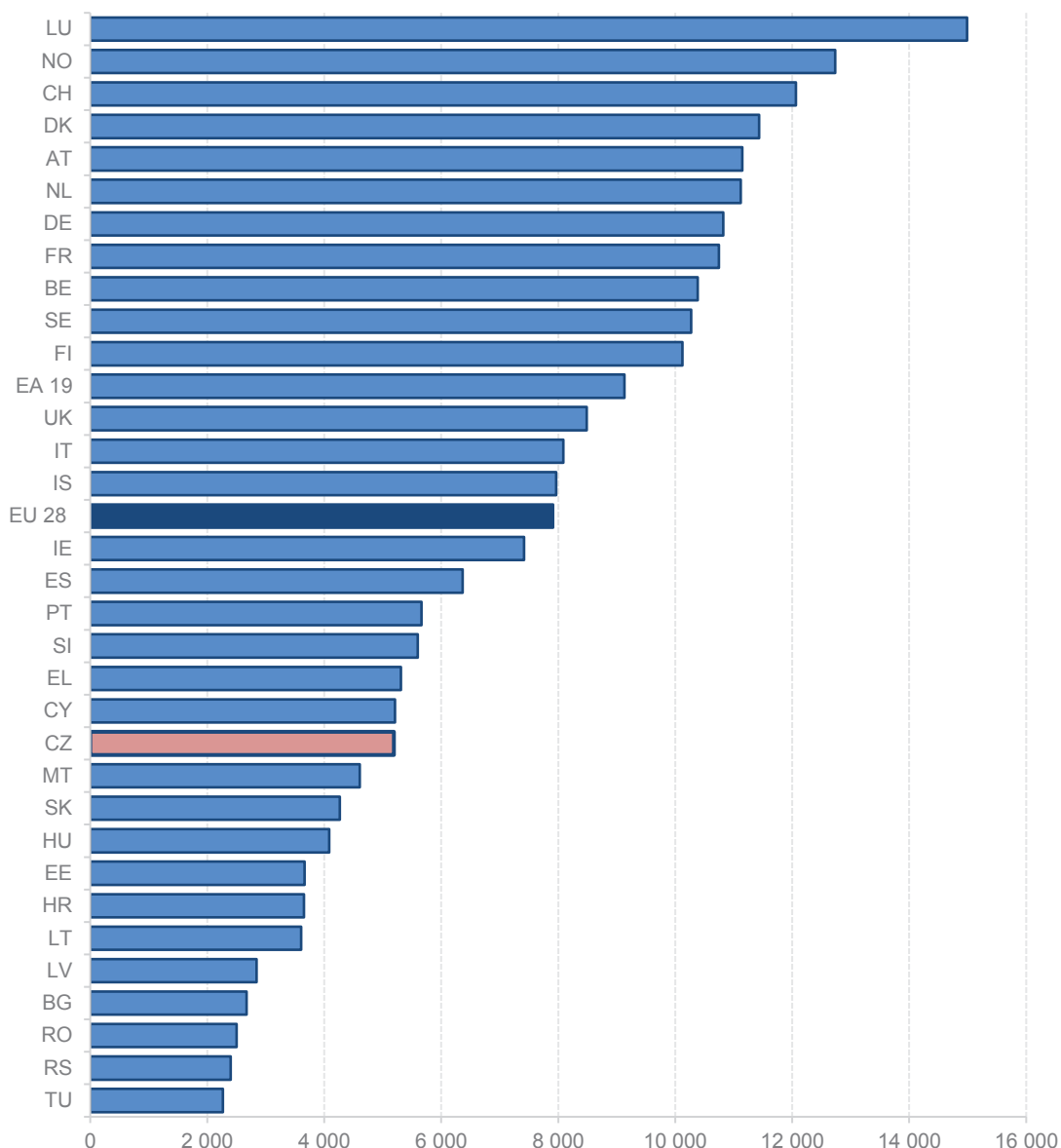
Minimum: Turecko = 12,0

Maximum: Francie = 33,9

Zdroj dat: Eurostat: (<http://ec.europa.eu/eurostat/web/social-protection/data/main-tables>) údaje k 24. 10. 2018

Pro mezinárodní srovnání výdajů na sociální ochranu se mimo jejich podílu na HDP užívá také jejich přepočet na standard kupní síly (PPS), což je uměle vytvořená měnová jednotka používaná právě při mezinárodních srovnáních souhrnných ekonomických ukazatelů. V přepočtu na PPS vydává Česká republika na sociální ochranu téměř dvě třetiny průměrných výdajů v Evropské Unii (EU 28). Podobný objem výdajů jako v České republice, je na sociální ochranu vynakládán v Řecku, na Maltě, Kypru a ve Slovinsku a Portugalsku. Více než 1,5 násobek průměrných výdajů EU 28 vydávají Lucembursko, Norsko, Švýcarsko a Dánsko a vysoko nad průměr ještě Rakousko, Nizozemí, Německo a Francie. Naopak méně než třetina průměrných výdajů v EU 28 je na sociální ochranu vynakládána v Turecku, Rumunsku, Srbsku a Bulharsku.

Graf 7.3 Výdaje na sociální ochranu ve vybraných evropských zemích v PPS* na 1 obyvatele v roce 2015

* PPS je standard kupní síly (Purchasing Power Standard), podrobněji na

https://www.czso.cz/csu/czso/evropsky_srovnacni_program

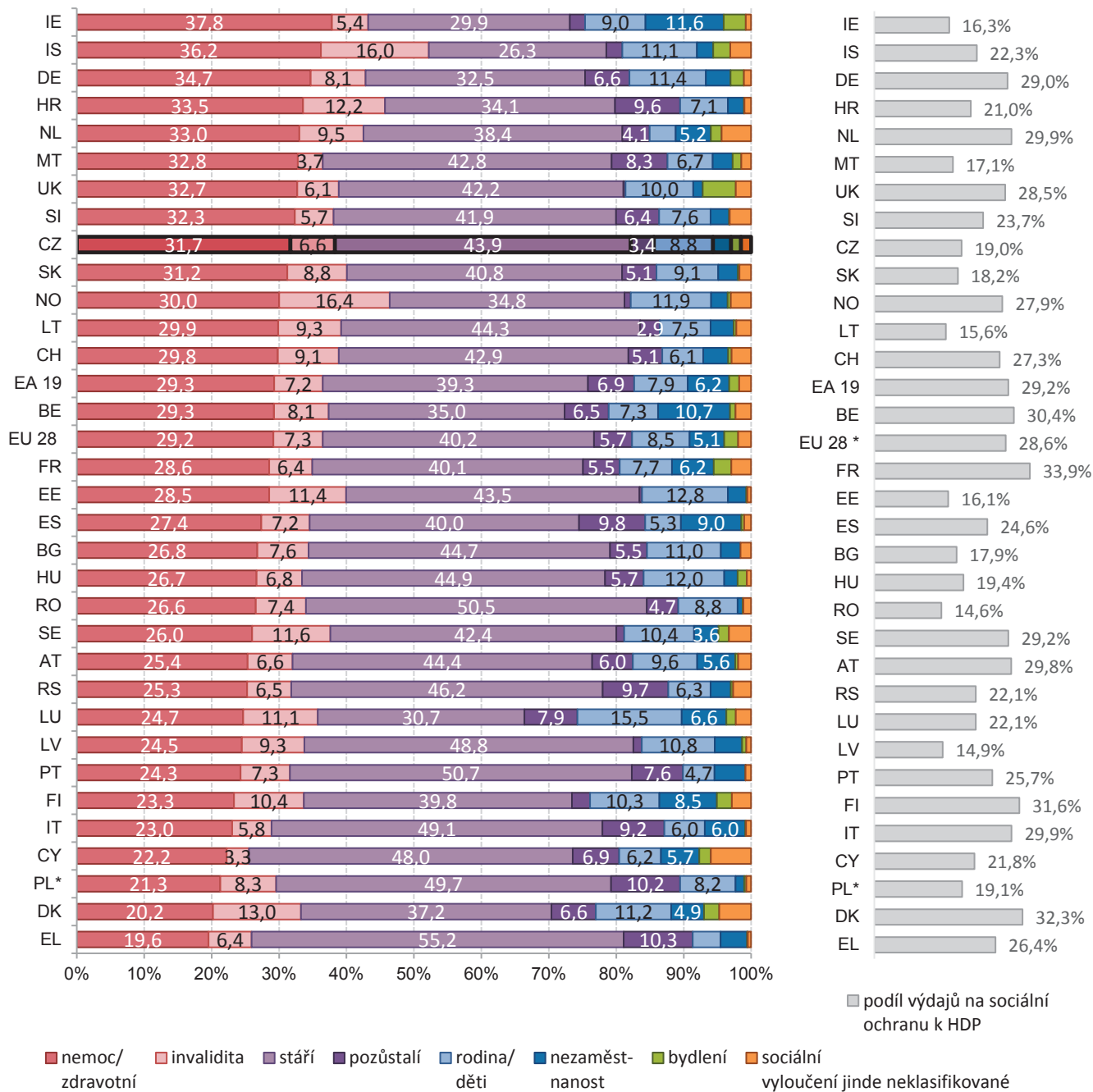
Pozn.: Údaj pro EU 28 je za rok 2014

Zdroj dat: Eurostat: (http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=spr_exp_sum&lang=en) údaje k 24. 10. 2018

Struktura výdajů podle funkcí sociální ochrany se v jednotlivých zemích poměrně výrazně odlišuje. Většina států vynakládá největší část celkových výdajů na sociální ochranu na funkci „stáří“. V Řecku, Portugalsku a Rumunsku tvoří výdaje na „stáří“ více než 50 %. Mezi státy, které vydají třetinu (a více) celkových výdajů na sociální ochranu na funkci „nemoc/zdravotní péče“, patří Irsko, Island, Německo, Chorvatsko a Nizozemí. Nejvyšší podíl výdajů na funkci „invalidita“ byl v roce 2015 v Norsku a na Islandu (v obou zemích 16 %) a v Dánsku (13 %), nejnižší pak na Kypru a na Maltě (méně než 4 %). Na funkci „pozůstalí“ vynaložilo největší část celkových výdajů na sociální ochranu Řecko a Polsko (přes 10 %). Poměrně vysoký (přes 12 %) byl v roce 2015 podíl výdajů na funkci „rodina/děti“ v Lucembursku, Estonsku a Maďarsku, naopak nízký (méně než 4 %) v Nizozemí. Česká republika je svou strukturou výdajů podle funkcí sociální ochrany spíše průměrným evropským státem.

Graf 7.4 Struktura výdajů na sociální ochranu podle funkcí a podíl výdajů na HDP ve vybraných evropských zemích v roce 2015

* údaje za rok 2014

Zdroj dat: Eurostat (<https://ec.europa.eu/eurostat/web/social-protection/data/main-tables>) údaje k 24. 10. 2018

Další informace o vývoji výdajů na sociální ochranu podle evropského statistického systému ESSPROS jsou dostupné na internetových stránkách Ministerstva práce a sociálních věcí (MPSV) <http://www.mpsv.cz/cs/16142>.

Mezinárodní srovnání výdajů na sociální ochranu v rámci zemí EU a další podrobné informace jsou k dispozici na internetových stránkách Eurostatu: <http://ec.europa.eu/eurostat/web/social-protection/data/main-tables>.

Metodika jednotných statistik sociální ochrany ESSPROS je dostupná rovněž na stránkách Eurostatu: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/social-protection/methodology>.

7-1. Výdaje na sociální ochranu v ČR podle základního systému ESSPROS (1995 - 2016)

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

mil. Kč

Rok	Výdaje na sociální ochranu celkem ¹⁾	v tom podle funkcí sociální ochrany							
		nemoc/ zdravotní péče	invalidita	stáří	pozůstalí	rodina/ děti	nezaměst- nanost	bydlení	sociální vyloučení jinde neklasifi- kované
1995	247 079	91 866	18 412	86 406	12 016	29 442	5 618	43	3 277
1996	286 424	105 696	22 382	101 726	14 193	31 434	7 341	688	2 965
1997	325 646	112 736	25 817	123 576	16 308	32 589	9 395	938	4 287
1998	358 102	120 068	28 634	140 002	17 484	32 626	10 908	1 818	6 563
1999	387 163	128 129	30 661	150 247	18 204	33 904	14 444	2 458	9 116
2000	413 601	139 075	32 037	160 644	18 663	34 984	14 309	2 710	11 178
2001	442 839	151 884	35 302	169 625	20 632	36 452	14 406	2 720	11 818
2002	482 036	168 804	37 479	182 541	22 120	38 738	16 513	3 038	12 803
2003	504 382	178 920	40 685	185 229	22 589	38 477	20 836	2 904	14 742
2004	526 791	185 298	41 430	194 507	22 739	44 164	20 877	2 623	15 153
2005	568 244	195 067	43 056	212 206	23 670	56 795	19 767	2 547	15 136
2006	598 714	199 876	49 829	227 174	24 864	59 762	18 618	2 389	16 202
2007	655 341	215 487	52 512	254 174	26 741	74 809	22 060	2 205	7 353
2008	698 133	222 767	54 823	281 441	27 182	79 616	23 666	2 194	6 444
2009	766 060	239 254	57 176	310 322	28 297	80 013	39 283	2 896	8 819
2010	769 172	239 185	57 710	321 475	27 824	79 091	31 020	4 307	8 560
2011	784 724	241 461	57 509	340 972	28 575	73 093	27 291	5 589	10 234
2012	805 533	245 410	55 624	358 033	28 696	71 150	25 987	7 501	13 132
2013	802 234	244 390	54 848	352 051	28 719	72 481	26 774	10 310	12 661
2014	823 598	258 317	54 331	360 486	28 523	71 419	24 807	12 203	13 512
2015	846 261	268 119	55 834	371 288	29 003	74 210	22 714	12 409	12 684
2016 ²⁾	873 905	283 086	56 536	381 416	28 687	77 332	22 661	12 259	11 928

¹⁾ celkové výdaje nezahrnují administrativní náklady²⁾ předběžné údaje

Pozn. Údaje jsou zpracovány dle metodiky Eurostatu pro Základní systém ESSPROS (Evropský systém jednotných statistik sociální ochrany).

7-2. Absolutní výdaje na sociální ochranu ve vybraných evropských zemích v mil. eur (2008–2016)

Pramen: Eurostat

mil. EUR

Stát	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
EU28 - členské státy EU	3 245 870p	3 385 856p	3 518 581p	3 593 927p	3 711 488p	3 770 255p	3 873 637p	.	.
EA19 - státy s měnou Euro	2 435 319p	2 594 845p	2 659 143p	2 703 974p	2 752 565p	2 815 114p	2 874 428p	2 947 375	.
BE - Belgie	92 667	99 425	101 948	107 535	109 569	113 130	115 898	119 304	.
BG - Bulharsko	5 306	5 828	6 316	6 614	6 749	7 129	7 668	7 851	.
CZ - Česká republika	27 986	28 979	30 421	31 912	32 030	30 897	29 910	31 022	.
DK - Dánsko	67 591	73 070	76 249	76 797	78 539	81 001	83 900	84 519	.
DE - Německo	666 948	717 867	734 564	739 235	756 635	783 514	811 745	847 698p	.
EE - Estonsko	2 396	2 626	2 562	2 577	2 662	2 777	2 952	3 289	.
IE - Irsko	36 462	39 463	40 070	39 766	39 880	39 095	38 685	39 703	41 441
EL - Řecko	54 149p	57 857p	57 484p	55 448p	52 447p	46 424p	45 558p	45 931p	.
ES - Španělsko	234 130	258 475	261 067	266 227	259 840	259 564	258 682	261 289p	.
FR - Francie	571 303	599 963	617 571	635 248	656 603	674 719	689 881	701 211	.
HR - Chorvatsko	8 800	9 212	9 258	9 041	9 101	9 360	9 115	9 207	.
IT - Itálie	416 088	432 715	443 500	447 965	452 523	459 702	467 086p	476 291p	480 550p
CY - Kypr	3 187	3 504	3 788	4 058	4 133	4 008	3 745	3 789	.
LV - Lotyšsko	2 898	3 114	3 206	3 046	3 120	3 285	3 372	3 580p	3 731p
LT - Litva	5 058	5 489	5 101	5 078	5 160	5 065	5 287	5 525	5 648p
LU - Lucembursko	7 842	8 493	8 899	9 247	9 850	10 564	11 025	11 327	11 471
HU - Maďarsko	23 693	21 018	21 750	21 674	20 966	20 910	20 656	21 101	.
MT - Malta	1 101	1 190	1 262	1 281	1 359	1 432	1 532	1 608	1 680
NL - Nizozemsko	157 696	168 045	175 059	181 122	186 271	190 453	191 827	194 122	.
AT - Rakousko	78 570	82 756	85 269	86 971	90 353	93 323	96 633	100 059	.
PL - Polsko	68 969p	62 904p	69 569p	69 336	71 668	74 788	76 821	.	84 892
PT - Portugalsko	39 851	42 966	43 828	42 709	42 007	44 377	44 104	44 434	44 712
RO - Rumunsko	19 807	20 106	21 707	21 650	20 290	20 996	21 712	22 848	.
SI - Slovinsko	7 773	8 406	8 668	8 884	8 800	8 808	8 830	9 072p	.
SK - Slovensko	10 035	11 481	11 944	12 242	12 733	13 200	13 671	13 994p	.
FI - Finsko	47 166	51 012	53 352	55 335	58 620	61 672	63 916	65 150	.
SE - Švédsko	96 410	92 069	104 313	113 304	122 478	129 437	126 452	129 447	134 534p
UK - Velká Británie	491 988	477 826	519 854	539 624	597 100	580 624	622 974	716 115	624 559p
IS - Island	2 240	2 179	2 305	2 497	2 596	2 703	3 069	3 459	.
NO - Norsko	67 510	69 615	79 879	87 149	95 485	96 751	96 021	95 317	.
CH - Švýcarsko	81 143	91 685	101 383	115 528	122 873	125 108	129 311	151 633p	.
RS - Srbsko	7 498	7 288	6 958	7 425	7 434	7 808	7 658	7 231	.

Pramen: Eurostat (<http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do>)

údaje k 25. 10. 2018

Pozn. Údaje zpracovány dle metodiky Eurostatu pro Základní systém ESSPROS (Evropský systém jednotných statistik sociální ochrany).

p = předběžný údaj

7-3. Výdaje na sociální ochranu ve vybraných evropských zemích v eurech na 1 obyv. (2006–2016)

Pramen: Eurostat

EUR

Stát	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
EU28 - členské státy	.	.	6 764p	7 220p	7 280p	7 264p	7 279p	7 339p	7 400p	.	.
EU	.	.	6 764p	7 220p	7 280p	7 264p	7 279p	7 339p	7 400p	.	.
EA19 - státy s měnou Euro	7 512	7 597p	7 737p	8 245p	8 302p	8 286p	8 291p	8 351p	8 447p	8 579	.
BE - Belgie	8 984	9 043	9 398	9 868	9 849	9 883	9 795	9 939	10 084	10 269	.
BG - Bulharsko	599	644	763	829	879	898	889	966	1 036	1 055	.
CZ - Česká republika	2 624	2 766	2 792	3 004	2 998	2 981	2 990	2 959	3 010	3 071	.
DK - Dánsko	12 855	13 294	13 226	13 955	14 220	14 074	14 063	14 418	14 806	14 710	.
DE - Německo	8 491	8 484	8 628	9 345	9 401	9 457	9 518	9 687	9 869	10 130p	.
EE - Estonsko	1 464	1 624	1 856	2 042	1 945	1 865	1 864	1 889	1 976	2 181	.
IE - Irsko	7 213	7 458	7 814	8 805	9 139	8 941	8 728	8 416	8 203	8 305	8 478
EL - Řecko	4 605p	4 892p	5 202p	5 432p	5 265p	5 018p	4 772p	4 368p	4 388p	4 502p	.
ES - Španělsko	4 921	5 067	5 261	5 801	5 716	5 664	5 400	5 357	5 340	5 410p	.
FR - Francie	9 316	9 443	9 486	10 013	10 153	10 182	10 402	10 539	10 727	10 772	.
HR - Chorvatsko	.	.	2 179	2 245	2 206	2 151	2 136	2 189	2 162	2 198	.
IT - Itálie	7 248	7 364	7 490	7 763	7 810	7 702	7 602	7 533	7 556	7 691p	7 757p
CY - Kypr	3 979	4 039	4 359	4 512	4 638	4 857	4 792	4 882	4 356	4 513	.
LV - Lotyšsko	1 098	1 144	1 235	1 425	1 549	1 417	1 404	1 496	1 527	1 641p	1 710p
LT - Litva	1 232	1 506	1 706	1 802	1 731	1 685	1 708	1 690	1 767	1 857	1 897p
LU - Lucembursko	15 965	16 111	16 840	17 777	17 871	17 506	17 774	18 367	18 539	18 534	18 362
HU - Maďarsko	2 301	2 307	2 347	2 249	2 226	2 162	2 067	2 097	2 121	2 169p	.
MT - Malta	2 602	2 738	2 850	2 991	3 079	3 049	3 127	3 210	3 342	3 371	3 417
NL - Nizozemsko	9 973	10 123	10 434	11 184	11 286	11 468	11 558	11 568	11 519	11 522	.
AT - Rakousko	9 569	9 685	9 971	10 385	10 479	10 350	10 458	10 534	10 598	10 667	.
PL - Polsko	1 564p	1 586p	1 725p	1 882p	1 874p	1 838	1 867	1 944	1 994	.	2 317
PT - Portugalsko	3 953	3 941	3 971	4 344	4 386	4 260	4 171	4 389	4 339	4 297	4 321
RO - Rumunsko	651	783	928	1 051	1 084	1 054	1 002	1 009	1 039	1 087	.
SI - Slovinsko	3 983	3 983	4 058	4 278	4 322	4 341	4 240	4 167	4 184	4 304p	.
SK - Slovensko	1 821	1 955	2 032	2 217	2 286	2 248	2 256	2 306	2 386	2 436p	.
FI - Finsko	9 181	9 313	9 506	9 999	10 223	10 196	10 404	10 644	10 825	10 866	.
SE - Švédsko	11 161	11 044	11 111	11 408	11 336	11 333	11 591	11 896	11 919	12 229	12 509p
UK - Velká Británie	7 635	7 741	7 887	8 314	8 496	8 485	8 548	8 474	8 398	8 588	8 280p
IS - Island	7 266	7 641	7 616	7 649	7 324	7 599	7 382	7 421	7 750	8 142	.
NO - Norsko	14 737	15 201	15 704	16 452	16 686	17 120	17 456	17 767	18 138	18 562	.
CH - Švýcarsko	13 221	13 390	13 186	14 049	14 302	14 350	14 968	15 569	15 622	15 922p	.
RS - Srbsko	.	.	960	1 000	977	958	1 002	994	990	961	.
TR - Turecko	811	868	895	997	1 017	1 080	1 128	1 183	1 215	1 260	.

Pramen: (<https://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&language=en&pcode=tps00099&plugin=1>)

údaje k 24. 10. 2018

Pozn. Údaje zpracovány dle metodiky Eurostatu pro Základní systém ESSPROS

(Evropský systém jednotných statistik sociální ochrany).

p = předběžný údaj

7-4. Výdaje na sociální ochranu ve vybraných evropských zemích v PPS* na 1 obyvatele (2006 - 2016)

Pramen: Eurostat

PPS* na obyvatele

Stát	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
EU28 - členské státy EU	.	.	6 476p	6 735p	6 984p	7 138p	7 355p	7 450p	7 630p	.	.
EA19 - státy s měnou Euro	6 784p	7 020p	7 168p	7 428p	7 670p	7 810p	8 023p	8 168p	8 390p	8 740p	.
BE - Belgie	7 375	7 486	7 786	8 104	8 361	8 665	8 843	9 132	9 492	9 945	.
BG - Bulharsko	1 227	1 361	1 583	1 663	1 867	1 978	2 054	2 221	2 489	2 598	.
CZ - Česká republika	3 557	3 896	3 978	4 300	4 360	4 409	4 554	4 639	4 876	5 042	.
DK - Dánsko	8 206	8 872	8 888	9 336	9 818	9 854	10 030	10 357	10 730	11 016	.
DE - Německo	7 673	7 877	7 951	8 382	8 714	9 005	9 298	9 474	9 877	10 358p	.
EE - Estonsko	1 944	2 214	2 606	2 914	2 913	2 886	2 977	3 015	3 213	3 622	.
IE - Irsko	5 736	6 010	6 218	6 698	7 163	7 083	7 191	6 863	6 649	6 894	6 934
EL - Řecko	4 656p	4 977p	5 405p	5 563p	5 416p	5 260p	5 165p	4 822p	4 992p	5 243p	.
ES - Španělsko	4 973	5 159	5 381	5 719	5 679	5 780	5 795	5 856	6 005	6 251p	.
FR - Francie	7 869	8 167	8 146	8 366	8 670	8 893	9 231	9 590	9 844	10 117	.
HR - Chorvatsko	.	.	2 943	3 048	3 075	3 099	3 251	3 409	3 445	3 586	.
IT - Itálie	6 427	6 701	6 984	7 071	7 450	7 430	7 517	7 463	7 491	7 799p	7 838p
CY - Kypr	3 939	4 291	4 546	4 714	4 829	4 978	4 981	4 885	4 777	5 096	.
LV - Lotyšsko	1 574	1 673	1 893	2 134	2 453	2 258	2 328	2 474	2 562	2 803p	2 858p
LT - Litva	1 850	2 306	2 651	2 879	2 847	2 874	2 977	2 962	3 168	3 406	3 378p
LU - Lucembursko	12 168	12 251	12 954	13 127	12 856	13 112	13 653	14 390	14 600	14 758	14 231
HU - Maďarsko	3 446	3 549	3 683	3 606	3 791	3 856	3 847	3 888	3 918	4 025p	.
MT - Malta	3 288	3 565	3 642	3 807	3 975	3 946	4 147	4 161	4 375	4 559	4 522
NL - Nizozemsko	8 610	9 023	9 199	9 372	9 381	9 626	9 988	10 130	10 165	10 467	.
AT - Rakousko	8 455	8 632	8 820	9 026	9 335	9 412	9 843	10 083	10 358	10 857	.
PL - Polsko	2 468p	2 656p	2 890p	3 105p	3 315p	3 390	3 615	3 749	3 846	.	4 405
PT - Portugalsko	4 420	4 479	4 547	4 773	4 879	4 744	4 830	5 233	5 275	5 448	5 317
RO - Rumunsko	1 186	1 455	1 796	2 011	2 284	2 254	2 217	2 198	2 291	2 448	.
SI - Slovinsko	4 604	4 654	4 796	4 831	5 018	5 169	5 224	5 209	5 256	5 505p	.
SK - Slovensko	2 495	2 747	2 945	3 202	3 542	3 573	3 713	3 845	3 984	4 153p	.
FI - Finsko	6 754	7 271	7 551	7 896	8 264	8 444	8 887	9 142	9 521	9 945	.
SE - Švédsko	8 629	8 895	9 041	9 043	8 925	9 099	9 580	9 598	9 760	10 149p	10 060p
UK - Velká Británie	6 851	6 843	6 971	7 134	7 436	7 662	7 898	7 735	7 801	8 166p	7 782p
IS - Island	6 557	7 043	7 021	7 206	6 736	7 140	7 249	7 198	7 593	7 899	.
NO - Norsko	8 989	9 592	9 853	10 125	10 288	10 641	11 027	11 408	11 888	12 495	.
CH - Švýcarsko	8 055	8 646	8 630	8 995	8 849	9 029	9 562	9 968	10 320	10 951p	.
RS - Srbsko	.	.	1 995	2 063	2 119	2 136	2 321	2 304	2 363	2 351	.

Pramen: Eurostat (<https://ec.europa.eu/eurostat/tgm/refreshTableAction.do?tab=table&plugin=1&pcode=tps00107&language=en>)

údaje k 24. 10. 2018

Pozn. Údaje zpracovány dle metodiky Eurostatu pro Základní systém ESSPROS (Evropský systém jednotných statistik sociální ochrany).

* PPS je standard kupní síly (Purchasing Power Standard), podrobněji na https://www.czso.cz/csu/czso/evropsky_srovnavaci_program

p = předběžný údaj

7-5. Podíl výdajů na sociální ochranu k HDP ve vybraných evropských zemích (2006–2016)

Pramen: Eurostat

v % HDP

Stát	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
EU28 - členské státy EU	.	.	25,9p	28,7p	28,6p	28,3p	28,6p	28,8p	28,6p	.	.
EA19 - státy s měnou Euro	26,2p	25,8p	26,5p	29,3p	29,2p	28,9p	29,3p	29,7p	29,7p	29,2	.
BE - Belgie	26,6	26,2	27,7	30,0	29,4	29,7	29,6	30,1	30,2	30,4	.
BG - Bulharsko	13,8	13,4	14,7	16,1	17,0	16,5	16,6	17,6	18,5	17,9	.
CZ - Česká republika	17,6	17,6	17,9	20,1	20,0	20,1	20,4	20,2	19,7	19,0	.
DK - Dánsko	28,4	29,1	28,9	32,7	32,4	32,1	32,0	32,5	32,8	32,3	.
DE - Německo	27,8	26,8	27,1	30,5	29,8	28,6	28,7	29,0	28,9p	29,0p	.
EE - Estonsko	12,0	12,0	14,7	18,8	17,6	15,6	15,0	14,8	14,9	16,1	.
IE - Irsko	17,1	17,6	20,2	24,1	24,8	24,2	23,6	22,6	20,6	15,8p	15,8
EL - Řecko	20,6p	21,3p	22,8p	24,8p	25,9p	27,3p	28,0p	26,3p	26,0p	26,4p	.
ES - Španělsko	20,0	20,3	21,4	24,4	24,6	25,3	25,5	25,8	25,4p	24,6p	.
FR - Francie	30,5	30,2	30,5	33,0	33,0	32,7	33,5	33,9	34,2	33,9	.
HR - Chorvatsko	.	.	18,8	21,0	21,0	20,6	21,1	21,8	21,4	21,0	.
IT - Itálie	25,6	25,7	26,7	28,8	28,9	28,5	29,3	29,8	29,9p	29,9p	29,7p
CY - Kypř	16,7	16,4	17,6	19,1	19,9	21,5	22,3	24,2	21,7	21,8	.
LV - Lotyšsko	11,9	10,6	12,1	16,8	18,3	15,3	14,4	14,6	14,5	14,9p	15,2p
LT - Litva	13,3	14,2	15,9	21,0	19,1	17,0	16,3	15,4	15,3	15,6	15,4p
LU - Lucembursko	20,5	19,5	20,9	23,4	22,5	21,8	22,7	23,1	22,4	22,1	22,0
HU - Maďarsko	21,9	22,1	22,3	22,7	22,5	21,6	21,3	20,8	19,8	19,4p	.
MT - Malta	17,8	17,8	18,2	19,6	19,3	18,9	19,2	18,9	18,3	17,1	16,7
NL - Nizozemsko	26,3	25,9	26,1	29,0	29,3	29,9	30,6	30,8	30,6	29,9	.
AT - Rakousko	27,5	27,0	27,6	29,6	29,6	28,8	29,2	29,6	29,8	29,8	.
PL - Polsko	19,7p	18,4p	19,3p	20,3p	19,7p	18,7	18,9	19,4	19,1	.	20,3
PT - Portugalsko	23,7	23,0	23,4	25,8	25,8	25,8	26,4	27,6	26,9	25,7	25,2
RO - Rumunsko	12,8	13,2	13,7	16,4	17,4	16,5	15,4	14,9	14,7	14,6	.
SI - Slovinsko	22,3	20,9	21,0	23,7	24,4	24,5	24,9	24,7	23,9	23,7p	.
SK - Slovensko	16,0	15,7	15,7	18,5	18,2	17,8	18,0	18,3	18,5	18,2p	.
FI - Finsko	25,4	24,5	25,1	29,0	29,3	28,9	30,1	31,1	31,9	31,6	.
SE - Švédsko	28,6	27,4	27,9	30,2	28,8	28,5	29,5	30,2	29,8	29,4	29,6p
UK - Velká Británie	24,8	24,6	25,7	28,4	28,8	28,9	28,9	28,3	27,5	27,6	26,2p
IS - Island	20,5	20,3	20,7	23,3	22,5	23,2	22,9	22,6	23,1	22,3	.
NO - Norsko	22,1	22,1	21,8	25,5	25,2	24,8	24,5	25,1	26,0	27,9	.
CH - Švýcarsko	24,4	23,7	23,2	25,4	25,4	25,2	26,2	26,9	26,8	27,3p	.
RS - Srbsko	.	.	22,9	24,5	23,9	22,7	24,0	23,3	23,4	22,1	.

Pramen: Eurostat (<https://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&language=en&pcode=tps00098&plugin=1>)

údaje k 24. 10. 2018

Pozn. Údaje zpracovány dle metodiky Eurostatu pro Základní systém ESSPROS (Evropský systém jednotných statistik sociální ochrany).

p = předběžný údaj

7-6. Podíl výdajů podle funkcí sociální ochrany ve vybraných evropských zemích v roce 2015

Pramen: Eurostat

v % celkových výdajů na sociální ochranu

	nemoc/ zdravotní péče	invalidita	stáří	pozůstalí	rodina/ děti	nezaměst- nanost	bydlení	sociální vyloučení jinde neklasifikované
EU28 - členské státy EU *	29,2p	7,3p	40,2p	5,7p	8,5p	5,1p	2,1p	1,9p
EA19 - státy s měnou Euro *	29,3p	7,2p	39,3p	6,9p	7,9p	6,2p	1,5p	1,8p
BE - Belgie	29,3	8,1	35,0	6,5	7,3	10,7	0,8	2,3
BG - Bulharsko	26,8	7,6	44,7	5,5	11,0	2,9	0,0	1,6
CZ - Česká republika	31,7	6,6	43,9	3,4	8,8	2,7	1,5	1,5
DK - Dánsko	20,2	13,0	37,2	6,6	11,2	4,9	2,3	4,7
DE - Německo	34,7p	8,1p	32,5p	6,6p	11,4p	3,7p	2,0p	1,1p
EE - Estonsko	28,5	11,4	43,5	0,4	12,8	2,7	0,2	0,6
IE - Irsko	37,8	5,4	29,9	2,3	9,0	11,6	3,3	0,8
EL - Řecko	19,6p	6,4p	55,2p	10,3p	4,1p	4,0p	0,1p	0,5p
ES - Španělsko	27,4p	7,2p	40,0p	9,8p	5,3p	9,0p	0,4p	1,0p
FR - Francie	28,55p	6,4	40,1	5,46p	7,73p	6,21p	2,59p	2,95p
HR - Chorvatsko	33,5	12,2	34,1	9,6	7,1	2,4	0,1	1,0
IT - Itálie	23,0p	5,8p	49,1p	9,2p	6,0p	6,0p	0,1p	0,8p
CY - Kypr	22,2	3,3	48,0	6,9	6,2	5,7	1,7	6,0
LV - Lotyšsko	24,5p	9,3p	48,8p	1,3p	10,8p	4,1p	0,6p	0,7p
LT - Litva	29,9	9,3	44,3	2,9	7,5	3,4	0,4	2,2
LU - Lucembursko	24,7	11,1	30,7	7,9	15,5	6,6	1,4	2,3
HU - Maďarsko	26,7p	6,8p	44,9p	5,7p	12,0p	2,0p	1,4p	0,7p
MT - Malta	32,8	3,7	42,8	8,3	6,7	3,0	1,3	1,5
NL - Nizozemsko	33,0	9,5	38,4	4,1	3,9	5,2	1,6	4,4
AT - Rakousko	25,4	6,6	44,4	6,0	9,6	5,6	0,4	1,9
PL - Polsko*	21,3	8,3	49,7	10,2	8,2	1,3	0,3	0,7
PT - Portugalsko	24,3	7,3	50,7	7,6	4,7	4,6	0,0	0,8
RO - Rumunsko	26,6	7,4	50,5	4,7	8,8	0,7	0,1	1,1
SI - Slovinsko	32,3p	5,7p	41,9p	6,4p	7,6p	2,7p	0,1p	3,2p
SK - Slovensko	31,2p	8,8p	40,8p	5,1p	9,1p	2,9p	0,2p	1,7p
FI - Finsko	23,3	10,4	39,8	2,7	10,3	8,5	2,2	2,8
SE - Švédsko	26,0	11,6	42,4	1,2	10,4	3,6	1,5	3,3
UK - Velká Británie	32,7	6,1	42,2	0,3	10,0	1,4	4,9	2,3
IS - Island	36,2	16,0	26,3	2,4	11,1	2,4	2,5	3,1
NO - Norsko	30,0	16,4	34,8	1,0	11,9	2,4	0,5	3,0
CH - Švýcarsko	29,8p	9,1p	42,9p	5,1p	6,1p	3,7p	0,5p	2,9p
RS - Srbsko	25,3	6,5	46,2	9,7	6,3	3,0	0,4	2,7

Pramen: Eurostat (<https://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&language=en&pcode=tps00106&plugin=1>)

údaje k 24. 10. 2018

Pozn.: Vzhledem k tomu, že v době vydání publikace nebyla dostupná data za rok 2016 za většinu zemí, jsou data za rok 2015.

* údaje za rok 2014

p = předběžný údaj

Seznam zkratk

ČR Česká republika
ČSSZ Česká správa sociálního zabezpečení
ČSÚ Český statistický úřad
ESSPROS Evropský systém jednotných statistik sociální ochrany
EU Evropská unie
HDP hrubý domácí produkt
MF Ministerstvo financí
MPSV Ministerstvo práce a sociálních věcí
NUTS územní statistická jednotka (stát, území, okres, kraj)
OSVČ osoba samostatně výdělečně činná
OZP osoba se zdravotním postižením
PPS Purchasing Power Standard (standard kupní síly)
SSP státní sociální podpora
SÚIP Státní úřad inspekce práce
ÚP ČR Úřad práce České republiky
ÚZIS ČR Ústav zdravotnických informací a statistiky České republiky
ZS základní systém (ESSPROS)

Zkratky krajů České republiky

PHA - hlavní město Praha	HRA - Královéhradecký kraj
STČ - Středočeský kraj	PAR - Pardubický kraj
JHČ - Jihočeský kraj	VYS - Kraj Vysočina
PLZ - Plzeňský kraj	JHM - Jihomoravský kraj
KAR - Karlovarský kraj	OLO - Olomoucký kraj
ÚST - Ústecký kraj	ZLI - Zlínský kraj
LIB - Liberecký kraj	MSK - Moravskoslezský kraj

Zkratky evropských zemí

EU28 - členské státy EU	LU - Lucembursko
EA19 - státy s měnou Euro (eurozóna)	HU - Maďarsko
BE - Belgie	MT - Malta
BG - Bulharsko	NL - Nizozemsko
CZ - Česká republika	AT - Rakousko
DK - Dánsko	PL - Polsko
DE - Německo	PT - Portugalsko
EE - Estonsko	RO - Rumunsko
IE - Irsko	SI - Slovinsko
EL - Řecko	SK - Slovensko
ES - Španělsko	FI - Finsko
FR - Francie	SE - Švédsko
HR - Chorvatsko	UK - Velká Británie
IT - Itálie	IS - Island
CY - Kypr	NO - Norsko
LV - Lotyšsko	CH - Švýcarsko
LT - Litva	RS - Srbsko

Značky použité v tabulkách publikace

- ležatá čárka na místě čísla značí, že se jev nevyskytoval
- . tečka na místě čísla značí, že údaj není k dispozici nebo je nespolehlivý
- x ležatý křížek na místě čísla značí, že zápis není možný z logických důvodů
- 0 nula se používá pro označení číselných údajů menších než polovina zvolené měřicí jednotky